

**SPRAWOZDANIE KOŃCOWE
Z REALIZACJI PROGRAMU INTERREG III A
POLSKA-REPUBLIKA SŁOWACKA 2004-2006
WSPÓLFINANSOWANEGO Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU
REGIONALNEGO
(CZĘŚĆ POLSKA)**

Sprawozdanie	roczne	końcowe
		X

I. INFORMACJE OGÓLNE

1.	Numer sprawozdania	K/Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka/12,18.24,
2.	Numer i nazwa programu	CCI 2004 RG 16 PC 004 Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006
3.	Nazwa Instytucji Zarządzającej	Departament Współpracy Terytorialnej (DWT); Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (MRR)
4.	Adres	ul. Wspólna 2/4 00-926 Warszawa
5.	Osoba odpowiedzialna w ramach IZ za realizację programu	Marceli Niezgoda Podsekretarz Stanu MRR
6.	Osoby kontaktowe w ramach IZ programem	Irena Książek, MRR, DWT, Wydział Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej w Katowicach
7.	Numer telefonu i faksu	Tel. 032 253 90 08 Fax. 032 253 73 76
8.	Adres poczty elektronicznej	Irena.Ksiazek@mrr.gov.pl

II. OPIS ZMIAN W ZAKRESIE UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH I POLITYK KRAJOWYCH MAJĄCYCH WPŁYW NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Ogólna charakterystyka sytuacji społeczno-ekonomicznej

Ogólna charakterystyka podstawowych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego Polski i Słowacji

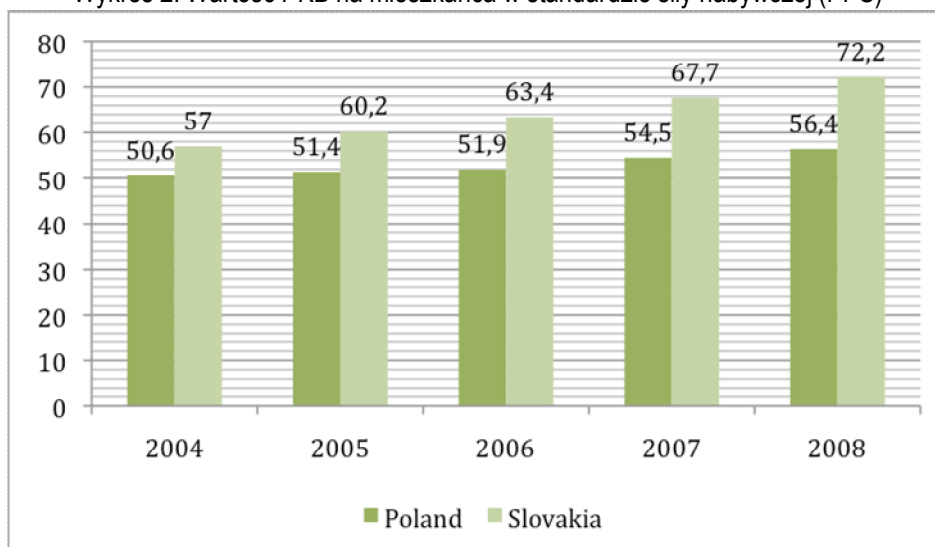
Lata 2004 – 2008 to okres dynamicznego rozwoju gospodarki Polski i Słowacji, któremu towarzyszyły pozytywne impulsy rozwojowe związane z akcesją obu krajów do UE. Dopiero pod koniec analizowanego okresu odczuwalne były efekty kryzysu gospodarczego, co przejawiało się w spadku tempa wzrostu wolumenu PKB w obu krajach. Rozwojowi gospodarki towarzyszył wzrost zatrudnienia w obu krajach.

Wykres 1. Dynamika wzrostu PKB w cenach bieżących w poszczególnych latach

Źródło: Eurostat

Wykres 2. Wartość PKB na mieszkańca w standardzie siły nabywczej (PPS)

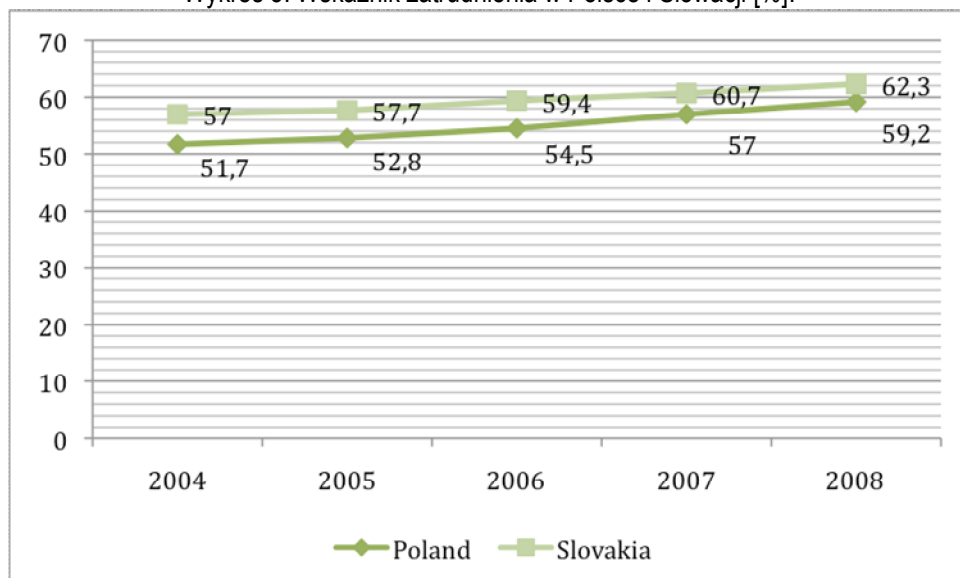

Źródło: Eurostat (średnia EU=100)

W przypadku obu krajów widoczne było tempo wzrostu wolumenu PKB mierzone zmianą procentową względem lat poprzednich. Jednak średnia wartość PKB mierzona w standardzie siły nabywczej (PPS) pokazuje, że gospodarka Słowacji szybciej zbliżała się do średniej UE niż gospodarka Polski.

Wraz ze wzrostem gospodarki wzrastało łączne zatrudnienie w poszczególnych sektorach gospodarki, przy czym dynamika zatrudnienia była wyraźnie szybsza w Polsce.

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia w Polsce i Słowacji [%].

Źródło: Eurostat (Labour Force Survey)

Kurs waluty

Po stronie polskiej w latach 2004-2008 odnotowano stały wzrost wartości PLN w stosunku do euro. W 2004 roku średni kurs roczny NBP wynosił 1 euro = 4,5340, w 2005 r.: 4,0254 PLN, w 2006 r.: 3,8951 PLN, w 2007 r.: 3,7829 PLN, by w 2008 roku osiągnąć kurs 1 euro = 3,5166 PLN. Średni roczny kurs euro obniżył się o 22,4%.

W okresie realizacji Programu po stronie słowackiej trwały prace zmierzające do zastąpienia waluty krajowej – słowackich koron przez euro. Już 16 lipca 2003 r. rząd Słowacji przyjął „Strategię wprowadzenia euro w Republice Słowackiej”, przygotowaną wspólnie przez Narodowy Bank Słowacji (NBS) oraz Ministerstwo Finansów, a 6 lipca 2005 r. „Krajowy plan wprowadzenia euro”, które zaplanowano na 1 stycznia 2009 roku. 25 listopada 2005 roku Słowacja znalazła się w ERM II. Kurs słowackiej korony został ustalony wobec waluty europejskiej na poziomie 38,4550 SKK za 1 euro i utrzymywał się do końca 2008 roku.

Realizacja celów NPR 2004-2006

Po stronie polskiej cel strategiczny Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 stanowiło: „rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym”. Dostępne środki finansowe skoncentrowano na realizację następujących osi rozwoju (priorytetów):

1. Wspieranie konkurencyjności sektora przemysłu i usług,
2. Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia,
3. Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej,
4. Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie,
5. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Analiza wykonania Narodowego Planu Rozwoju wykazuje, iż:

- wartości określone w tym dokumencie zostały osiągnięte lub przekroczone,
- wzrost PKB w Polsce był znacznie szybszy od średniego szacowanego dla UE-27, co oznacza dalsze zmniejszenie dystansu dzielącego Polskę od średniej unijnej,
- wzrost wskaźnika zatrudnienia był dużo wyższy od zakładanego, a co za tym idzie spadało bezrobocie – do 7,1 proc. w 2008 r.,
- niska była relacja nakładów na sferę badawczo-rozwojową w stosunku do PKB (0,57 proc.),
- niższe od zakładanych były efekty rzeczowe z zakresu infrastruktury transportowej i komunikacyjnej.

Podsumowując należy stwierdzić, iż efektywna realizacja NPR 2004-2006 miała istotny wpływ na główne wskaźniki makroekonomiczne. Wysoki poziom wykorzystania dostępnych środków przełożył się na osiągnięte wskaźniki postępu rzeczowego związane ze wzrostem gospodarczym i poprawieniem jakości życia.

Po stronie słowackiej najważniejszym długookresowym celem NPR 2004-2006 było: zapewnienie równowagi gospodarczej i rozwoju społecznego Republiki Słowackiej. Strategiczne cele zgodnie z trzema osiami rozwojowymi tworzyły:

- Wzrost gospodarczy i konkurencyjność,
- Zatrudnienie,
- Zrównoważony rozwój regionu.

Charakterystyka podstawowych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego dla pogranicza polsko-słowackiego

Region słowacko-polskiego pogranicza objęty wsparciem Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006, obejmuje teren 36.037 km² i składa się z trzech polskich podregionów: bielsko-bialskiego, nowosądeckiego i krośnieńsko-przemyskiego oraz dwóch regionów słowackich: Žilina oraz Prešov. Obszar ten pokrywa się w przypadku Słowacji z terytorium jednostek samorządowych (VUC), podczas gdy polskie podregiony stanowią część wojewódzkich jednostek samorządu terytorialnego, reprezentowanych przez Urzędy Marszałkowskie. Są to województwa: śląskie, małopolskie i podkarpackie.

Wskazany powyżej obszar wsparcia Programu cechuje się wieloma podobieństwami, ale pomiędzy poszczególnymi obszarami, również w układzie wewnątrzregionalnym, występuje wiele różnic. Podregion bielsko-bialski zbliżony jest swoją charakterystyką do regionu Żiliny. Oba obszary cechuje na przestrzeni ostatnich kilku lat podobny, szybki rozwój gospodarczy, w oparciu o sektor przemysłu; w obu przypadkach silny wpływ na rozwój wywarł kapitał zagraniczny. Z kolei analizując wskaźniki odnoszące się do regionu Prešovskiego można odnieść wrażenie, że trajektoria rozwoju tego regionu przypomina pozostałe dwa polskie podregiony, przy czym struktura zatrudnienia (niewielki udział zatrudnionych w rolnictwie, wysoki wskaźnik zatrudnienia w usługach) oraz wiele innych wskaźników wskazuje tutaj na trend wyprzedzający.

Zaprezentowane dane dotyczące regionów (częściowo niepełne, co wynika z uwarunkowań statystyki publicznej) oraz wnioski wyciągnięte na ich podstawie mają często swoje odzwierciedlenie w danych dotyczących kraju, jednak ze względu na występujące opóźnienia może zaistnieć sytuacja błędnej interpretacji wskazanych danych.

Szybki rozwój gospodarki światowej do połowy 2008 r. odbił się na sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru wsparcia Programu IW INTERREG IIIA Polska-Słowacja. Rozwój sektora przemysłowego, duży napływ kapitału zagranicznego (szczególnie widoczny po słowackiej stronie granicy) oraz rozwój sektora usługowego (w tym sektora finansów) wpłynęły na zmianę podstawowych wskaźników charakteryzujących sytuację społeczno-ekonomiczną regionu.

Zapoczątkowany jednak jesienią 2008 r. kryzys gospodarki światowej zaczął również oddziaływać na rozwój charakteryzowanego obszaru w kierunku jego spowolnienia.

Poniżej zaprezentowano charakterystykę oraz najważniejsze wskaźniki dotyczące polskiej i słowackiej części obszaru wsparcia Programu.

Tabela 1.1 Ludność

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Liczba ludności ogółem (mln)	2,285	1,490	2,290	1,492	2,292	1,495	2,287	1,496	2,293	1,500
Saldo migracji i urodzeń	-463	2561	-882	2 485	-2 637	2 450	-1 339	1 828	-429	2 665
Udział ludności w wieku produkcyjnym (%)	60,1%	69,6%	61,5%	70,1%	62,0%	70,5%	62,5%	70,9%	62,8%	b.d.
Stopa bezrobocia (%)	19,3%	14,5%	14,8	12,8%	14,5	10,6	13,5	9,0	b.d.	9,8

Źródło: opracowanie własne

Mieszkańcy regionów po stronie słowackiej stanowią aż 27,7% mieszkańców swojego kraju wobec 5,9 % ludności Polski zamieszkującej analizowane podregiony. Liczba ludności w regionie objętym wsparciem Programu w ostatnich latach wzrosła (odpowiednio o 8072 osób w Polsce i 9428 osób na Słowacji). Porównując saldo migracji i urodzeń w obu krajach widzimy znaczne różnice. Polska część na przestrzeni ostatnich czterech lat notuje rokrocznie ujemne saldo migracji i urodzeń, natomiast po stronie słowackiej obserwujemy znaczne wartości dodatnie. Ważnym wskaźnikiem wpływającym na sytuację na rynku pracy i rozwój gospodarczy jest udział ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do ludności ogółem. Odsetek ten znacznie wzrósł w przypadku całego regionu przygranicznego. W Polsce wzrost nastąpił o 2,7% a w przypadku Słowacji 1,3% (do roku 2007, brak danych za rok 2008). Szacuje się, że w najbliższych latach nastąpi dalszy wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Na całym obszarze wsparcia wystąpił znaczny spadek bezrobocia rejestrowanego (nawet o kilka punktów procentowych). Szacuje się jednak, że ogólnosiwiatowy kryzys spowoduje wzrost wartości stopy bezrobocia w następnych latach. Warto zauważyć, że procesy demograficzne mają charakter długoterminowy i zachodzą powoli, wobec czego nie można spodziewać się znacznej zmiany sytuacji w tej dziedzinie na przestrzeni najbliższych lat.

Tabela 1.2 Gospodarka

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Wartość PKB (mln euro)	8 713,9	6 555,0	10 329,0	7 437,0	11 452,6	8 258,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Dynamika PKB (2003=100)	103,6	106,5	118,5	113,4	110,8	111,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wartość sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) (w mln euro)	8 921,5	5 152,28	10 413,1	5 879,83	b.d.	b.d.	12 890,2	b.d.	b.d.	b.d.
Zatrudnienie według sektorów (%):										
Rolnictwo	26,6%	4,8%	26,2%	4,4%	25,8%	3,9%	25,1%	3,7%	b.d.	3,4%
Przemysł	28,3%	33,8%	28,3 %	34,1%	28,8%	32,9%	29,6%	32,9%	b.d.	31,9%
Usługi i inne	45,2%	61,4%	45,7 %	61,5%	45,4%	63,2%	45,3%	63,4%	b.d.	64,7%

Źródło: opracowanie własne

Przyśpieszenie światowej gospodarki z lat 2004-2007 przełożyło się na wskaźniki ekonomiczne obszaru wsparcia Programu. Widoczne jest jednak zróżnicowanie wewnątrz krajów i poszczególnych regionów. Zauważalny jest wzrost wartości sprzedanej przemysłu oraz wzrost regionalnego PKB względem lat poprzednich (na poziomie 126% względem roku 2004 w przypadku słowackiego obszaru oraz 131% w przypadku polskiego obszaru wsparcia). Jednocześnie nie zmieniła się zasadniczo struktura zatrudnienia w analizowanych regionach – nadal znaczący odsetek osób w polskim obszarze przygranicznym zatrudnionych jest w sektorze rolnictwa (ok.25%), przy 3,4% w słowackim obszarze przygranicznym. W słowackiej części obszaru wsparcia dużo większe jest również, w porównaniu z polskimi regionami, zatrudnienie w sektorze usług (ok. 65% wobec 45% po stronie polskiej). Należy zauważyć, że słowackie regiony przygraniczne mają większe znaczenie w gospodarce kraju – wytworzyły bowiem 18,5% PKB Słowacji a regiony polskie tylko 4,2%. Szacuje się, że ogólnosiwiatowy kryzys dotknie również omawiane regiony wsparcia, co przełoży się na spadek PKB w najbliższych latach.

Tabela 1.3 Turystyka

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Obiekty noclegowe (szt.)	984	1 159	950	1 095	941	1 114	918	1 444	945	1 613
Liczba miejsc noclegowych	69 906	63 259	67 685	60 438	67 640	60 864	66 657	72 626	68 447	73 513
Korzystający z noclegów	1 817 932	1 186 322	1 922 215	1 246 822	1 963 746	1 299 838	1 994 343	1 388 946	2 059 766	1 503 325

Źródło: opracowanie własne

Turystyka staje się coraz ważniejszą gałęzią gospodarki regionów po obu stronach granicy. W tej dziedzinie w ostatnich latach znacznie większą dynamiką cechują się jednak regiony słowackie. Zauważamy tutaj wzrost liczby obiektów noclegowych (454) oraz liczby miejsc noclegowych (10 254), podczas gdy w polskich podregionach nastąpił spadek (odpowiednio o 39 obiektów i 1459 miejsc). Analizując liczbę korzystających z noclegów również dostrzegamy większą dynamikę w słowackim obszarze wsparcia. Liczba korzystających z noclegów w 2008 roku wobec 2004 wzrosła o ponad 300 tys. W tym samym czasie po stronie polskiej liczba ta wzrosła jedynie o ponad 240 tysięcy osób korzystających z noclegów. Słowacja przejmując coraz wyraźniej przyjazdy zagraniczne na obszar Karpat (wzrost liczby zagranicznych turystów odwiedzających Słowację). W dalszym ciągu infrastruktura turystyczna po polskiej stronie granicy jest wykorzystywana bardziej intensywnie, niż w Słowacji. Na jedno miejsce noclegowe w 2008 r. przypadało 30 gości – o czterech więcej niż w 2004. W północnej części Słowacji tylko 20 – o dwóch więcej w stosunku do 2004 roku. Zatem różnica pod tym względem między polską i słowacką częścią obszaru wsparcia ma tendencję do pogłębiania się.

Tabela 1.4 Rolnictwo i leśnictwo

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Powierzchnia arealów rolnych i leśnych	1 723 159	1 450 681	1 722 636	1 450 365	b.d.	1 451 128	b.d.	1 450 747	b.d.	1 449 914
Ogólny udział arealów rolnych i lasów w ogólnej powierzchni, z czego:	97,5%	91,9%	97,5%	91,9%	b.d.	91,8%	b.d.	91,8%	b.d.	91,8%
Areal rolny (%)	51,5%	40,1%	51,4%	40,0%	b.d.	39,9%	b.d.	39,9%	b.d.	39,8%
Lasy (%)	46,0%	51,9%	46,1%	51,9%	46,2%	51,9%	47,3%	51,9%	b.d.	52,0%

Źródło: opracowanie własne

W zakresie użytkowania gruntów w latach 2004-2008 nie nastąpiły istotne zmiany. Zgodnie z założonymi planami zalesiania, które stopniowo, z roku na rok, pozwalają zwiększać obszar leśny, zwiększa się areal tych terenów w polskich regionach, zaś po słowackiej stronie wskaźnik utrzymywał się na podobnym poziomie (jednocześnie w regionach tych udział lasów w powierzchni ogółem należy do najwyższych w kraju). Stopniowo, w polskim obszarze wsparcia, maleje udział gruntów innych i nieużytków, a rośnie areal upraw rolnych. Na Słowacji z kolei znacznie większy jest udział użytków zielonych (łąki i pastwiska) w areale powierzchni użytkowej.

Tabela 1.5 Infrastruktura drogowa i kolejowa

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Długość dróg lokalnych (km) (gminy, powiaty, rejony) *	15 532,3	5 074,2	15 695,1	5 076,29	15 188,3	5 088,0	15 269,2	5 126,7	b.d.	b.d.
Gęstość dróg (km/100 km kw.)	87,9	32,2	88,9	32,2	86,0	32,3	86,5	32,6	b.d.	b.d.
Długość linii kolejowych (km) **	1 505,5	681,5	1 487,7	537,3	935	b.d.	935	b.d.	935	b.d.
Gęstość dróg kolejowych (km/100 km kw.)	7,5	4,3	7,4	5,2	4,6	b.d.	4,6	b.d.	4,6	b.d.

* Dane po polskiej stronie obejmują drogi gminne i powiatowe.

** Dane szacunkowe

Źródło: opracowanie własne

Dla terenów przygranicznych duże znaczenie ma infrastruktura drogowa (nie tylko w kontekście ruchu tranzytowego, czy też rozwoju turystyki przygranicznej). W ostatnich latach wzrosła liczba podejmowanych inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej w analizowanym obszarze, m.in. dzięki środkom finansowym pochodzącym z funduszy strukturalnych - widoczny jest tutaj także wzrost inwestycji własnych samorządów, co jest m.in. efektem wieloletnich zapóźnień. Gęstość dróg po polskiej stronie granicy jest zdecydowanie większa (należy mieć przy tym na uwadze specyfikę geograficzną obszaru) niż po stronie słowackiej i wynosi 86,5 km na 100 km², przy 32,6 km na 100 km² po stronie słowackiej. Z kolei transport kolejowy w ostatnich latach przeżywa w Polsce regres, czego efektem jest zamykanie kolejnych odcinków linii kolejowych, również w analizowanym obszarze wsparcia (po stronie polskiej). Gęstość eksploatowanych linii kolejowych na obszarze wsparcia jest większa po słowackiej stronie granicy (wynosi około 5,2 km na 100 km²) niż po stronie polskiej (4,6 km na 100 km²). Spadek długości dróg lokalnych po stronie polskiej w latach 2004 – 2007 był spowodowany zmianami administracyjnymi, które miały miejsce w podregionach oraz przekształceniami dróg powiatowych na drogi wojewódzkie.

Tabela 1.6 Gospodarka wodna, ochrona środowiska i ochrona przyrody

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Wodociągi – długość (km)	9 320,3	7 168	9 775,8	7 441	9 945,7	7 418	10 269,4	7 684	10 691,2	b.d.
Kanalizacja – długość (km)	7 049	1 950	7 908,1	2 321	8 376,2	2 246	8 812,5	2 879	9 219,9	b.d.
Oczyszczalnie ścieków (szt)	200	154	203	176	204	177	206	209	b.d.	b.d.
Obszary chronione (% ogólnej powierzchni)	70,4%	b.d.	70,4%	b.d.	64,5%	b.d.	64,5%	b.d.	64,5%	b.d.

Źródło: opracowanie własne

Dzięki inwestycjom z UE oraz dzięki inwestycjom własnym samorządów (po obu stronach granicy) zwiększa się dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, co skutkuje przede wszystkim wzrostem jakości życia, zaś w drugiej kolejności, zmniejszeniem presji na środowisko poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Od roku 2004 długość linii wodociągowej w polskich regionach zwiększyła się o ponad 1 370 km, podczas gdy w tym

samym okresie, długość linii kanalizacyjnej wzrosła aż o ponad 2 170 km (nastąpiło tym samym zmniejszenie presji na środowisko). Jednocześnie po obu stronach granicy nastąpił wzrost liczby oczyszczalni ścieków (6 po polskiej stronie i aż 55 po stronie słowackiej), przy czym należy zauważyć, że dostępność sieci kanalizacyjnej może umożliwić nowe podłączenia do sieci i zamykanie oczyszczalni niespełniających warunków środowiskowych. Po stronie słowackiej wzrosty nie były już tak duże – 516 km sieci wodociągowej oraz 929 km sieci kanalizacyjnej.

Po stronie słowackiej nie prowadzi się statystyk odnoszących się do udziału obszarów chronionych w powierzchni ogółem. Po stronie polskiej wskaźnik ten ulegał na przestrzeni ostatnich lat spadkowi, choć utrzymał się na wysokim poziomie.

Tabela 1.7 Edukacja

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Szkoły podstawowe	1 217	737	1 206	733	1 210	727	1 197	719	1 181	b.d.
uczniowie	183 814	176 682	171 190	170 051	168 632	163 151	162 644	155 179	157 141	b.d.
Szkoły średnie (w tym gimnazja)	1 159	242	1 111	237	1 087	241	1 083	229	923*	b.d.
uczniowie	226 303	93 279	225 775	92 178	214 890	91 090	208 276	89 798	158 088*	b.d.
Szkoły i uczelnie wyższe	20	3	20	5	21	4	21	4	21	b.d.
Studenci	52 080	25 797	51 673	33 088	48 627	35 462	47 067	36 757	45 205	b.d.

* Brak danych za rok 2008 odnoszących się do Liceów Ogólnokształcących.

Źródło: opracowanie własne

System edukacji publicznej na Słowacji przypomina polski sprzed reformy w 1999 r. Podstawą jest ośmioklasowa szkoła podstawowa, po której następuje wybór dalszego kierunku kształcenia – ogólnego lub zawodowego. Niekiedy drugi etap szkoły podstawowej – odpowiednik polskiego gimnazjum, jest połączony instytucjonalnie ze szkołą średnią. Sytuacja demograficzna obszaru wsparcia wpływa na sytuację w zakresie edukacji i oświaty w regionie. Notowany spadek liczby uczniów szkół podstawowych po obu stronach granicy wywołany niżem demograficznym, ma swoje przełożenie na liczbę likwidowanych szkół. W okresie realizacji programu zlikwidowano 36 szkół w polskiej części analizowanego obszaru oraz 18 szkół podstawowych po stronie słowackiej. W podobnym stopniu proces ten dotknął szkoły średnie regionu. Zwiększyła się z kolei liczba uczelni wyższych (21 po stronie polskiej i 4 po stronie słowackiej) zarówno w polskim obszarze wsparcia, jak i w słowackim (o 1). Jednak w odróżnieniu od regionów słowackich liczba studentów studiujących na uczelniach trzech polskich regionów spadła, co należy jednak bardziej wiązać z większą dostępnością studiów na renomowanych polskich uczelniach zlokalizowanych poza analizowanymi regionami, niż z niechęcią do podejmowania studiów w ogóle. Na proces ten również może mieć wpływ niż demograficzny. Wzrost liczby studentów uczelni słowackich nie był już tak dynamiczny jak na przełomie lat, 2004/2005 (kiedy to po stronie słowackiej otwarto 2 nowe uczelnie).

Tabela 1.8 Kultura

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Biblioteki	661	880	662	874	661	715	659	862	655	b.d.
Kina	42	b.d.	42	b.d.	40	b.d.	40	b.d.	33	b.d.
Muzea	50	21	46	22	54	22	54	24	57	b.d.
Inne instytucje kultury	b.d.	9	b.d.	10	b.d.	10	b.d.	10	b.d.	b.d.
Instytucje kultury - ogółem	753	910	750	906	755	747	753	896	745	b.d.
Liczba korzystających z instytucji kultury	2 554 413	3 643 565	2 624 208	3 630 774	2 618 659	3 644 155	2 684 841	3 770 637	2 717 296	b.d.

Pod pojęciem instytucji kultury rozumie się tutaj biblioteki, muzea, kina oraz ich filie.

Źródło: opracowanie własne

Zakres korzystania z instytucji kultury na przestrzeni ostatnich lat zmieniał się. Po obu stronach granicy wzrosła liczba osób korzystających z instytucji kultury, jednocześnie w tym samym okresie, w polskiej części analizowanego obszaru, spadła liczba kin o 9 oraz bibliotek o 6, natomiast o 7 wzrosła liczba muzeów. Po stronie słowackiej również widoczna jest tendencja spadkowa. W 2007 roku w stosunku do roku 2004 w słowackiej części analizowanego obszaru znajdowało się mniej bibliotek (o 18), natomiast muzeów było o 3 więcej. W Słowacji nie prowadzi się statystyk odnoszących się do liczby kin. Po stronie polskiej nie prowadzi się statystyk dotyczących „innych instytucji kultury”. Wzrost liczby osób korzystających z instytucji kultury na omawianym terenie wiąże się przede wszystkim ze wzrostem liczby widzów kin komercyjnych (strona polska). Z kolei instytucje kultury po słowackiej stronie granicy, mimo nieznacznego spadku liczby ogółem, zanotowały wzrost osób korzystających z instytucji kultury na tym terenie.

Tabela 1.9 Życie społeczne

Kraj	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK	PL	SK
Rok	2004		2005		2006		2007		2008	
Liczba zarejestrowanych NGO	5139	9705	5 463	10 362	6 223	10 362	7 270	10 630	2 973*	b.d.
Liczba zarejestrowanych kościołów i zw. wyznaniowych	7	2	7	2	7	2	7	2	8	2

Dane dotyczą tylko i wyłącznie organizacji pozarządowych, bez organizacji pożytku publicznego i działających na polu pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne

Jednym z istotnych wskaźników rozwoju społeczeństwa obywatelskiego są ułatwienia w funkcjonowaniu trzeciego sektora oraz liczba organizacji pozarządowych. Po obu stronach granicy sektor ten w ostatnich latach rozwijał się. Po stronie polskiej w latach 2004-2007 nastąpił wzrost liczby organizacji pozarządowych o 2131 organizacji, zaś po stronie słowackiej w tym samym czasie powstało 925 organizacji. Dynamicznemu wzrostowi NGO po stronie polskiej sprzyja ustawodawstwo w zakresie finansowania organizacji pozarządowych. Nie bez znaczenia jest tutaj również wpływ liczby ludności - większa liczba ludności po polskiej stronie wpływa na większą liczbę nowopowstałych organizacji i stowarzyszeń. W tym świetle można pokusić się o stwierdzenie, że ludność po stronie słowackiej, mimo mniejszej liczby, jest aktywniejsza pod tym względem. Jednocześnie warto podkreślić, że organizacje pozarządowe są ważnym, beneficjentem pomocy udzielanej w ramach Programu INTERREG.

Wnioski i podsumowanie

Obszar wsparcia Programu IW INTERREG IIIA Polska-Słowacja jest, w zestawieniu z przeciętnymi wskaźnikami rozwoju społeczno-gospodarczego obu krajów, regionem słabo rozwiniętym. Co prawda w ostatnich latach obszar ten doświadczał dynamicznego rozwoju, jednak wskaźniki te pozostają nadal niekorzystne.

Sąsiadujące ze sobą polskie i słowackie regiony przygraniczne bardzo różnią się pod względem struktury zatrudnienia. W analizowanym okresie po polskiej stronie niezmiennie znaczącą rolę odgrywa zatrudnienie w rolnictwie (25%), podczas gdy w północnej Słowacji w tym sektorze zatrudnionych jest tylko 3,4% mieszkańców. Rynek pracy w słowackiej części obszaru wsparcia jest natomiast zdominowany przez sektor usług (ponad 64%). W sektorze przemysłowym pracuje obecnie po obu stronach granicy podobna ilość osób (31% na Słowacji względem 29% po polskiej stronie granicy).

Na całym obszarze Programu istotną rolę w gospodarce pełni turystyka. Tereny te należą w obu krajach do najatrakcyjniejszych pod względem krajobrazowym oraz stopnia rozwoju infrastruktury turystycznej. Infrastruktura ta jest jednak znacznie lepiej rozwinięta na Słowacji niż w Polsce. W analizowanym okresie nie nastąpiły tutaj znaczące zmiany. Jest to jedna z przyczyn, dla których turystyka transgraniczna nie rozwija się symetrycznie – część słowacka obszaru wsparcia przyciąga relatywnie więcej turystów z Polski, niż podróżuje w przeciwnym kierunku. Lepiej też po stronie słowackiej wykorzystuje się dostępną infrastrukturę turystyczną.

Obszar wsparcia Programu charakteryzuje się bardzo wysoką jakością środowiska naturalnego i stosunkowo niedużym, z uwagi na górski charakter (a po stronie słowackiej dodatkowo niską gęstość zaludnienia), stopniem jego przekształcenia. Ogółem na obszarze wsparcia Programu istnieje 13 parków narodowych i 20 parków krajobrazowych. Dzięki inwestycjom finansowanym ze środków UE, sieć wodociągowa i kanalizacyjna rozwija się dynamicznie po obu stronach granicy. W dalszym ciągu po stronie polskiej występuje korzystniejsza relacja długości wodociągów do długości sieci kanalizacyjnej.

Pod względem struktury wykształcenia oba obszary przygraniczne wydają się zbliżone, choć różnice w metodach zbierania danych i systemach edukacyjnych utrudniają rzetelne porównania w tym zakresie. Uwagę zwraca z pewnością dynamiczny rozwój szkolnictwa wyższego po stronie słowackiej (mierzonego liczbą studentów). Liczba studentów w polskiej części obszaru wsparcia zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2004 i to pomimo zdecydowanie większej liczby dostępnych uczelni wyższych. Regres ten tłumaczyć można z jednej strony większą dostępnością uczelni zlokalizowanych w innych regionach kraju, z drugiej zaś strony zmianą tendencji demograficznych.

W kwestii jakości życia społecznego obszar wsparcia należy ocenić pozytywnie. Po obu stronach granicy szybko rozwija się sektor pozarządowy (stały wzrost liczby organizacji), choć dynamika tego rozwoju nieco obniżyła się w porównaniu do lat poprzednich. Biorąc pod uwagę relację liczby ludności do liczby zakładanych organizacji pozarządowych można stwierdzić, że społeczeństwo słowackie jest zdecydowanie bardziej aktywne w tym aspekcie aktywności.

2. Powiązanie realizacji programu operacyjnego z politykami wspólnotowymi i krajowymi

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jako Instytucja Zarządzająca (IZ) koordynująca wdrażanie Programu w Polsce było odpowiedzialne za sprawdzenie jego zgodności z politykami wspólnotowymi, za koordynację z innymi programami realizowanymi w ramach Narodowego Planu Rozwoju (NPR) 2004-2006, jak również za zapobieganie podwójnemu finansowaniu. Dokument programowy uwzględniał potrzeby rozwojowe poszczególnych regionów/podregionów, bazował na dokumentach programowych i planistycznych stanowiących podstawę polityki prowadzonej przez rząd. Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej (MVR SR) jako Instytucja Krajowa – odpowiadająca za program na Słowacji było odpowiedzialne za zgodność realizowanych działań w ramach Programu IW INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006 ze słowackim Narodowym Planem Rozwoju.

W Polsce pewne obszary działań podejmowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju współfinansowane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (UE), wymagały skoordynowanego podejścia, co dało wyraz w postaci większej liczby programów operacyjnych (7 programów operacyjnych: 6 jednofunduszowych i jeden

zintegrowany). Główną odpowiedzialność na poziomie NPR, także w zakresie spójności i komplementarności pomiędzy programami, ponosił Departament Koordynacji i Zarządzania Podstawami Wsparcia Wspólnoty w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Za realizację i wdrażanie NPR 2004-2006 odpowiada Rząd Polski.

Dokument programowy Narodowy Plan Rozwoju był zgodny z podstawowymi założeniami polityk wspólnotowych.

W Polsce priorytety i działania Programu IW INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006 były spójne z celem strategicznym NPR 2004 - 2006, który brzmi: *rozwój konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zdolnej do długoterminowego zharmonizowanego rozwoju, aby zapewnić wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym*. W Republice Słowackiej priorytety i działania Programu były spójne z Narodowym Planem Rozwoju i jego najważniejszym długookresowym celem: zapewnieniem równowagi gospodarczej i rozwoju społecznego Republiki Słowackiej.

Program IW INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006 finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przyczyniał się do wdrażania piątej osi rozwoju określonej w NPR: *Wzmocnienie potencjału rozwoju regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów*, tym samym operacje projektowane w ramach Programu były spójne z działaniami strukturalnymi realizowanymi w ramach NPR. Jednocześnie działania Programu były zgodne i komplementarne wobec celów: „Wspólnej Polityki Rolnej, wspólnej polityki w zakresie rozwoju rybołówstwa, polityki wspierania zatrudnienia, ochrony środowiska, ładu przestrzennego, równości szans itp.”.

W Republice Słowackiej priorytety i działania Programu IW INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006, współfinansowane z EFRR, zgodnie z trzema osiami rozwojowymi tworzyły strategiczne cele słowackiego NPR:

- Wzrost gospodarczy i konkurencyjność
- Zatrudnienie
- Zrównoważony rozwój regionu

Ww. oś NPR w Polsce realizowana była poprzez Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR), jak również Inicjatywę Wspólnoty INTERREG III, między innymi w ramach Programu Polska – Republika Słowacka. Pozostałe cztery osie rozwoju dla Polski określone w NPR zostały wdrożone poprzez Sektorowe Programy Operacyjne (SPO), takie jak: *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, Rozwój zasobów ludzkich, Transport, Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich, Rybołówstwo i przetwórstwo ryb*, jak również Inicjatywę Wspólnotową EQUAL.

Działania współfinansowane w ramach Programu INTERREG III A Polska – Republika Słowacka przyczyniały się do rozwoju i modernizacji infrastruktury transportu i ochrony środowiska w Polsce. Projekty infrastrukturalne miały charakter lokalny i wykazywały rzeczywiste oddziaływanie transgraniczne. Powyższe działania uzupełniały projekty realizowane w ramach działań SPO Transport, którego celem głównym było zwiększenie spójności transportowej kraju oraz polepszenie dostępności przestrzennej miast, obszarów i regionów Polski w układzie Unii Europejskiej. Jednocześnie były komplementarne z działaniami w ramach Funduszu Spójności, które skupiały się na dużych projektach transnarodowych m.in. budowie autostrad, dróg ekspresowych. Kryterium wyróżniającym działania w ramach SPO Transport i Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności była wysokość wsparcia. Analogicznie w Republice Słowackiej działania dofinansowywane za pośrednictwem Programu wspomagały rozwój i modernizację infrastruktury transportowej i infrastruktury ochrony środowiska. Ze względu na ograniczone źródła finansowania Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006, nie założono wykonywania dużych inwestycji, były to raczej działania uzupełniające projekty finansowane z Funduszu Spójności w celu poprawienia bezpośrednich połączeń z głównymi korytarzami transportowymi, poprawiania bezpośrednich więzi między partnerami słowackimi i polskimi, czy też udostępniania pewnych obszarów dla działań gospodarczych, szczególnie turystycznych. Projekty wdrażane z EFRR musiały mieć znaczenie lokalne, musiały być realizowane w danym obszarze przygranicznym oraz musiały przynosić bezsporny transgraniczny efekt.

Krajowe (PL) ustalenia dotyczące programów finansowanych z budżetu wspólnotowego w ramach Celu 1 Polityki Strukturalnej służyły uniknięciu podwójnego finansowania i nakładania się działań. Współpraca organów odpowiedzialnych za fundusze publiczne na poziomie krajowym (ministerstwa) i regionalnym (urzędy wojewódzkie i marszałkowskie), na etapie pomocy we właściwym opracowaniu wniosku oraz na etapie oceny projektu, zapobiegała podwójnemu finansowaniu i nakładaniu się zadań.

W Republice Słowackiej Instytucja Krajowa była odpowiedzialna za zapobieganie podwójnemu finansowaniu i pokrywaniu się działań. Cel 1 i Program IW INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006 były kontrolowane przez Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego. W ramach ministerstwa (MBRR) instytucją odpowiedzialną był Departament Sterowania Pomocą z UE (CSF). MBRR na szczeblu ogólnokrajowym i regionalnym ściśle współdziałało z innymi instytucjami odpowiedzialnymi za finanse publiczne. Reprezentanci regionów brali udział w ocenie jakości programów, byli odpowiedzialni za sprawdzanie i kontrolowanie dostosowywania oraz współdziałania z programami regionalnymi i strategiami oraz za informowanie o ewentualnym pokrywaniu się działań.

W celu uniknięcia nakładania się działań finansowanych z Programu IW INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006 i innych programów UE, w szczególności: Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i Sektorowego Programu Operacyjnego Transport, głównym kryterium był transgraniczny efekt projektów finansowanych z Programu, określony w Uzupełnieniu Programu.

Przy sporządzaniu Programu IW INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006 zastosowano zasadę komplementarności i dodatkowości w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej. Fakt, że Ministerstwo Rozwoju Regionalnego było odpowiedzialne za programy Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG i programy w ramach Celu 1, jak również za aktywne uczestnictwo administracji regionalnych w ocenie i wdrażaniu projektów gwarantował, że nie ma zagrożenia nakładania się działań. Biorąc pod uwagę to, że EFRR wspierał jedynie pewne aspekty rozwoju obszarów wiejskich lub przetwórstwa i marketingu żywności, zapewniony był podział pomiędzy Programem Operacyjnym i Programem Inicjatywy Wspólnotowej dla działań przewidzianych jako część Programu Operacyjnego. Działania o charakterze komercyjnym nie były współfinansowane z INTERREG IIIA. Działania w zakresie rozwoju obszarów wiejskich będące częścią Programu Inicjatywy INTERREG musiały wykazać znaczący efekt transgraniczny.

Każda operacja wybrana dla Programu Inicjatywy Wspólnotowej Interreg IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006 miała wymiar przygraniczny, co stanowiło linię rozgraniczającą pomiędzy finansowaniem z EFRR a innymi funduszami UE, w szczególności z Europejskim Funduszem Społecznym. Ponadto, ze względu na dostępne środki finansowe, zrealizowane projekty oddziaływały głównie lokalnie w ramach obszaru pogranicza i stanowiły uzupełnienie dla projektów realizowanych w ramach Celu 1 oraz Funduszu Spójności.

System oceny i wyboru projektów zapewniał, iż wybrane do dofinansowania operacje były komplementarne w stosunku do innych programów. W ocenę jakościową złożonych projektów zaangażowani byli przedstawiciele regionów uczestniczących w programie a do ich zadań należała m.in. kontrola zgodności i skoordynowania z programami i strategiami rozwoju regionalnego oraz informowanie o ewentualnych dublowanych działaniach. Jednocześnie uczestnictwo regionalnych przedstawicieli w ramach Komitetu Monitorującego podczas procesu podejmowania decyzji gwarantowało, że wybrane projekty są komplementarne do projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych, przez co zapewniono efekt synergii.

Wszystkie projekty współfinansowane przez EFRR w ramach Programu IW INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006 były zgodne z przepisami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, politykami i działaniami Wspólnoty, co wynika z art. 12 Rozporządzenia Nr 1260/1999 (WE) oraz z punktem 7 Wytycznych dla INTERREG III, włączając: zasady konkurencji, zamówień publicznych, ochrony i poprawy środowiska naturalnego, promowania równości kobiet i mężczyzn, rozwoju technik informacyjno-komunikacyjnych.

Zarówno dokument programowy, jak i powstałe w trakcie prac międzynarodowej grupy roboczej dokumenty uzupełniające spełniały warunek zgodności z politykami wspólnotowymi i krajowymi, jak również w trakcie ich przygotowania nie nastąpiło naruszenie żadnej z powyższych zasad.

Zgodnie z wymogami art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 438/2001 ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 dotyczącego zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych, system monitorowania i kontroli, stworzony dla Programu zapewniał zastosowanie mechanizmów umożliwiających zagwarantowanie zgodności projektów składanych i realizowanych przez beneficjentów końcowych z politykami wspólnotowymi dotyczącymi zamówień publicznych, pomocy państwa, ochrony środowiska oraz równości szans.

W okresie sprawozdawczym zarówno w Narodowym Planie Rozwoju 2004-2006 jaki i w strategiach rozwoju poszczególnych województw leżących na obszarze wsparcia nie były wprowadzane żadne zmiany.

W roku 2006 przygotowano Narodową Strategię Spójności 2007-2013 (NSS) zwaną Narodowymi Strategicznymi

Ramami Odniesienia - NSRO. Dokument ten przedstawia strategiczne priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS) w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–2013. Celem strategicznym NSS (NSRO) jest *tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej*. Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSRO będą realizowane za pomocą Programów Operacyjnych (PO), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych Województw i projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych, tj.:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – EFRR i FS
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka – EFRR
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – EFS
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – EFRR
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – EFRR
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna – EFRR
- Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej – EFRR

Dokument przedstawiający Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności) został zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., a 9 maja 2007 r. przez Komisję Europejską

W trakcie realizacji Programu zostały przyjęte przez sejmiki województw regionalne strategie rozwoju:

- 20 października 2006 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjął *Strategię rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007-2020*.
- 30 stycznia 2006 r. została przez Sejmik Województwa Małopolskiego przyjęta Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013,
- 4 lipca 2005 r. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020.

3. Zagadnienia związane z krajowym współfinansowaniem

Ogólne zasady dotyczące współfinansowania krajowego w ramach Programu po stronie polskiej określa corocznie przyjmowana przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego procedura ubiegania się o środki z rezerwy celowej budżetu państwa. Beneficjenci występowali z wnioskami o współfinansowanie zgodnie z zapisami odpowiedniej umowy / decyzji / porozumienia lub wnioskiem o dofinansowanie (w przypadku, gdy umowa nie została podpisana), zaakceptowanym montażem finansowym, harmonogramem płatności, prognozą zapotrzebowania na środki i zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z uczestnictwa w programie.

Środki z rezerwy celowej budżetu państwa były przeznaczone na:

- współfinansowanie projektów Pomocy Technicznej
- współfinansowanie mikroprojektów
- sfinansowanie 100% kosztów operacyjnych

W ramach priorytetu Pomoc Techniczna wnioski o współfinansowanie były akceptowane na podstawie decyzji / uchwały Komitetu Monitorującego program (KM) zatwierdzającego projekt Pomocy Technicznej / decyzji Ministra Rozwoju Regionalnego, Porozumienia pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego a Dyrektorem Władzy Wdrażającej Programy Europejskie z dnia 5 maja 2005 r. lub na podstawie prognozy opartej o budżet Pomocy Technicznej (PT) zatwierdzony wcześniej przez KM i za jego zgodą modyfikowany. Wniosek o współfinansowanie mógł dotyczyć 100 % kosztów kwalifikowalnych projektów Pomocy Technicznej dla Wspólnego Sekretariatu Technicznego, Instytucji Zarządzającej, Instytucji Pośredniczącej (Urzędów Wojewódzkich) w ramach Programów Inicjatywy INTERREG III A, 25 % kosztów projektów Pomocy Technicznej innych beneficjentów Programów INTERREG III A (Euroregionów).

Natomiast w ramach projektów realizowanych poza Pomocą Techniczną współfinansowanie z budżetu państwa wynosiło 10% kosztów kwalifikowalnych projektów euroregionów / projektodawców mikroprojektów oraz 100% kosztów operacyjnych jednostek zaangażowanych we wdrażanie, zarządzanie i promocję programów INTERREG.

Decyzje Ministra Finansów na współfinansowanie projektów Pomocy Technicznej w ramach Programu Interreg III A Polska-Republika Słowacka 2004-2006, zostały wydane ogółem na kwotę 369.696,91 euro (co stanowi równowartość 1.395.421,00 PLN¹).

Na rzecz Instytucji Zarządzającej wydane zostały decyzje na kwotę 75.055,77 euro (co stanowi równowartość 283.298,00 PLN), natomiast na rzecz Wspólnego Sekretariatu Technicznego na kwotę 228.313,42 euro (co stanowi równowartość 861.769 PLN).

Na rzecz Instytucji Pośredniczących wydane zostały decyzje na kwotę 11.236,19 euro (co stanowi równowartość 42.411 PLN), natomiast na rzecz Euroregionów: Tatry, Karpacki, Beskidy na kwotę 55.091,54 euro (co stanowi równowartość 207.943 PLN).

Decyzją Ministra Finansów na współfinansowanie mikroprojektów w ramach Programu IW INTERREG III A Polska-Republika Słowacka 2004-2006 przeznaczono kwotę 241.430,39 euro (co stanowi równowartość 911.279,00 PLN).

Montaż finansowy w Programie.

Beneficjentami programu były jednostki należące do sektora finansów publicznych lub spoza tego sektora, o ile realizowały projekty mające na celu dobro publiczne. W takich wypadkach wkład własny był traktowany w sprawozdawczości wykorzystania funduszy strukturalnych na równi z wkładem publicznym (uznawany był za środki „pokrewne” do publicznych, stanowiące element kategorii „inne środki publiczne”).

Uprawnieni do aplikowania o dofinansowanie projektów ze środków EFRR byli jedynie beneficjenci wnoszący środki publiczne lub środki pokrewne do publicznych (stanowiące element kategorii „inne środki publiczne”) zgodnie z tabelą finansową zamieszczoną w programie.

Środki prywatne traktowane były w montażu finansowym jako środki dodatkowe, zwiększające wartość całkowitą projektu, niemniej jednak uznawane były jako niekwalifikowalne w rozliczeniu finansowym projektu.

III. PRZEBIEG REALIZACJI I POSTĘP RZECZOWY PROGRAMU

1. Opis przebiegu realizacji programu w okresie objętym sprawozdaniem

Intensywne prace nad przygotowaniem Programu IW INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006 trwały od 2002 roku. Polsko-słowacka grupa robocza, której współprzewodniczyli przedstawiciele polskiego Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej oraz słowackiego Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego, opracowała projekt głównego dokumentu programowego (CIP), Uzupełnienia Programu oraz dokumentów i formularzy proponowanych do wykorzystania w ramach programu. W 2004 roku utworzony został **Wspólny Sekretariat Techniczny** w ramach polskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (umowa z dnia 12 lutego 2004 r. zawarta między Ministrem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz z 23 lipca 2004 r. między Ministrem Gospodarki i Pracy a Władzą Wdrażającą Program Współpracy Przygranicznej Phare). Program Inicjatywy Wspólnotowej Interreg IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006 **został zatwierdzony przez Komisję Europejską 15 listopada 2004 roku** - Resolution K(2004)4453, numer programu: CCI 2004 RG 16 0 PC 04. Zatwierdzona łączna kwota dofinansowania EFRR dla Programu wyniosła 20 001 719 euro, a łączny budżet Programu 26 668 960 euro.

Po zatwierdzeniu Programu podjęto intensywne prace celem rozpoczęcia naboru projektów. **20 grudnia 2004 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu Monitorującego**, podczas którego Komitet zatwierdził podstawowe dokumenty określające tryb i zasady funkcjonowania Programu (regulamin Komitetu Monitorującego, Komitetu Sterującego, Podkomitetu Sterującego, Uzupełnienie Programu, budżet pomocy technicznej).

Program oraz Uzupełnienie Programu określały następujące priorytety i działania:

Priorytet 1: Rozwój infrastruktury

Działanie 1.1: Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

Działanie 1.2: Rozwój infrastruktury ochrony środowiska

¹ Do przeliczenia kwot zastosowano kurs 1 euro = 3,7745 PLN z 27 listopada 2008 r.

Priorytet 2: Rozwój społeczno-gospodarczy

Działanie 2.1: Rozwój zasobów ludzkich i wspieranie przedsiębiorczości

Działanie 2.2: Ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Działanie 2.3: Wspieranie inicjatyw lokalnych (mikroprojekty)

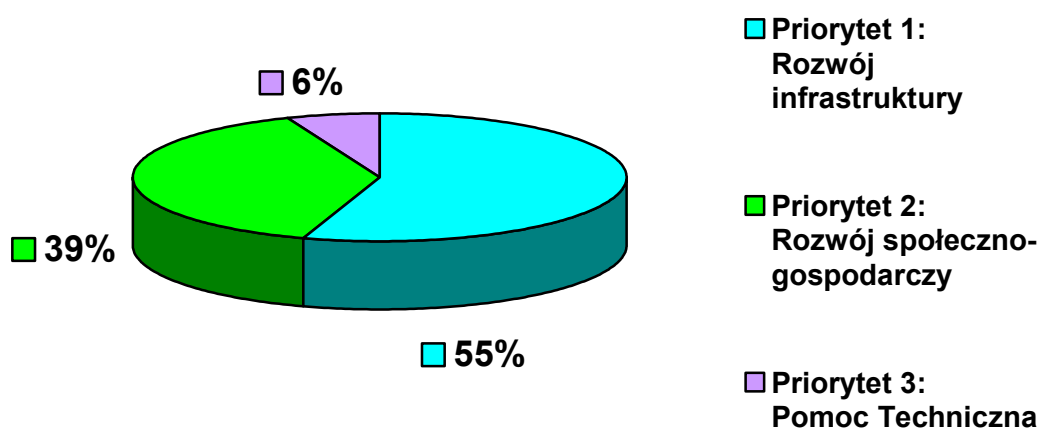
Priorytet 3: Pomoc techniczna

Działanie 3.1: Zarządzanie, wdrażanie, monitoring i kontrola

Działanie 3.2: Promocja i ocena programu

Ponad połowa środków przeznaczona została na działania podejmowane w ramach Priorytetu 1 „Rozwój infrastruktury”, blisko 40% na działania w Priorytecie 2 „Rozwój społeczno-gospodarczy” oraz 6% dostępnych środków przeznaczono na obsługę Programu w ramach Priorytetu 3. „Pomoc Techniczna”. Podział środków na poszczególne priorytety przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4: Wartość środków w podziale na priorytety

W trakcie realizacji Programu kilkakrotnie zmieniała się treść Uzupelnienia Programu. Dokonywane zmiany, w tym przesunięcia finansowe, miały na celu usprawnienie realizacji zadań programowych oraz zapewnienie jak najbardziej efektywnego wykorzystania alokacji.

Wartość środków w podziale na poszczególne priorytety i działania dla strony polskiej Programu, zgodnie z ostatnią modyfikacją zatwierdzoną przez Komitet Monitorujący (18.11.2008 r.), przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wartość środków strony polskiej programu w podziale na priorytety i działania

Priorytet/ Działanie	Ogółem	EFRR	Krajowy wkład publiczny
	euro	euro	Euro
Priorytet 1	7 701 261	5 775 946	1 925 315
Działanie 1.1	4 200 688	3 150 516	1 050 172
Działanie 1.2	3 500 573	2 625 430	875 143
Priorytet 2	5 320 872	3 990 653	1 330 219
Działanie 2.1	1 119 006	839 254	279 752
Działanie 2.2	2 801 635	2 101 226	700 409
Działanie 2.3	1 400 231	1 050 173	350 058

Priorytet 3*	1 276 833	957 625	319 208
Działanie 3.1	977 284	732 963	244 321
Działanie 3.2	299 549	224 662	74 887
ŁĄCZNIE	14 298 966	10 724 224	3 574 742

* Priorytet 3 jest zgodny z zatwierdzonym przez KM budżetem Pomocy Technicznej.

Nabór i zatwierdzenie projektów

W Programie w dwóch głównych priorytetach 1 i 2 realizowano duże projekty o dofinansowaniu powyżej 20 tys. euro, zatwierdzane przez Komitet Sterujący Programu, w tym w ramach Działania 2.3 projekty parasolowe.

W ramach 3 polskich projektów parasolowych realizowano małe projekty typu „ludzie dla ludzi” zwane mikroprojektami, których dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zatwierdzał Podkomitet Sterujący Programu. Mikroprojekty posiadały dofinansowanie środków z EFRR do 20 000 euro.

W priorytecie 3 obejmującym działania 3.1 i 3.2, w celu właściwej obsługi Programu, realizowano projekty w zakresie Pomocy Technicznej. Projekty Pomocy Technicznej zatwierdzał Komitet Monitorujący Programu.

W trakcie realizacji Programu w ramach Działań: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, zostały przeprowadzone dwie edycje naboru wniosków o dofinansowanie projektów.

Obie edycje naboru wniosków przeprowadzono w 2005 roku: pierwszy w okresie od 21 stycznia do 24 marca, drugi od 26 sierpnia do 17 października. Ogłoszenia o naborze wniosków, którym towarzyszyła seria szkoleń dla wnioskodawców, były publikowane na stronach internetowych Programu (www.interreg.gov.pl, www.wwpwp.it.pl, www.build.gov.sk) oraz w prasie lokalnej. Łącznie Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) zarejestrował i ocenił pod kątem formalnym 369 wniosków (182 polskich oraz 187 słowackich). W wyniku oceny technicznej, przeprowadzonej przez grupy ekspertów pod kierunkiem WST, 242 wnioski zostały rekomendowane do zatwierdzenia przez Komitet Sterujący na łączną kwotę 53 mln. euro, a więc zdecydowanie przewyższającą dostępną alokację. Komitet Sterujący zatwierdził do realizacji projekty z tzw. listy podstawowej oraz projekty rezerwowe. Ostatecznie w wyniku ww. dwóch naborów w ramach Działań 1.1, 1.2, 2.1 i 2.2 do realizacji zatwierdzonych zostało 128 realizowanych projektów (49 polskich i 79 słowackich) na kwotę dofinansowania EFRR w wysokości ponad 18,5 mln euro. Ww. liczba 49 projektów polskich w Działaniu 2.2 obejmuje 2 projekty z realizacji których zrezygnowali beneficjenci oraz projekt w którym doszło w dniu 9 marca 2007 r. do rozwiązania umowy o dofinansowanie ze środków EFRR. Były to następujące projekty:

- Projekt Babiogórskiego Parku Narodowego nr INT/PL/MP/2.2/05/231 - pt. „Lasy bogactwem naturalnym regionu babiogórskiego – podniesienie wiedzy przyrodniczej społeczności dla zrównoważonego rozwoju” (rezygnacja z powodu braku środków na realizację projektu , kwota przyznanego dofinansowania z EFRR - 345 176,50 PLN),
- Projekt Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego TEATR GRODZKI nr INT/PL/SL/2.2/05/215 -pt. „Elewacja Twórczych Pomysłów – poprawa skuteczności pracy warsztatowej z osobami zagrożonymi społecznym wykluczeniem w rejonach Podbeskidzia i Żyliny” (kwota przyznanego dofinansowania z EFRR - 198 148,31 PLN),
- Projekt Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot nr INT/PL/SL/2.2/05/136 pt. „Ochrona korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jako kluczowy element ochrony bioróżnorodności w Karpatach” (kwota przyznanego dofinansowania z EFRR - 487 027,50 PLN).

Powstałe oszczędności w trakcie realizacji Programu spowodowały, że do realizacji włączono 3 projekty z zatwierdzonej przez KS listy rezerwowej.

Dodatkowo w działaniu 2.3 KS zatwierdził po stronie polskiej i słowackiej 6 projektów parasolowych (w tym 3 polskie), złożonych przez Euroregiony: Beskidy, Tatry, Karpacki oraz VUC Žilina i VUC Prešov na kwotę EFRR 2 mln euro. Natomiast Komitet Monitorujący Programu w ramach Pomocy Technicznej zatwierdził łącznie 52 projekty na kwotę EFRR 1,4 mln euro, w tym 29 projektów polskich.

Tabela 3. Ilość i wartość polskich projektów zatwierdzonych do realizacji przez KS w Priorytetach 1 i 2 od początku uruchomienia Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006

Priorytety i działania	Ilość projektów zatwierdzonych do realizacji od początku uruchomienia Programu	Wartość EFRR projektów zatwierdzonych do realizacji od początku uruchomienia Programu (w PLN)	Wartość projektów zatwierdzonych w stosunku do alokacji EFRR 2004-2006
Priorytet 1	18	25 750 608,73	118,11%
Działanie 1.1	9	13 778 010,35	115,86%
Działanie 1.2	9	11 972 598,38	120,82%
Priorytet 2	34	18 270 978,45	121,30%
Działanie 2.1	10	3 856 945,71	121,76%
Działanie 2.2	21	10 135 628,04	127,80%
Działanie 2.3	3	4 278 404,70	107,93%
Ogółem*	52	44 021 587,18	119,42%

Do obliczenia % realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 zastosowano kurs sprawozdawczy euro = 3,7745 PLN z dnia 27 listopada 2008 r.

* Tabela obejmuje także projekty z zatwierdzonej przez KS listy rezerwowej, które weszły do realizacji w ramach powstałych w Programie oszczędności.

Łączna kwota zatwierzonego dofinansowania z EFRR polskich 52 projektów w Priorytetach 1 i 2 od początku uruchomienia Programu wynosiła - 44 021 587,18 PLN, co stanowi 119,42, % alokacji polskiej na lata 2004-2006. Najwięcej środków z EFRR zatwierdzonych zostało w Priorytecie 1 „Rozwój Infrastruktury” ponad 25,7 mln PLN, w tym blisko 14 mln PLN na Działanie 1.1 „Infrastruktura techniczna i komunikacyjna”.

Najwięcej projektów zatwierdzono w Priorytecie 2 „Rozwój społeczno-gospodarczy” - 34, z czego najwięcej w Działaniu 2.2 „Ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego” - 21.

Od początku uruchomienia Programu po stronie polskiej zatwierdzono do realizacji w sumie 81 projektów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości 47 704 998,96 PLN (117,85% alokacji rozliczanej po stronie polskiej Programu). Ponad połowa środków przeznaczona została na działania podejmowane w ramach Priorytetu 1 „Rozwój infrastruktury”, blisko 40% na działania w Priorytecie 2 „Rozwój społeczno-gospodarczy” oraz 6% dostępnych środków przeznaczono na obsługę Programu w ramach Priorytetu 3. „Pomoc Techniczna”.

W ramach Priorytetu 3 został zatwierdzony przez KM łączny budżet Pomocy Technicznej obejmujący wszystkie polskie i słowackie projekty Pomocy Technicznej i w miarę potrzeb decyzjami KM był on modyfikowany. Ostatnia modyfikacja budżetu PT była 27 maja 2008 r.

Umowy podpisane z beneficjentami

Ilość i wartość zawartych umów o dofinansowanie z EFRR polskich projektów w Priorytetach 1 i 2 przedstawia Tabela 2. W tabeli nie ujęta została rozwiązana w dniu 9 marca 2007 r. umowa o dofinansowanie projektu pt. „Ochrona korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jako kluczowy element ochrony bioróżnorodności w Karpatach” zawarta ze Stowarzyszeniem Pracownia na rzecz Wszystkich Istot. Kwota umowy w zakresie dofinansowania z EFRR wynosiła 487 027,50 PLN.

Tabela 4. Ilość i wartość podpisanych umów o dofinansowanie projektów polskich z EFRR od uruchomienia Programu w ramach Priorytetu 1 i 2 dla Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006

Priorytet i działanie	Ilość podpisanych umów o dofinansowanie z beneficjentami	Wartość podpisanych umów o dofinansowanie z EFRR z beneficjentami wg umowy, aneksu (w PLN)	Wartość umów o dofinansowanie w stosunku do alokacji 2004-2006
Priorytet 1	18	22 649 443,69	103,89%
Działanie 1.1	9	12 433 897,29	104,5%
Działanie 1.2	9	10 215 546,40	103,09%
Priorytet 2	31	16 049 376,62	106,55%
Działanie 2.1	10	3 414 178,06	107,78%
Działanie 2.2*	18	8 356 793,86	105,37%
Działanie 2.3	3	4 278 404,70	107,93%
Ogółem	49	38 698 820,31	104,98%

Do obliczenia % realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 zastosowano kurs sprawozdawczy z dn. 27 listopada 2008 r. euro = 3,7745 PLN.

*W Działaniu 2.2 nie ujęta została rozwiązana w dniu 9 marca 2007 r. umowa o dofinansowanie projektu Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot pt. „Ochrona korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jako kluczowy element ochrony bioróżnorodności w Karpatach”. Kwota umowy w zakresie dofinansowania z EFRR wynosiła 487 027,50 PLN.

Najwięcej środków dofinansowania z EFRR zakontraktowano w Priorytecie 1 - ponad 22 mln PLN, z tego ponad 12 mln PLN w Działaniu 1.1. W Priorytecie 2 zakontraktowano z EFRR 16 mln PLN, w tym najwięcej tj. 8, mln PLN w Działaniu 2.2.

Najwięcej umów podpisano w ramach Priorytetu 2 - 31, w tym najwięcej w Działaniu 2.2 - 18. W ramach Priorytetu 1 podpisano 18 umów, z tego 9 w Działaniu 1.1 oraz 9 projektów w Działaniu 1.2.

Projekty zakończone

W ramach Programu w Priorytecie 1 i 2 zrealizowane zostały 202 projekty, tj. 96,2% projektów w ramach, których podpisano umowę dot. realizacji. Kwota dofinansowania z EFRR dla tych projektów wynosi 19 291 271,01 euro.

Po polskiej stronie Programu w Priorytetach 1 i 2 zrealizowano 49 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR - 37 514 154 mln PLN.

Tabela 5. Ilość i wartość zakończonych projektów pod względem rzeczowym i finansowym w Priorytetach 1 i 2 w ramach Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006

Priorytet i działanie	Ilość projektów zakończonych	Wielkość dofinansowania z EFRR projektów zakończonych (w PLN)	Wielkość dofinansowania z EFRR projektów ukończonych w stosunku do alokacji 2004-2006
Priorytet 1	18	22 530 285,34	103,34%
Działanie 1.1	9	12 364 576,84	103,98%
Działanie 1.2	9	10 165 708,50	102,58%
Priorytet 2	31	14 983 869,29	99,47%
Działanie 2.1	10	2 958 173,89	93,38%
Działanie 2.2	18	8 172 978,38	103,05%
Działanie 2.3	3	3 852 717,02	97,20%
Ogółem	49	37 514 154,63	101,76%

Do obliczenia % realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 zastosowano kurs sprawozdawczy z dn. 27 listopada 2008 r. euro = 3,7745 PLN.

W okresie trwania Programu wszystkie zakontraktowane projekty ukończyły swoją realizację pod względem rzeczowym i finansowym. Zostały poniesione wszystkie wydatki kwalifikowane w Programie w okresie kwalifikowalności wydatkowania Programu, który zakończył się z dniem 31.12.2008 r.

Mikroprojekty

Mikroprojekty w ramach Działania 2.3 Programu realizowane były po stronie polskiej w ramach 3 dużych projektów parasolowych złożonych przez: Euroregiony: Beskidy, Tatry i Karpacki. Po zatwierdzeniu projektów parasolowych przez Komitet Sterujący Programu, ww. Euroregiony podpisały umowy dot. realizacji 3 projektów parasolowych na łączną kwotę dofinansowania z EFRR - 4,3 mln PLN. Instytucje te odpowiadały za nabór i nadzór nad realizacją mikroprojektów.

Tabela 6 Liczba polskich mikroprojektów zatwierdzonych przez Podkomitet Sterujący (bez mikroprojektów z listy rezerwowej) Programu

Instytucja	Ilość zatwierdzonych mikroprojektów
Euroregion Beskidy	36
Euroregion Tatry	45
Euroregion Karpacki	31
Łącznie Działanie 2.3	112

Euroregiony: Beskidy, Tatry i Karpacki po zatwierdzeniu mikroprojektów przez Podkomitet Sterujący Programu zawarły z beneficjentami umowy dotyczące ich realizacji. Łącznie po stronie polskiej podpisano 113 umów z beneficjentami mikroprojektów na łączną kwotę dofinansowania ponad 4,3 mln PLN tj. na 109,23% alokacji polskiej dla Działania 2.3.

Tabela 7. Liczba i wartość EFRR umów dot. mikroprojektów w ramach Programu w Priorytecie 2, w Działaniu 2.3

Instytucja	Ilość realizowanych umów dot. mikroprojektów	Wielkość EFRR umów dot. mikroprojektów (w euro)	Wartość EFRR realizowanych umów dot. mikroprojektów w stosunku do alokacji EFRR 2004-2006
Euroregion Beskidy	35	1 405 914,96	106,40%
Euroregion Tatry	47*	1 508 346,39	114,16%
Euroregion Karpacki	31	1 415 331,30	107,12%
Łącznie Działanie 2.3	113	4 329 592,65	109,23%

Do przeliczenia kwot zastosowano kurs sprawozdawczy 1 EUR = 3,7745 PLN z dnia 27 listopada 2008 r.

*Ze względu na oszczędności powstałe podczas realizacji mikroprojektów oraz fakt, że niektóre instytucje nie zdecydowały się na zawarcie umowy po zatwierdzeniu mikroprojektu, podpisano umowy dot. realizacji przedsięwzięć zatwierdzonych przez Podkomitet Sterujący na liście rezerwowej. Dlatego w przypadku Euroregionu Tatry liczba umów jest większa niż liczba mikroprojektów zatwierdzonych na liście podstawowej.

W okresie trwania Programu zrealizowano po stronie polskiej 113 mikroprojekty, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR - ponad 3,8 mln PLN, co stanowi 97,20% alokacji polskiej przypadającej dla Działania 2.3.

Tabela 8. Liczba i wartość EFRR zrealizowanych polskich mikroprojektów w ramach Programu w Priorytecie 2 w Działaniu 2.3

Instytucja	Ilość zrealizowanych mikroprojektów	Wielkość dofinansowania EFRR zrealizowanych mikroprojektów (w PLN)	Wartość mikroprojektów zrealizowanych w stosunku do alokacji EFRR 2004-2006
Euroregion Beskidy	35	1 219 043,10	92,26%
Euroregion Tatry	47	1 378 845,55	104,36%
Euroregion Karpacki	31	1 254 828,37	94,97%
Łącznie Działanie 2.3	113	3 852 717,02	97,20%

Do przeliczenia kwot zastosowano kurs sprawozdawczy 1 EUR = 3,7745 PLN z dnia 27 listopada 2008 r.

W zakresie zarządzania Programem w okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące działania:

Praca Komitetu Sterującego

Zgodnie z regulaminem zatwierdzonym 20.12.2004 roku (podczas pierwszego posiedzenia Komitetu Monitorującego), zasadnicze zadanie Komitetu Sterującego stanowił wybór projektów do wsparcia w ramach Programu. Ze strony polskiej członkami Komitetu posiadającymi prawo głosu byli przedstawiciele: Ministra Rozwoju Regionalnego, Marszałków województw: śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego, Euroregionów: Beskidy, Tatry lub Karpackiego (rotacyjnie) oraz dodatkowo regionalny ekspert w zakresie ochrony środowiska reprezentujący danego Marszałka. Ze strony słowackiej członkami Komitetu posiadającymi prawo głosu byli przedstawiciele: Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Ochrony Środowiska, VUC Žilina i VUC Prešov.

Komitet Sterujący podejmował decyzje podczas spotkań oraz w trybie obiegowym. W trakcie realizacji Programu

odbyły się trzy posiedzenia Komitetu Sterującego:

- Szczyrk, 17 lutego 2005 r.

Głównym efektem spotkania było zatwierdzenie do realizacji projektów parasolowych (Działanie 2.3) Euroregionów Tatry, Beskidy i Karpackie oraz VUC Žilina i VUC Prešov.

- Senec, 6-7 lipca 2005 r.

Podczas posiedzenia zatwierdzono projekty złożone w pierwszym naborze (Działania 1.1, 1.2, 2.1, 2.2)

- Złockie k. Muszyny, 2 – 3 marca 2006 r.

Podczas posiedzenia zatwierdzono projekty złożone w drugim naborze (Działania 1.1, 1.2, 2.1, 2.2). Komitet Sterujący podjął wówczas także decyzję, iż w przypadku, gdy w danym działaniu wystąpią oszczędności dofinansowanie mogą uzyskać projekty znajdujące się na liście projektów rezerwowych, według kolejności, w jakiej zostały umieszczone na liście. Ponadto Komitet podejmował decyzje w procedurze obiegowej, dotyczące istotnych modyfikacji zatwierdzonych projektów. Łącznie Komitet podjął w tym trybie siedem decyzji w trakcie realizacji programu. Wykaz wszystkich decyzji Komitetu przedstawia Załącznik nr 4 *Zestawienie decyzji podjętych przez Komitet Sterujący*.

Praca Podkomitetu Sterującego

Dla celów realizacji mikroprojektów (Działanie 2.3) utworzona została osobna struktura - Podkomitet Sterujący (PKS). Zgodnie z regulaminem zatwierdzonym na pierwszym spotkaniu Komitetu Monitorującego, główne zadanie Podkomitetu stanowiło zatwierdzanie mikroprojektów. W porównaniu do Komitetu Sterującego, Podkomitet silniej reprezentowany był przez władze regionalne. Ze strony polskiej członkami PKS posiadającymi prawo głosu byli przedstawiciele: Ministra Rozwoju Regionalnego, Marszałków województw: śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego, Euroregionów: Beskidy, Tatry oraz Karpackiego (każdy z euroregionów był pełnoprawnym członkiem Podkomitetu z prawem głosu). Ze strony słowackiej członkami PKS byli przedstawiciele: Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Środowiska, VUC Žilina i VUC Prešov.

W trakcie realizacji programu odbyły się dwa posiedzenia Podkomitetu Sterującego:

- Streczno, 21-22 września 2005 r.

Podczas posiedzenia zatwierdzono mikroprojekty złożone w pierwszym naborze.

- Szczawnica, 30-31 maja 2006 r.

Podczas posiedzenia zatwierdzono mikroprojekty złożone w drugim naborze oraz projekty rezerwowe.

Praca Komitetu Monitorującego

Regulamin Komitetu Monitorującego (KM) został zatwierdzony podczas jego pierwszego posiedzenia 20 grudnia 2004 roku. Ze strony polskiej członkami Komitetu posiadającymi prawo głosu byli przedstawiciele: Ministra Rozwoju Regionalnego, Ministra Finansów, Marszałków województw: śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego, Wojewodów województw: śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego (rotacyjnie) oraz Euroregionów: Beskidy Tatry i Karpaty (rotacyjnie). Ze strony słowackiej członkami Komitetu posiadającymi prawo głosu byli przedstawiciele: Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Ochrony Środowiska, VUC Žilina i VUC Prešov.

Do głównych zadań Komitetu należało:

- monitorowanie realizacji Programu,
- zatwierdzanie i ew. modyfikowanie Uzupełnienia Programu,
- zatwierdzenie kryteriów wyboru projektów,
- zatwierdzanie raportów rocznych i końcowego z realizacji Programu
- zatwierdzanie działań współfinansowanych z budżetu Pomocy Technicznej.

Komitet Monitorujący podejmował decyzje podczas corocznych spotkań oraz w trybie obiegowym. W trakcie realizacji Programu odbyło się pięć posiedzeń Komitetu:

- Katowice, 20 grudnia 2004 r.

Podczas spotkania zostały zatwierdzone: regulamin Komitetu Monitorującego, regulamin Komitetu Sterującego, regulamin Podkomitetu Sterującego, Uzupełnienie Programu oraz budżet pomocy technicznej.

- Stara Lesna, 27 – 28 października 2005 r.

Komitet zatwierdził: zmiany w Uzupełnieniu Programu, zmiany w regulaminie Podkomitetu Sterującego, projekty

pomocy technicznej na rok 2005. Powołano grupę roboczą ds. przygotowania programu w nowej perspektywie finansowej 2007 – 2013.

- Krasiczyn, 26-27 października 2006 r.

Komitet Monitorujący zatwierdził zmodyfikowany budżet oraz projekty Pomocy Technicznej.

- Żilina, 8-9 listopada 2007 r.

Głównym przedmiotem spotkania był stan realizacji Programu, realizacja płatności w kontekście zasady N+2 oraz efektywne wykorzystanie oszczędności.

- Zakopane, marca 2008 r.

Podczas posiedzenia zatwierdzono cztery projekty w ramach Pomocy Technicznej oraz omówiono działania zmierzające do przyspieszenia realizacji płatności w ostatniej fazie wdrażania Programu.

Poza przedstawionymi spotkaniami Komitet Monitorujący podjął w trakcie realizacji Programu 26 decyzji w trybie obiegowym.

Komitet Monitorujący czterokrotnie podejmował decyzje o modyfikacji Uzupełnienia Programu. Były to następujące zmiany:

- wprowadzono minimalną kwotę dofinansowania z EFRR wynoszącą 20 000 euro dla projektów składanych w ramach działań 1.1, 1.2, 2.1 oraz 2.2,
- zmodyfikowano wartości niektórych wskaźników,
- wprowadzono wymóg zgodności projektów z programem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
- przesunięto środki z Działania 2.1 do Działania 2.2 (dwukrotnie: najpierw 515 049,26 euro, później dodatkowo 115 937 euro) tj. w sumie 630 986 euro,
- przesunięto kwotę całkowitych kosztów kwalifikowalnych w wysokości 78 316,04 euro z Działania 3.2 do Działania 3.1. tj. 58 737 euro w ramach EFRR.

Modyfikacje powyższe miały na celu usprawnienie funkcjonowania Programu oraz zwiększenie efektywności wydatkowania środków.

Informacje o dokonanych zmianach Uzupełnienia Programu były przekazywane do wiadomości Komisji Europejskiej.

Uwarunkowania formalno-prawne realizacji Programu

Podpisanie Porozumienia międzyrządowego

Strony polska i słowacka określiły zasady współpracy w ramach Programu w **Porozumieniu międzyrządowym** (Memorandum of Understanding). Dokument ten po zaakceptowaniu w dniu 3 stycznia 2006 r. przez Komitet Europejski Rady Ministrów w Polsce, został podpisany po stronie polskiej przez Ministra Rozwoju Regionalnego (4 stycznia 2006 r.), Ministra Finansów (13 stycznia 2006 r.), a po stronie słowackiej przez Ministra Budownictwa i Rozwoju Regionalnego (18 stycznia 2006 r.) oraz Ministra Finansów (20 stycznia 2006 roku).

Uwarunkowania formalno-prawne po stronie polskiej

Podział kompetencji w procesie wdrażania Programu na szczeblu krajowym określały porozumienia. Po stronie polskiej pierwsze porozumienia kompetencyjne zawarto pomiędzy Ministrem Gospodarki i Pracy, Marszałkami i Wojewodami (17.12.2004 r. - woj. małopolskie), 28.12.2004 r. - woj. podkarpackie, 30.12.2004 r. - woj. śląskie). Następnie podpisane zostały **Porozumienia Trójstronne** w sprawie zarządzania finansowego pomiędzy Ministrem Finansów, Ministrem Gospodarki i Pracy a Wojewodami. Porozumienia te zostały podpisane: z Wojewodą Podkarpackim 9 sierpnia 2005 r., z Wojewodą Małopolskim 11 sierpnia 2005 r., oraz z Wojewodą Śląskim 18 sierpnia 2005 roku. Na podstawie tych dokumentów Minister Finansów i Minister Gospodarki i Pracy podpisali w dniu 5 września 2005 r. Porozumienie Dwustronne określające wzory dokumentów mających zastosowanie we wdrażaniu Programu, w tym wzory umów o dofinansowanie, wzory sprawozdań monitoringowych, wzory wniosków o płatność. Tym samym usunięto przeszkodę natury formalno-prawnej do rozpoczęcia procesu podpisywania umów o dofinansowanie projektów wybranych przez Komitet Sterujący. Procedury zarządzania i kontroli finansowej instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu zostały przedstawione w podręcznikach procedur zarządzania i kontroli:

- **Podręcznik zarządzania i kontroli Instytucji Zarządzającej**, zatwierdzony 20 marca 2006 roku.
- 27 maja 2008 r. została zatwierdzona modyfikacja ww. dokumentu pn. **Podręcznik procedur**

Instytucji Zarządzającej INTERREG IIIA. Podręcznik ten zawierał opis struktur organizacyjnych, procedur zarządzania finansowego i kontroli Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania, monitoringu i kontroli środków pomocowych UE wykorzystywanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG.

- **Podręcznik procedur Instytucji Pośredniczącej** zatwierdzony 31 marca 2006 roku.
- **Podręczniki procedur Euroregionów** zatwierdzane przez właściwie terytorialnie Instytucje Pośredniczące przed poświadczaniem wniosków o płatność składanych przez Euroregiony.

Działania podjęte w ramach wdrażania Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007 - 2013:

Prace nad przygotowaniem Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007-2013 (POWT PL-SK 2007-2013) rozpoczęto w 2005 roku, kiedy z inicjatywy Instytucji Zarządzającej powołano grupę roboczą ds. nowej perspektywy finansowej 2007-2013. Działania związane z przygotowaniem programu koordynował Wspólny Sekretariat Techniczny Programu dla perspektywy finansowej 2004-2006, pod nadzorem Instytucji Zarządzającej. Do zatwierdzenia Programu w dniu 20 grudnia 2007 roku odbyło się 20 spotkań ww. grupy, a efektem jej prac było:

- przygotowanie i przesłanie przez Instytucję Zarządzającą 24 lipca 2007 r. Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 do zatwierdzenia przez Komisję Europejską,
- przygotowanie wspólnych projektów dokumentów: Podręcznika Programu, Formularza Wniosku Aplikacyjnego wraz z Instrukcją, Wytycznych kwalifikowania wydatków i projektów, Systemu oceny projektów, Wzoru Umowy o Dofinansowanie ze środków EFRR, Budżetu Pomocy Technicznej,
- opracowanie koncepcji realizacji mikroprojektów oraz projektów sieciowych.

Element Programu stanowiła prognoza oddziaływania na środowisko. Projekt programu oraz prognoza oddziaływania na środowisko zostały poddane szerokim konsultacjom społecznym przeprowadzonym w Polsce (od 7 do 28 maja 2007 r.) i na Słowacji (od 18 maja do 7 czerwca 2007 r.). W Polsce odbyły się także dwa spotkania konsultacyjne: 28 maja 2007 r. w Katowicach, 29 maja 2007 r. w Rzeszowie.

Instytucja Zarządzająca oraz Instytucja Krajowa zorganizowały i przeprowadziły w 2007 roku po obu stronach granicy szereg spotkań i konferencji promujących POWT PL-SK 2007-2013.

Rozpoczęto także działania związane z utworzeniem Wspólnego Sekretariatu Technicznego POWT PL-SK 2007-2013 zlokalizowanego w Krakowie, w obszarze przygranicznym.

20 grudnia 2007 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007 - 2013 - decyzja nr „C (2007) 6534”.

Po zatwierdzeniu Programu rozpoczęto działania realizacyjne.

2. Informacja odnośnie stopnia osiągnięcia zakładanych wartości wskaźników w okresie objętym sprawozdaniem*

Wskaźniki produktu i rezultatu

Pełną ocenę osiągnięcia zakładanych wskaźników można jedynie ocenić całościowo dla Programu, ponieważ założone dla nich wartości obejmują zarówno polską jak i słowacką część.

Wartości wskaźników dla priorytetów i działań określone w Programie Inicjatywy Wspólnotowej zostały osiągnięte (z nielicznymi wyjątkami). W większości priorytetów wskaźniki zostały przekroczone od kilkudziesięciu do kilkuset procent. Wyniki te można interpretować jako właściwe zrealizowanie zamierzonych przedsięwzięć. Przekroczenia zakładanych wartości wskaźników związane są z dużym zainteresowaniem podmiotów działających na pograniczu polsko-słowackim uczestnictwem w Programie, stosunkowo niewielką alokacją całkowitą (20 mln. EFRR) i w konsekwencji mniejszą wielkością pojedynczych projektów, szczególnie po stronie słowackiej. Planowanie, a następnie interpretowanie wskaźników w skomplikowanych programach, jakimi są programy współpracy przygranicznej, przy małej ilości środków finansowych jest procesem wymagającym dużej rozważności. W wielu przypadkach przyjmując średnią wielkość projektu z danego obszaru tematycznego w okresie przedakcesyjnym określono wartość wskaźników na 1, 2 czy 4. Badając obecnie stopień realizacji wskaźników okazuje się, że jest on nierzadko przekroczony na poziomie kilkuset procent, a w rzeczywistości zamiast 1 projektu za 300 tys. euro zrealizowano 3 za tę samą sumę. Niedoszacowanie wskaźników wystąpiło jedynie w kilku przypadkach, co jest również bardziej skutkiem trudności planistycznych w tym programie niż brakiem zainteresowania danymi działaniami.

Bardziej szczegółowe wskaźniki produktu i rezultatu określone w Uzupelnieniu Programu zostały również w zdecydowanej większości zrealizowane z sukcesem.

W początkowej fazie realizacji programu dokonano niewielkiej korekty wskaźników, wyciągając wnioski z pierwszych zebranych doświadczeń. Biorąc pod uwagę wyniki pierwszego naboru projektów Komitet Monitorujący na posiedzeniu w dniach 27-28.10.2005 roku zmodyfikował przede wszystkim wartości spodziewanych efektów programu, określonych w Uzupelnieniu Programu. W szczególności zmniejszono liczbę oczekiwanych opracowań (wskaźnik produktu: studia, strategie lub projekty ramowe) – w Działaniu 1.2 oraz w Działaniu 2.2 z 2 do 1, a w Działaniu 2.1 z 1 do 0. Już pierwszy nabór projektów wykazał, iż opracowania takie oceniane są przez ekspertów jako mniej istotne w kontekście współpracy transgranicznej niż projekty infrastrukturalne, w związku z tym przy tak niewielkiej alokacji funduszy w ramach całego programu mają one minimalne szanse na uzyskanie wsparcia UE. Z min. 4 000 do min. 1 000 zmniejszono wskaźnik rezultatu w Działaniu 1.2 dotyczący liczby ludności obsługiwanej przez nową/udoskonaloną infrastrukturę ochrony środowiska, mierzony liczbą gospodarstw domowych (jak się okazało, faktyczna liczba do momentu przygotowania tego raportu osiągnęła wartość ponad 900 gospodarstw, ale można spodziewać się jej dalszego wzrostu w następnych latach). W tym samym Działaniu zmniejszono z 50 do 5 liczbę utworzonych miejsc pracy (wskaźnik rezultatu). Ze względu na specyfikę oraz skromną alokację programu Komitet Monitorujący uznał, iż program nie jest w stanie wygenerować tak dużej liczby miejsc pracy (w rzeczywistości w tym Działaniu stworzono dotychczas 14 miejsc pracy). Zwiększenie ruchu transgranicznego (wskaźnik rezultatu, Działanie 1.1), do którego w istotny sposób miała przyczynić się realizacja Programu, przy tak niewielkiej alokacji uznano za wskaźnik zbyt optymistyczny, w związku z tym został on usunięty.

Działanie 1.1

Wszystkie wskaźniki produktu zostały zrealizowane lub przekroczone (100-700%). Planowano realizację 8, a zrealizowano 26 projektów. Jest to skutkiem zapotrzebowania na projekty mniejsze niż przewidywano, co prawdopodobnie wynika z równoległego funkcjonowania programów operacyjnych dotyczących transportu w ramach Funduszy Strukturalnych. Największym powodzeniem cieszyły się projekty dotyczące modernizacji dróg poprawiających integrację transgraniczną (14), co przy ograniczeniu działań do niewielkich odcinków (niewielki koszt) najbardziej wpływających na poprawę drożności szlaków transgranicznych spowodowało wielokrotne przekroczenie zakładanych wartości wskaźnika.

Wskaźniki rezultatu zostały w większości osiągnięte. Zdecydowanie przekroczone zakładaną wartość zmodernizowanej sieci transportowej (aż o ponad 1000%), co wynika z ograniczonego, a co za tym idzie tańszego zakresu modernizacji dróg. Nowo utworzone trasy turystyczne zostały zrealizowane, w 78%, co może świadczyć o nie do końca właściwym określeniu wskaźnika, gdyż nie uwzględnia on modernizacji istniejących tras turystycznych, co było przedmiotem działań kilku projektów. Osiągnięte wartości niektórych wskaźników będzie można właściwie ocenić w dłuższej perspektywie czasowej (np. liczba utworzonych miejsc pracy).

Działanie 1.2

W działaniu dotyczącym infrastruktury ochrony środowiska planowano 13, a zrealizowano 24 projekty. Podobnie jak w poprzednim działaniu zakładane wartości wskaźników produktu zostały zrealizowane lub przekroczone (100-450%). Różnorodność projektów dotyczących ochrony środowiska była bardzo duża, dlatego kategoria „inne projekty...” tak istotnie przekroczyła zakładane wartości.

Osiągnięte wskaźniki rezultatu były zbliżone do zakładanych (91-281%). Wskaźnik dotyczący liczby gospodarstw wiejskich obsługiwanych przez nową/udoskonaloną infrastrukturę ochrony środowiska (911 z zakładanego 1000) został zmierzony zaraz po zakończeniu realizacji projektów. Wartość tego wskaźnika stale rośnie z uwagi na przyłączanie i obsługę nowych obiektów. Na etapie planowania zdecydowano o niedoszacowaniu liczby przestarzałych lub nieefektywnych instalacji infrastrukturalnych lub nielegalnych składowisk odpadów, które zostały zamknięte w wyniku nowych inwestycji (przekroczenie o prawie 2 000%). 99 takich przypadków jest niewątpliwym sukcesem tego działania na pograniczu polsko-słowackim.

Działanie 2.1

W tym działaniu wskaźniki produktu zostały zrealizowane z dużym przybliżeniem do wartości zakładanych (100-300%), mając oczywiście na względzie uwagi ogólne poczynione na wstępie. W obszarze rozwoju zasobów ludzkich zakładano sfinansowanie 14 projektów, a zrealizowano 31. Najlepszym przykładem trudności dotrzymania wartości zakładanych wskaźników są „wspólne ośrodki informacyjne...”, gdzie zrealizowanie 3 jednostek zamiast 1, daje przekroczenie, o 300%, ale w rzeczywistości różnica jest niewielka.

Wskaźniki rezultatu nie zostały w pełni osiągnięte. Zarówno liczba utworzonych miejsc pracy, jak również liczba MŚP zaangażowanych w projekty znacznie różniły się od zakładanych (osiągnięto odpowiednio 12% i 29% planowanych wartości). Można przypuszczać, iż wiąże się to z faktem, iż ze względu na niewielką alokację Programu podmioty preferowały korzystanie z innych specjalistycznych instrumentów pomocy ukierunkowanych na rozwijanie przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy. Wynika to także ze specyfiki programu, którego celem jest przede wszystkim rozwijanie polsko-słowackiej współpracy sąsiedzkiej na obszarze pogranicza, a nie tworzenie nowych miejsc pracy. Jednocześnie liczba osób zdobywających kwalifikacje okazała się wielokrotnie niedoszacowana. 740 przeszkolonych osób ma szansę przynieść w późniejszym okresie istotną zmianę tych wskaźników (ocena ex-post). W związku z faktycznym mniejszym od zakładanego zainteresowaniem wnioskodawców korzystania z alokacji dostępnej w tym Działaniu, część środków decyzją Komitetu Monitorującego przesunięto do Działania 2.2.

Działanie 2.2

Tak jak w poprzednich działaniach wskaźniki produktu zostały zrealizowane i przekroczone (100-740%). Mniejsza wielkość projektów niż zakładano przyczyniła się do wielokrotnego przekroczenia wskaźnika dotyczącego ilości projektów. Istotne znaczenie miał również fakt, iż biorąc pod uwagę większe od oczekiwanego zainteresowanie podmiotów korzystaniem z tych środków, w trakcie realizacji Programu przesunięto fundusze z Działania 2.1 do Działania 2.2. Przesunięcie to było efektem prowadzenia stałego monitoringu realizacji Programu, wynikało z dążenia do jak najbardziej efektywnego wykorzystania środków dostępnych w tym Priorytecie oraz dostosowania zasobów finansowych do faktycznych potrzeb beneficjentów. Jednak wartość przesuniętych funduszy była stosunkowo niewielka (0,6 mln. euro), tak więc nie wpłynęło to w sposób zasadniczy na zwiększenie wielkości wskaźników założonych w Uzupełnieniu Programu. Największym zainteresowaniem cieszyły się inicjatywy „wzbogacające, chroniące lub wykorzystujące dziedzictwo kulturowe” (przekroczono zakładaną wartość o 740%). Jest to wskazanie dla planistów, iż ten obszar współpracy powinien znaleźć szczególne uznanie w przyszłych programach.

Wartości osiągniętych wskaźników rezultatu są zbliżone do zakładanych, mieszcząc się w granicach 80-220%.. „Utworzenie struktur współpracy w dziedzinie rozwoju turystyki...” zostało zrealizowane w 80% (4 z 5), co związane jest z dużą ilością już istniejących wspólnych instytucji (w tym euroregion) kanalizujących różne środki wsparcia współpracy m.in. w obszarze turystyki. Świadczy o tym również prawie dwukrotnie większa niż zakładano liczba „nowych produktów turystycznych”, „inicjatyw służących promocji turystyki” oraz „organizacji zaangażowanych w inicjatywę ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego”.

Działanie 2.3

Realizacja zakładanych wskaźników produktu wahała się między 72% a 180%. Wspartych zostało 189 mikroprojektów, nieznacznie przekraczając planowane 170. Jedyny nie zrealizowany wskaźnik produktu dotyczy projektów „przyczyniających się do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki”. Wydaje się, iż kryteria zastosowane do pomiaru tego wskaźnika były bardzo restrykcyjne, gdyż pośrednio wiele mikroprojektów przyczynia się do rozwoju ww. dziedzin. Różnorodność inicjatyw zgłaszanych przez aplikujących spowodowała, iż pozycja „inne” wykazała najwyższą wartość. Stosunkowo duża ilość projektów oraz bogate doświadczenia z okresu przedakcesyjnego spowodowały, iż wskaźniki produktu zostały zaprojektowane i zrealizowane w sposób prawidłowy.

Wszystkie wskaźniki rezultatu zostały przekroczone. W największym stopniu (niemal dziewięciokrotnie) przekroczono wartość dotyczącą liczby osób zaangażowanych w projekty transgraniczne. Jest to najlepszy dowód wskazujący na stopień zainteresowania współpracą z sąsiadem na pograniczu polsko-słowackim. Pokazuje też, jak niewielkie finansowo środki mogą zachęcić społeczność lokalną do aktywności na tym polu.

Działanie 3.1

Wskaźniki produktu zostały zrealizowane w 100%. Instytucje konieczne do realizacji programu, tzn. Instytucja Zarządzająca (IZ), Instytucja Krajowa (IK), Instytucja Płatnicza (IP), Instytucja Subpłatnicza, Wspólny Sekretariat Techniczny zostały powołane w odpowiednim czasie i wykonywały powierzone im zadania. Wspólny Sekretariat Techniczny (WST) w celu zapewnienia równego dostępu do informacji i promocji zatrudniał zarówno pracowników polskich, jak i słowackich. Niebagatelną rolę odegrały Regionalne Punkty Kontaktowe, bezpośrednio współpracujące z WST utworzone przy Urzędach Marszałkowskich województw: podkarpackiego, małopolskiego i śląskiego oraz Punkty Informacyjne samorządów Krajów: Żylińskiego i Preszowskiego.

Dla działania 2.3 utworzono specjalny instrument umożliwiający sprawne wdrażanie mikroprojektów. Do współpracy zaproszone zostały bardzo doświadczone instytucje zajmujące się współpracą transgraniczną: Euroregiony Karpacki, Tatry i Beskidy oraz odpowiednie departamenty Krajów: Żylińskiego i Preszowskiego. W znacznym stopniu zwiększyło to dostępność środków tego instrumentu, przyspieszyło proces decyzyjny i zapewniło właściwą realizację poszczególnych mikroprojektów.

Po obu stronach utworzono właściwy system monitoringu i kontroli. Działania IZ, IP, oraz WST wspierały Urzędy Wojewódzkie z trzech ww. województw oraz dwóch Krajów po stronie słowackiej.

Wskaźniki rezultatu powinny zostać zbadane przez ewaluatora zewnętrznego. Wszystkie wspólne komitety, tj. Komitet Monitorujący i Komitet Sterujący, działały efektywnie podejmując decyzje na zasadzie konsensusu. Wielokrotnie podkreślano, iż program działa sprawnie i jest przykładem wzorcowej współpracy transgranicznej. W czasie trwania programu zatwierdzono 134 projekty, z czego podpisano 127 umów oraz zrealizowano 118 projektów. Alokacja środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego została wykorzystana praktycznie w całości. W procesie naborów wyodrębniono dodatkowo listę rezerwową, która w przypadkach rezygnacji beneficjentów z realizacji projektu stanowiła bardzo przydatne narzędzie transferu niewykorzystanych środków. Kilka przypadków rezygnacji z realizacji projektu było podyktowanych losowymi sytuacjami niemożności wywiązania się z przyjętych zobowiązań, głównie natury finansowej.

Działanie 3.2

Wskaźniki produktu zostały zrealizowane lub przekroczone (100-220%). Z uwagi na duże zainteresowanie programem zrealizowano 22 imprezy promocyjne - o 14 więcej imprez promocyjnych niż wstępnie planowano. Były to głównie szkolenia dla potencjalnych beneficjentów, seminaria, spotkania pomagające znaleźć partnerów itp. WST wydawał cyklicznie biuletyn w języku polskim oraz słowackim, który był dystrybuowany poprzez Regionalne Punkty Kontaktowe i Punkty Informacyjne do wszystkich zainteresowanych w regionach objętych programem. WST wykonał inne materiały promocyjne (kalendarze, koszulki, flagi itp.), które cieszyły się dużym zainteresowaniem i zostały rozprowadzone poprzez organizacje i samorządy lokalne równomiernie po obu stronach granicy. Od pierwszych miesięcy działania programu zamieszczane i na bieżąco aktualizowane były informacje na jego temat na stronach internetowych instytucji zaangażowanych w koordynowanie i wdrażanie programu. Wszelkie dokumenty konieczne dla wnioskodawców i beneficjentów, wyniki oceny projektów oraz inne użyteczne informacje były stale dostępne dzięki temu medium.

Podobnie jak w poprzednim Działaniu wskaźniki rezultatu powinny zostać zbadane przez ewaluatora zewnętrznego. Zakres, w jakim zostały zrealizowane cele jakościowe i ilościowe, pokazują poniższe tabele. Jak już wspomniano, praktycznie wszystkie założenia zostały zrealizowane z nadwyżką, często wielokrotnie przekraczając zakładane wskaźniki. Jest to najlepszy wskaźnik prawidłowego zarządzania środkami programu.

Realizacja celów Programu

Realizacja projektów w pięciu działaniach tematycznych Programu w ramach dwóch zasadniczych priorytetach przyczyniła się do rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturowego pogranicza, w kierunku większego jego zrównoważenia i integracji działań. Trzeba jednak podkreślić, że środki przeznaczone na Program były niewielkie w stosunku do potrzeb obszaru wsparcia i oczekiwań instytucji mogących ubiegać o dofinansowanie. Świadczyła o tym liczba złożonych wniosków znacznie przekraczająca możliwości dofinansowania w ramach Programu. Wobec powyższego przy ocenie wpływu Programu należy brać pod uwagę to, że odzwierciedla on wielkość zaangażowanych środków finansowych w Programie.

Formułując cele, strategię i priorytety Programu starano się rozróżnić między celami i narzędziami służącymi ogólnemu rozwojowi regionów, a celami i narzędziami ukierunkowanymi na rozwój obszarów przygranicznych.

Priorytet 1 Rozwój infrastruktury

Dla osiągnięcia wzmocnienia infrastruktury w celu zwiększenia konkurencyjności i poprawy warunków dla rozwoju biznesu i turystyki w Priorytecie 1 zrealizowano 50 projektów poprawiających infrastrukturę przygraniczną. Zakładany wskaźnik to, co najmniej 15 takich projektów, czyli realizacja kształtuje się na poziomie ponad 333%.

W ramach Działania 1.1 - Infrastruktura techniczna i komunikacyjna, w zamian za oczekiwanych 4 uzupełniono 7 brakujących połączeń w sieci transportowej (175% zakładanego wskaźnika), zrealizowano 14 w stosunku do 2 zakładanych projektów infrastruktury transportowej poprawiających integrację transgraniczną (700% realizacji) oraz osiągnięto pełną realizację wskaźnika - liczba projektów poprawiających integrację transgraniczną w zakresie studia, strategii i projekty ramowe. Przykładem projektów jest: *Aktywizacja ruchu turystycznego - plan rozwoju Dolnej Orawy*. Natomiast takie projekty jak: *PRZYSZŁOŚĆ TRÓJSTYKU - Rozwój Trójstyku na terenie polsko-słowackim*, *Poprawa dostępności obszaru pogranicza poprzez modernizację dróg lokalnych Polana, Korbasy, Łupienie w Jaworzynce - Etap I Programu Rozwoju Trójstyku*, są dowodem realizacji wspólnie skoordynowanych planów /programów dla rozwoju infrastruktury w obszarze przygranicznym.

Przykładami przedsięwzięć realizujących dwa pierwsze cele Działania 1.1 tj.: poprawę istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej mających na celu poprawę warunków dla rozwoju firm i turystyki oraz zwiększenie mobilności ludności wewnątrz regionu przygranicznego, a także wymiany z sąsiednimi regionami, są następujące projekty: *Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru przygranicznego „Skalité - Zwardoń”*, *Modernizacja drogi nr III/557 24 Nižna Polianka - granica państwa*, *Poprawa dostępności obszaru pogranicza - modernizacja drogi powiatowej nr 2283R Bukowiec-Dolżyca*.

Natomiast przykładem infrastrukturalnych projektów wspólnie skoordynowanych po obu stronach granicy są: projekt słowacki - *Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej na odcinku Oščadnica - Veršcovka - Bór* (część słowacka), projekt polski - *Modernizacja drogi gminnej „Do Boru” w Zwardoniu, odcinek od granicy do wjazdu na drogę Lasów Państwowych w kierunku Przejścia MRG Vrescovka - Bór*.

Ponadto w Działaniu 1.1 zrealizowano 14 projektów dotyczących modernizacji infrastruktury komunikacyjnej/dróg lokalnych i powiatowych. Realizacja tych przedsięwzięć eliminowała „wąskie gardła” lub brakujące połączenia oraz wpłynęła korzystnie na jakość i czas podróżowania w obrębie lokalnej przygranicznej sieci drogowej. Jednym z przykładów projektów likwidujących brak połączeń jest: *Budowa transgranicznego połączenia komunikacyjnego Jaworzynka - Čierne dla planowanego turystycznego polsko-słowackiego przejścia granicznego*.

Znacznie przekroczono zakładaną wartość zmodernizowanej sieci transportowej, ale tylko na poziomie 78% zrealizowano wskaźnik - nowo utworzone trasy turystyczne (wyjaśnienia szerzej omówione w podrozdziale III. 2).

Powyżej opisane przedsięwzięcia spowodowały ułatwienie dostępu do niektórych miejsc w rejonie przygranicznym a przez to poprawiły warunki rozwoju gospodarczego, w tym warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Wstępna analiza oddziaływania projektów w oparciu o sprawozdawczość beneficjentów i Instytucji Pośredniczących pozwala na stwierdzenie, że realizacja projektów w tym Działaniu przyczyniła się do zmniejszenia stopnia, w jakim granica państw Programu stanowi fizyczną przeszkodę, do poprawy dostępności wewnątrzregionalnej, do zwiększenia dostępności regionu z zewnątrz, do wzrostu potencjału w dziedzinie prowadzenia działalności gospodarczej w strefie pogranicza, w tym przyciągania inwestorów lub turystów oraz

wzrostu możliwości integracji transgranicznego rynku pracy i/lub stymulowania transgranicznych powiązań handlowych i biznesowych. Na likwidację bariery fizycznej, jaką była granica państwa, duży wpływ miało również w 2007 roku wejście Polski i Republiki Słowackiej do Strefy Schengen.

W ramach Działania 1.2 - Infrastruktura ochrony środowiska zrealizowano 24 projekty poprawiające integrację transgraniczną w zakresie infrastruktury ochrony środowiska (na zakładanych 13 - 185% realizacji). Tematycznie realizowane projekty były bardzo zróżnicowane jednak większość z nich dotyczyła poprawy infrastruktury gospodarowania odpadami i zasobami wodnymi np.: *Usprawnienie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami Gminy Chmiel'nica*, *Segregacja odpadów w mikroregionie Horné Kysuce*, *Poprawa jakości środowiska naturalnego przygranicznych wód jeziora Orawskiego - poprzez budowę oczyszczalni ścieków we wsi Lipnica Wielka do przepustowości Q_{sr.d.}=1000 m³/d*, *Kanalizacja szansą ochrony środowiska Parku Krajobrazowego Beskidu Małego i rozwoju pogranicza polsko-słowackiego - część I - ochrona wód*. Ponadto 6 projektów dotyczyło ochrony przed katastrofami naturalnymi/powodziami, np. *Ochrona przed katastrofami Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Wschodnie Karpaty*, *Budowa transgranicznej sieci łączności radiowej dla potrzeb reagowania kryzysowego na polsko-słowackim pograniczu*, przy czym 3 z tych projektów realizowane były przez służby ratownicze pogranicza. Współpraca w ramach projektów w tym Działaniu zaowocowała również zawarciem zakładanej liczby umów współpracy dotyczącej ochrony środowiska i współpracy pomiędzy służbami ratowniczymi. Rezultatem realizacji projektów służb ratowniczych było zwiększenie bezpieczeństwa w obszarze pogranicza.

Poza tym zrealizowany projekt: *Rewitalizacja Parku Krajobrazowego Horná Orava na pograniczu polsko-słowackim* był także realizacją celu wspieranie rewitalizacji zasobów środowiskowych i krajobrazowych. Natomiast projekt - *Opracowanie analizy i projektów dotyczących rozwoju infrastruktury służącej ochronie powietrza* był równocześnie 100 procentową realizacją wskaźnika - liczba projektów poprawiających integrację transgraniczną, w tym studiów, strategii lub projektów ramowych w tym działaniu.

Skutkiem takich przedsięwzięć w Działaniu jak oczyszczanie ścieków (4), budowa kanalizacji (4), segregacja odpadów, usprawnianie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami gminy Chmiel'nica, systemu przetwarzania odpadów oraz rewitalizacja Parku Krajobrazowego Horná Orava było zachowanie i ochrona bogatego dziedzictwa przyrodniczego poprzez redukcji zanieczyszczania środowiska po obu stronach granicy.

Wstępna analiza oddziaływania projektów w oparciu o sprawozdawczość beneficjentów i Instytucji Pośredniczących pozwala na stwierdzenie, że realizacja projektów w tym Działaniu przyczyniła się do uzyskania pozytywnego oddziaływania w 3 założonych wskaźnikach oddziaływania tzn., że realizowane projekty wpłynęły na podniesienie jakości informacji strategicznych wykorzystywanych podczas podejmowania decyzji dotyczących środowiska naturalnego - mniejszych niedoborów informacyjnych, do zapobiegania minimalizacji lub eliminowania ryzyka skażenia środowiska, oraz do poprawy atrakcyjności regionu dla inwestycji/lub turystyki.

Powołując się na zamieszczony wyżej opis zakresu realizacji projektów oraz znaczne przekroczenia założonych wskaźników produktu i rezultatu, z wyjątkiem jednego wskaźnika tj. liczby ludności obsługiwanej przez nową /ludoskonaloną infrastrukturę ochrony środowiska (mierzonej liczbą gospodarstw domowych) - 91% (opis w podrozdziale III. 2) można stwierdzić, że założone takie cele dla Działania jak ochrona walorów środowiska naturalnego regionu, tworzenie zintegrowanego transgranicznego systemu ochrony środowiska, rozwój współpracy w zakresie kształtowania zasobów wodnych i gospodarowania nimi, poprawa systemu gospodarowania odpadami zostały osiągnięte.

Priorytet 2 Rozwój społeczno-gospodarczy

Projekty realizowane w ramach tego Priorytetu miały przyczynić się do wykorzystania znacznego potencjału przyrodniczego i kulturowego pogranicza polsko-słowackiego dla jego rozwoju. Miały poprawić sytuację na rynku pracy, poprzez utworzenie nowych miejsc pracy głównie w sektorze MŚP, zwłaszcza w turystyce.

Analizując dane statystyczne w zakresie liczby bezrobotnych oraz wielkości stopy bezrobocia na obszarze programowym obserwujemy na przestrzeni lat 2004 - 2008, czyli trwania Programu tendencję spadkową wymienionych wskaźników. Potwierdzają to badania ewaluacyjne przeprowadzone w I półroczu 2010 r. na poziomie krajowym Polski i Słowacji. Dlatego też, mimo że w Priorytecie tym w Działaniu 2.1, osiągnięto mniejsze od oczekiwanych efekty: 12% realizacji wskaźnika - liczba utworzonych miejsc pracy, 29% liczby MŚP zaangażowanych w projekty transgraniczne, to jednak realizacja wszystkich przedsięwzięć w Programie, w sposób pośredni wpłynęła na poprawę sytuacji na rynku pracy. Duże znaczenie dla realizacji zakładanych efektów w drugim przytoczonym wskaźniku miało mniejsze od oczekiwanego zainteresowanie lokalnych MŚP działaniem 2.1. Można przypuszczać, że wpływ na to miała zbyt mała wielkość środków oferowanych dla tych

przedsięwzięć w Działaniu. Można przypuszczać, iż wiąże się to z faktem, że ze względu na niewielką alokację Programu, podmioty preferowały korzystanie z innych specjalistycznych instrumentów pomocy ukierunkowanych na rozwijanie przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy. Małe zainteresowanie MŚP ubieganiem się o dofinansowanie w ramach Programu potwierdza też to, że dla lepszego wykorzystania środków programowych konieczna była dwukrotna realokacja środków z Działania 2.1 do Działania 2.2 gdzie, zainteresowanie beneficjentów było znacznie większe.

Z kolei jednak szkolenia przeprowadzone w ramach Programu w większym od oczekiwanego zakresie, przyczyniły się do zwiększenia wiedzy, wykształcenia i poprawy kwalifikacji mieszkańców pogranicza, a zatem zwiększyły szansę znalezienia zatrudnienia i tym samym w sposób pośredni spowodowały większą mobilność ludności na polu zatrudnienia oraz poprawę na rynku pracy w obszarze Programu. Należy jednak podkreślić, że proces zmian na rynku pracy jest uwarunkowany wielorakimi czynnikami, na które realizacja Programu nie zawsze ma bezpośredni wpływ. Dlatego też obserwowana poprawa w omawianym zakresie jest wynikiem składowym zaangażowania w obszarze pogranicza także innych funduszy europejskich oraz szeregu innych elementów jak na przykład zmian w ustawodawstwie krajowym stron Programu. Obok środków programowych EFRR istotny wpływ na poprawę zatrudniania miał tutaj Europejski Fundusz Społeczny.

Dla realizacji zakładanego celu w priorytecie zrealizowanych zostało aż 38 miękkich projektów przyczyniających się do poprawy warunków społecznych i gospodarczych w obszarze pogranicza. Jest to aż o 23 więcej od wielkości zaplanowanej. Realizowane w ramach Priorytetu projekty bazowały na bogactwie przyrodniczym i kulturowym obszaru wsparcia Programu.

W ramach Działania 2.1 - Rozwój zasobów ludzkich zrealizowano 31 projektów (221% osiągnięcia zakładanego wskaźnika), w tym 10 projektów dotyczyło wspólnych działań promujących przedsiębiorczość oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, co także dało wyższy od zaplanowanego wskaźnik - 166,7%. Przykładami takich projektów są: *Wirtualne Centrum Informacyjne - wsparcie polsko-słowackich małych i średnich przedsiębiorstw*, *Stworzenie Beskidzkiego Centrum Informacji Inicjatyw Transgranicznych*. Bardzo wysokimi osiągnięciami (300% i 267%) zakończyła się realizacja następujących wskaźników: liczba transgranicznych projektów rozwoju zasobów ludzkich, liczba wspólnych ośrodków informacyjnych lub umów o wymianie informacji (między instytucjami badawczymi, instytucjami rynku pracy, grupami MŚP, uzdrowiskami) oraz liczba inicjatyw rozwoju turystyki, w tym marketing. Z ciekawych zrealizowanych projektów w tym zakresie można wymienić: *Pogłębienie współpracy gospodarczej*, *Wsparcie przedsiębiorczości w mikroregionie Horná Ol'ka*, *Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw*, *Współpraca transgraniczna urzędów pracy Polski i Słowacji w celu promocji zatrudnienia, przedsiębiorczości i rozwoju instytucji rynku pracy w regionie Beskidów*. Największy jednak procentowy stopień realizacji w tym Działaniu prezentują wskaźniki takie jak liczba osób uczestniczących w szkoleniach transgranicznych i liczba osób, które zdobyły kwalifikacje (355% - 3700% realizacji). Ta znacznie większa od założonej realizacja wskaźników miała istotne, choć pośrednie znaczenie w zakresie poprawy warunków na rynku pracy pogranicza, co było już powyżej przedstawione.

Przykłady projektów mających wpływ na poprawę sytuacji na rynku pracy pogranicza to: *Współpraca transgraniczna - nowe formy kształcenia*, *Transgraniczny Uniwersytet Wirtualny*, *Profesjonalne, komunikatywne i elastyczne zasoby ludzkie - perspektywy rozwoju regionalnego w ramach ruchu turystycznego*, *Rozwój potencjału zasobów ludzkich i przedsiębiorczości na polsko-słowackich terenach przygranicznych - cykl konferencji i szkoleń*.

Wstępna analiza oddziaływania zrealizowanych projektów w Działaniu 2.1, przeprowadzona w oparciu o sprawozdawczość beneficjentów i Instytucji Pośredniczących, pozwala na potwierdzenie przewidzianego oddziaływania. Oznacza to, że projekty przyczyniły się:

- do opracowania albo do wprowadzenia na rynek nowych produktów lub usług, także w turystyce,
- do dostosowania produktów i firm turystycznych do możliwości stworzonych przez zintegrowany region przygraniczny,
- do dalszej profesjonalizacji sektora publicznego,
- do wzrostu mobilności transgranicznej pracowników,
- do poprawy informacji o rynku pracy i /lub usprawnienia usług zatrudnienia w obszarze przygranicznym,
- do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu przygranicznego,
- do bardziej zintegrowanych reakcji na potrzeby biznesu (rekrutacji pracowników, dostępu do odpowiedniego wsparcia badawczego, itp.).

Przedstawiony powyżej opis realizacji Działania 2.1 pozwala na pozytywną ocenę wykonania jego celów szczegółowych, tj.:

- realizację wspólnych przedsięwzięć mających na celu poprawę sytuacji na rynku pracy,
- poprawę jakości i dostępu do edukacji, usług doradczych i wspólnych usług na rzecz rozwoju MŚP,
- rozwój sieci współpracy pomiędzy instytucjami świadczącymi usługi dla przedsiębiorców z obu stron granicy, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy ukierunkowanej na rozwój turystyki (zrealizowane projekty: *Profesjonalne, komunikatywne i elastyczne zasoby ludzkie - perspektywy rozwoju regionalnego w ramach ruchu turystycznego, Polsko-Słowacka tatrzańska sieć informacyjna, Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw oraz rozwój ruchu turystycznego w polsko-słowackim regionie przygranicznym, Międzynarodowa platforma handlowa - uruchomienie e-płaszczyzny polsko-słowackiej współpracy gospodarczej*).

W ramach Działania 2.2 - Ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego zostało zrealizowanych najwięcej projektów - 42 (467% realizacji). Wszystkie wskaźniki produktu zostały zrealizowane w 100% lub znacznie przekroczone. Podobnie wygląda realizacja wskaźników rezultatu, z wyjątkiem jednego - utworzenie struktur współpracy w dziedzinie rozwoju turystyki oraz wspólne kampanie promocyjne (sieci, fora) - 80% realizacji (omówione już w podrozdziale III 2).

Przykładami projektów prowadzących do stworzenia wspólnych, zintegrowanych produktów kulturowych i turystycznych są: *Wykorzystanie obiektów przemysłowych na rzecz tworzenia nowych produktów turystycznych, Rekonstrukcja dachu kościoła rzymsko-katolickiego św. Elżbiety w Gminie Oravské Veselé, Spotkania siedmiu kultur pogranicza polsko-słowackiego „Od Ladislava Mednyanszkeho do Jana Kantego Pawluškiewicza oraz Międzykulturowy Szlak Turystyczny Pogranicza Polsko-Słowackiego*.

Natomiast dobrym przykładem promowania polsko-słowackiego pogranicza i jego walorów kulturalno-przyrodniczych są dwa projekty o tej samej nazwie (polski i słowacki): - *Wydanie publikacji promującej walory przyrodnicze pogranicza polsko-słowackiego: „Drogi, ścieżki i bezdroża Orawy” oraz projekty: Promocja i rozwój turystyki transgranicznej w Karpatach Wschodnich ze szczególnym uwzględnieniem Gminy Dukla, Cybelfolklor - beskidzki folklor i sztuka ludowa polsko-słowackiego pogranicza w internecie i w fotografii*.

Wspólne działania związane z racjonalnym i ekonomicznym wykorzystaniem zasobów naturalnych prezentuje projekt: *Transgraniczna współpraca - ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego naszych przodków*, zaś rozwój współpracy między instytucjami kulturalnymi prezentuje projekt: *Ochrona dziedzictwa kulturowego Żywca - płaszczyzną rozwoju współpracy pomiędzy Żywiecką Biblioteką samorządową i Kysucką Kniznicą w Cadcy*.

Ponadto wstępna analiza oddziaływania zrealizowanych projektów w Działaniu 2.2, w oparciu o sprawozdawczość beneficjentów i Instytucji Pośredniczących, pozwala na potwierdzenie realizacji przewidzianego oddziaływania, a mianowicie tego, że projekty przyczyniły się do:

- rozwoju społeczno-gospodarczego regionu pogranicza, w tym zwiększenia potencjału działalności turystycznej,
- poprawy koordynacji, promocji i zarządzania instytucjami kulturalnymi lub zasobami dziedzictwa naturalnego,
- wzrostu dostępności dziedzictwa kultury regionu dla odwiedzających i mieszkańców regionu.

Biorąc pod uwagę stopień realizacji oczekiwanych wskaźników, rodzaj realizowanych przedsięwzięć oraz wstępna ocenę oddziaływania projektów możemy potwierdzić realizację postawionych celów w Działaniu tj.: celu głównego - ochrony i wzbogacenia dziedzictwa naturalnego i kulturowego na terenie polsko-słowackiego pogranicza poprzez ochronę zasobów przyrodniczych i kulturowych regionu (przykłady projektów: *Transgraniczna współpraca - ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego naszych przodków, Po śladach zbójnika Juska, Rozbudowa publicznej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej poprzez zagospodarowanie otoczenia obiektów kultury i dziedzictwa narodowego tj. Kompleksu Zamkowego w Kończycach Małych i Zespołu Pałacowego w Zebrzydowicach - etap II*) oraz celów szczegółowych:

- zachowanie tożsamości lokalnej oraz dziedzictwa naturalnego i kulturowego terenu polsko-słowackiego pogranicza dla przyszłych pokoleń (przykłady projektów: *Ochronić dziedzictwo kulturowe naszych przodków-kultywujemy tradycje słowiańskie, muzeum Okręgowe w Nowym Sączu - partnerstwo współpraca, promocja*),
- wykorzystanie istniejących zasobów naturalnych i kulturowych do celów turystycznych oraz podniesienie atrakcyjności dla turystów (przykłady projektów to: *Wsparcie rozwoju turystyki regionu Horne Oravy i Gminy Czarny Dunajec poprzez wykorzystanie potencjału kulturowego i przemysłowego, Lewocza. Rynek Mistrza Pawła nr 54 - teatr miejski, atrium - wykorzystanie dziedzictwa kulturowego na rzecz ruchu turystycznego*),
- ochrona bioróżnorodności przyrodniczej (przykład projektu: *Transgraniczna współpraca - ochrona dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego naszych przodków*).

W ramach Działania 2.3 - Wsparcie inicjatyw lokalnych (mikroprojekty) zrealizowano 189 mikroprojektów tj. 111% realizacji. Wobec tego, że realizacja mikroprojektów miała szczególny charakter i odbywała się w ramach projektów parasolowych, a mikroprojekty dotyczyły bezpośrednio społeczności lokalnych i instytucji z terenów pogranicza,

była zarządzana przez instytucje działające na obszarze pogranicza tj. polskie Euroregiony: Beskidy, Karpacki i Tatry oraz słowackie Wyższe Jednostki Terytorialne w Preszowie i Żylinie. Stopień założonych do realizacji wskaźników produktu i rezultatu został w nadmiarze osiągnięty. Jedynie poziom osiągnięcia wskaźnika produktu - projekty przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki zakończył się na poziomie 72%, co zostało już szerzej omówione w podrozdziale III. 2 - Informacja odnośnie do stopnia osiągnięcia zakładanych wskaźników w okresie objętym sprawozdaniem. Mimo, że tematyka realizowanych mikroprojektów w omawianym Działaniu była rozległa to wszystkie jej dziedziny były zrealizowane. Poniżej można zaprezentować kilka przykładów mikroprojektów realizujących różne dziedziny współpracy: *Firmy szkoleniowe - szkoła przyszłych przedsiębiorców, Rozwój partnerstwa samorządów i mieszkańców miast Vysoké Tatry - Poprad - Zakopane, Poprzez wsparcie ogrodnictwa do integracji rozwoju regionu pogranicza bardejowsko-gorlickiego, Inicjatywa ochrony przyrody na granicy słowacko-polskiej w tradycjach świętego Huberta, Poszerzenie współpracy o nowych partnerów, Wymiana młodzieży - początek przyszłej efektywnej współpracy transgranicznej, Rozwój i promocja współpracy transgranicznej pomiędzy partnerami rynku pracy w powiecie Stará L'ubovňa-Nowy Sącz.*

Na podstawie sprawozdawczości beneficjentów i Instytucji Pośredniczących, wstępna analiza pozwoliła ustalić pozytywną ocenę oddziaływania dla wszystkich zapisanych w Uzupelnieniu Programu w tym Działaniu rodzajów oddziaływania, a to oznacza, że zrealizowane mikroprojekty przyczyniają się do:

- rozwoju społeczno gospodarczego regionu pogranicza,
- zwiększenia liczby i różnorodność organizacji zaangażowanych w wymianę transgraniczną, w tym udziału organizacji, które poprzednio nie uczestniczyły w takich działaniach,
- budowy podstaw dla silniejszej integracji regionu poprzez wzrost wzajemnej świadomości i znajomości.

W związku z powyższym poprzez zrealizowanie takich celów szczegółowych jak:

- nawiązywanie kontaktów i rozwój stałej współpracy między mieszkańcami regionu przygranicznego w sferze gospodarczej, społecznej, oświatowej i kulturalnej (realizacja projektów społecznych i kulturalnych - 94, edukacyjnych - 34, projektów przyczyniających się do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki - 43 i innych - 18),
- pomoc w opracowywaniu większych projektów współpracy (przykład: *Dokumentacja projektowa dotycząca naprawy drogi III/54332 Mały Lipnik - przejście graniczne MUSZYNA do Polski*),
- rozbudowa powiązań między instytucjami lokalnymi (przykład: *Sulin - Muszyna - Żegiestów: Most współpracy i rozwoju pogranicza*),
- przygotowywanie wspólnych imprez w celu lepszego, wzajemnego poznania się przez strony i wspierania współpracy transgranicznej (fora, festiwale, turnieje, wystawy, szkolenia i inne przedsięwzięcia), został zrealizowany główny cel Działania 2.3 tj. pogłębienie bezpośrednich kontaktów między społecznościami terenów polsko-słowackiego pogranicza, mające na celu integrację regionu (przykłady: *Słowacko-polski turniej przyjaźni, Janosik- Karpacki zbójnik - wielka wystawa, poprzez wspólne inicjatywy kulturalne i sportowe wspieramy rozwój wzajemnej współpracy i przyczyniamy się do promocji i wzrostu poziomu życia w miejscowościach Belá (SK) i Jaworze (PL)*).

Biorąc pod uwagę oczekiwane skutki realizacji Priorytetu 2, można stwierdzić, że:

- w obszarze Programu nastąpiła przede wszystkim znaczna poprawa na rynku pracy (zwiększenie szans na rynku pracy przez poprawę kwalifikacji i mobilność ludności), ale z uwagi na małe środki wpływ Programu miał charakter pośredni.
- wsparte zostały miejscowe MŚP, w zakresie wynikającym z ich zainteresowania Programem,
- w znacznej mierze nastąpiło podniesienie kwalifikacji mieszkańców, również w rezultacie większej współpracy pomiędzy instytucjami oświatowymi,
- tworzone sieci współpracy nie tylko w dziedzinie turystyki, ale także w dziedzinie poprawy i bezpieczeństwa na pograniczu, w tym bezpieczeństwa turystów w górach. Przykładami takich projektów obok wielu już wcześniej wymienionych są: *Polsko-słowacka inicjatywa nawiązania trwałej współpracy - kulturowy rozwój gmin, Transgraniczna współpraca polsko-słowackich organizacji ratowniczych, Transgraniczna współpraca służb ratowniczych i pożarowych w zakresie monitorowania zagrożeń i wykorzystania pojazdów ratowniczych na terenie Euroregionu Beskidy*.

Priorytet 3 Pomoc techniczna

Działanie 3.1 - Zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola

Zarządzanie Programem i system wdrażania były stabilne. W 2004 roku zostało zakończone zabezpieczenie instytucjonalne Programu. Później nastąpiło kilka zmian w systemie, ale nie miały one wpływu na funkcjonowanie

Programu. 21 lutego 2005 r. powołano Departament Inicjatywy INTERREG (wcześniej zadania związane z Inicjatywą Wspólnotową INTERREG były realizowane przez Wydział INTERREG w Departamencie Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego). W dniu 31 października 2005 r. powstało Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Składające się z komórek organizacyjnych obsługujących sprawy działu - rozwój regionalny, wyodrębnionych z dawnego Ministerstwa Gospodarki i Pracy.

Strony polska i słowacka określiły zasady współpracy w ramach Programu w **Porozumieniu międzyrządowym** (Memorandum of Understanding). Dokument ten po zaakceptowaniu w dniu 3 stycznia 2006 r. przez Komitet Europejski Rady Ministrów w Polsce, został podpisany po stronie polskiej przez Ministra Rozwoju Regionalnego (4 stycznia 2006 r.), Ministra Finansów (13 stycznia 2006 r.), a po stronie słowackiej przez Ministra Budownictwa i Rozwoju Regionalnego (18 stycznia 2006 r.) oraz Ministra Finansów (20 stycznia 2006 roku).

Podział kompetencji w procesie wdrażania Programu na szczeblu krajowym określiły porozumienia. Po stronie polskiej pierwsze **porozumienia kompetencyjne** zawarto pomiędzy Ministrem Gospodarki i Pracy, Marszałkami i Wojewodami (17.12.2004 r. - woj. małopolskie), 28.12.2004 r. - woj. podkarpackie, 30.12.2004 r. - woj. śląskie). Następnie podpisane zostały **Porozumienia Trójstronne** w sprawie zarządzania finansowego pomiędzy Ministrem Finansów, Ministrem Gospodarki i Pracy a Wojewodami. Porozumienia te zostały podpisane: z Wojewodą Podkarpackim 9 sierpnia 2005 r., z Wojewodą Małopolskim 11 sierpnia 2005 r., oraz z Wojewodą Śląskim 18 sierpnia 2005 roku. Na podstawie tych dokumentów Minister Finansów i Minister Gospodarki i Pracy podpisali w dniu 5 września 2005 r. **Porozumienie Dwustronne** określające wzory dokumentów mających zastosowanie we wdrażaniu Programu, w tym wzory umów o dofinansowanie, wzory sprawozdań monitoringowych, wzory wniosków o płatność. Tym samym usunięto przeszkodę natury formalno-prawnej do rozpoczęcia procesu podpisywania umów o dofinansowanie projektów wybranych przez Komitet Sterujący.

Procedury zarządzania i kontroli finansowej instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu zostały przedstawione w podręcznikach procedur zarządzania i kontroli.

Z punktu widzenia wdrażania Programu ważne było rozłożenie realizacji projektów w czasie. Miało to miejsce w latach 2005-2007, co sprzyjało zarówno łatwiejszemu zarządzaniu projektami przez samych beneficjentów i koordynowaniu ich przez instytucje systemu, jak również wpływało na większą ciągłość i spójność działań oraz trwałość rezultatów programu. Rezultaty były utrwalane przez dłuższy okres czasu (nie było to jednorazowe czy też krótkofalowe oddziaływanie programu).

Od początku wdrażania Programu był prowadzony pełny monitoring Programu, pozwalający na orientację dotyczącą stanu wdrażania, szybkie reagowanie i wprowadzanie środków zaradczych, śledzenie oszczędności i dodatkową kontraktację. Efekty realizacji Programu były przedstawiane Komitetowi Monitorującemu, którego ocena i wnioski służyła efektywnemu zarządzaniu Programem..

Cały przebieg realizacji Programu był poddany kontrolom: kontrolom systemu zarządzania i kontroli oraz kontrolom fizycznej realizacji projektów zgodnie z art. 4 i art. 10 rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) nr 438/2001.

Wszystkie liczbowo określone wskaźniki w Działaniu zostały osiągnięte.

Funkcjonowanie Programu mierzone stosunkiem całkowitej liczby zatwierdzonych projektów do całkowitej liczby projektów zakończonych, kształtuje się na poziomie 95,7% co przy 103,5 procentowym rozdysponowaniu środków programowych jest wynikiem dobrym. Przyczyną nie zakończenia wskaźnika funkcjonowania programu na poziomie 100% była rezygnacja beneficjentów w realizacji projektów.

Działanie 3.2 - Promocja i ocena Programu.

Działania informacyjne i promocyjne zostały dobrane i przeprowadzone w sposób prawidłowy, o czym świadczą wszystkie zrealizowane w Działaniu wskaźniki liczbowe. Podejmowano działania szkoleniowe, była też utworzona baza mailingowa potencjalnych beneficjentów, do których wysyłano bieżące informacje. Funkcjonowały strony internetowe informacyjne oraz zawierające m.in. moduły dotyczące poszukiwania partnerów. W efekcie przeprowadzone działania informacyjne doprowadziły do osiągnięcia zakładanych rezultatów Programu. Zastosowanie wielu różnorodnych kanałów komunikacji i produktów było sposobem dotarcia do szerokiej grupy potencjalnych beneficjentów jak również propagowaniem osiągnięć Programu.

Podsumowując zakres, w jakim zostały zrealizowane cele jakościowe i ilościowe Programu oraz omówiona powyżej ich realizacja na poziomie priorytetów i działań, można stwierdzić, że ze względu na ograniczone źródła finansowania Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006, zgodnie z tym jak założono, wykonywano małe inwestycje i były to raczej działania uzupełniające projekty finansowane z Funduszu Spójności w celu:

- poprawienia bezpośrednich połączeń obszaru pogranicza z głównymi korytarzami transportowymi,
- poprawienia bezpośrednich więzi między partnerami słowackimi i polskimi, czy też
- udostępniania pewnych obszarów dla działań gospodarczych, szczególnie turystycznych.

Projekty wdrażane z EFRR miały znaczenie lokalne, były realizowane w obszarze przygranicznym wykazując efekt transgraniczny.

Trafność realizowanych interwencji można ocenić również poprzez weryfikację osiągnięcia wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania. Okazuje się, że nie wszystkie typy projektów, nie wszystkie inicjatywy zaplanowane w programie wzbudziły zainteresowanie wśród potencjalnych beneficjentów. Nie udało się osiągnąć kilku wskaźników rezultatu i jednego wskaźnika produktu, a z drugiej strony pozostałe wskaźniki produktu i rezultatu często osiągnięto w znacznie większym stopniu niż zakładano. Przyczyny nieosiągnięcia wskaźników omówiono opisując Działania.

Z pewnością realizacja Programu przyczyniła się do wzmocnienia współpracy na obszarze pogranicza, do jego rozwoju oraz jego integracji i zacierania się występujących różnic.

Świadczy o tym także zainteresowanie kontynuacją współpracy w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska- Republika Słowacka 2007-2013.

* Informacja w podrozdziale. III 2 obejmuje cały Program (część polską i słowacką). Ww. analiza wskaźników i realizacji celów Programu zawarta jest w raporcie końcowym Programu.

3. Informacja odnośnie oddziaływania programu

W niniejszym raporcie można odnieść się jedynie do wskaźników produktu i rezultatu ze względu na fakt, iż dokonanie właściwej oceny oddziaływania Programu wymaga przeprowadzenia specjalnych badań ewaluacyjnych w odpowiednim czasie po jego zakończeniu i to przeprowadzonych łącznie dla całego Programu tj. polskiej i słowackiej jego części. Według podsumowania wstępnej oceny oddziaływania zrealizowanych projektów w ramach polskiej części Programu, dokonanej i ujętej w sprawozdaniach Instytucji Pośredniczących, najlepsze oddziaływanie wykazują Działania 1.2, 2.2 i 2.3. W tych 3 działaniach wszystkie wskazane w Programie wskaźniki uzyskują informację potwierdzającą pozytywne oddziaływanie na obszar wsparcia. W dwóch zaplanowanych wskaźnikach oddziaływania Działania 1.1 oraz w jednym wskaźniku Działania 2.1 nie wykazano oddziaływania: Oznacza to, że po polskiej stronie Programu zrealizowane projekty nie przyczyniły się do:

- dostępności wyższej jakości informacji strategicznych służących podejmowaniu decyzji o inwestycjach infrastrukturalnych – mniejszych niedoborów informacyjnych,
- poprawy dostępności wewnątrzregionalnej – np. włączenia regionu do europejskich sieci transportowych, powodującej zwiększenie dostępności regionu z zewnątrz,
- bardziej zintegrowanych reakcji na potrzeby biznesu (rekrutacji pracowników, dostępu do odpowiedniego wsparcia badawczego itp.).

Częściowo fakt ten można tłumaczyć brakiem zainteresowania polskich beneficjentów realizacją projektów o takim oddziaływanu na obszar wsparcia, a także stosunkowo niewielką ilością środków przeznaczonych na Program w porównaniu z innymi programami wspomaganyymi przez fundusze UE.

4. Wskaźniki postępu rzeczowego realizacji programu (część polska)

Tabela A. Osiągnięte wskaźniki dla programu i priorytetów

Numer i nazwa programu/priorytetu	Jednostka miary wskaźnika	Wartość wskaźników określona w programie	Osiągnięta wartość wskaźników w 2004 r.	Osiągnięta wartość wskaźników w 2005 r.	Osiągnięta wartość wskaźników w 2006 r.	Osiągnięta wartość wskaźników w 2007 r.	Osiągnięta wartość wskaźników w 2008 r.
1	2	3	4	5	6	7	8
CCI 2004 RG 16 OPC 004 / Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska - Republika Słowacka 2004-2006							
Liczba wspieranych projektów transgranicznych	Ilość	Ilość mierzona ex-post	-	-	-	-	48

Liczba wspólnie zaplanowanych wdrożonych projektów transgranicznych	Ilość	Ilość/jakość mierzona ex-post	-	-	-	-	38
Priorytet 1 Rozwój infrastruktury							
Liczba wspieranych projektów mających na celu rozwój infrastruktury przygranicznej	Ilość	Co najmniej 15	0	0	10	8	0
Działanie 1.1 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna							
Liczba uzupełnionych braków w połączeniach w ramach sieci transportowej	Ilość	Co najmniej 4	0	0	0	3	0
Skrócenie czasu przejazdu i poprawienie standardu podróży	Ilość/jakość	Ilość/jakość mierzona ex-post	0	0	0	5 min	0
Działanie 1.2 Infrastruktura ochrony środowiska							
Liczba zawartych umów współpracy dotyczących ochrony środowiska i współpracy między służbami ratowniczymi	Ilość	Co najmniej 5	0	0	2	1	0
Hektary terenu bezpośrednio korzystające z nowej/ulepszonej infrastruktury ochrony środowiska	Ilość	Ilość mierzona ex-post	0	0	303,36 ha	2,922 ha	0
Priorytet 2 Rozwój społeczno-gospodarczy							
Liczba miękkich projektów przyczyniających się do poprawy warunków społecznych i gospodarczych w obszarze pogranicza	Ilość	Co najmniej 15	0	0	0	6	10
Działanie 2.1 Rozwój zasobów ludzkich i promocja przedsiębiorczości							
Liczba wspólnych działań dotyczących promowania przedsiębiorczości oraz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	Ilość	Co najmniej 6	0	0	0	3	0
Liczba osób uczestniczących w szkoleniach transgranicznych	Ilość	Ilość mierzona ex-post	0	0	0	161	0
Działanie 2.2 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego							
Liczba utworzonych sieci tematycznych w dziedzinie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	Ilość	3	0	0	1	5	1
Utworzenie struktur współpracy w dziedzinie rozwoju turystyki oraz wspólne kampanie promocyjne	Ilość/jakość	Ilość/jakość mierzona ex-post	0	0	0	2	5
Działanie 2.3 Wsparcie inicjatyw lokalnych (mikroprojekty)							
Liczba projektów związanych z działaniami podejmowanymi na poziomie lokalnym (typu „ludzie dla ludzi”)	Ilość	Co najmniej 100	0	0	0	31	113

Lepsza znajomość historii i tradycji drugiego kraju itp. Lepsze wzajemne zrozumienie	Ilość/jakość	Ilość/jakość mierzona ex-post	-	-	-	-	-
Priorytet 3 Pomoc Techniczna							
Stworzenie struktur dla programu współpracy przygranicznej	jakość	jakość mierzona ex-post	-	-	-	-	-
Liczba wydarzeń mających na celu promocję programu	ilość	10	0	0	9	1	2
Komentarz	* W Priorytecie 2 dane są podawane na poziomie projektów dużych, w tym Projekt Parasolowy liczony jest jako 1						

Tabela B. Osiągnięte wskaźniki dla działań

Numer i nazwa działania	Jednostka miary wskaźnika	Wartość wskaźników określona w uzupełnieniu programu	Osiągnięta wartość wskaźników w okresie objętym sprawozdaniem	Osiągnięta wartość wskaźników od początku realizacji programu	% - stopień realizacji wskaźnika (iloraz kol5/kol3 *100%)
1	2	3	4	5	6
Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska - Republika Słowacka 2004-2006					
Priorytet 1. Rozwój infrastruktury					
Działanie 1.1 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna					
Wskaźniki produktu					
Liczba projektów poprawiających integrację transgraniczną, w tym	szt.	8	9	9	112,50
...studia, strategie lub projekty ramowe	szt.	3	1	1	33,33
projekty infrastruktury transportowej poprawiające integrację transgraniczną	szt.	2	8	8	400,00
...inne projekty dotyczące infrastruktury technicznej i komunikacyjnej	szt.	3	1	1	33,33
Wskaźniki rezultatu					
Metry udoskonalonej sieci transportowej	m	5000	36 674,76	36 674,76	733,50
Metry wybudowanej sieci transportowej	m	2 000	2 402,4	2 402,4	120,12
Liczba uzupełnionych brakujących połączeń w sieciach transportowych w strefie przygranicznej	szt.	4	3	3	75,00
Metry utworzonych tras turystycznych	m	10 000	2 300	2 300	23,00
Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	60	0	0	0,00
Skrócenie czasu przejazdu i poprawa warunków podróżowania*	Szt.	10	6	6	60,00%
Ocena oddziaływania					

Projekt przyczyni się do....dostępności wyższej jakości informacji strategicznych służących podejmowaniu decyzji o inwestycjach infrastrukturalnych – mniejszych niedoborów informacyjnych	tak/nie	tak/nie	nie	nie	-
...zmniejszenia stopnia, w jakim granica stanowi fizyczną przeszkodę – np. dzięki zwiększeniu liczby punktów granicznych lub skróconego czasu oczekiwania na przejściach granicznych	tak/nie	tak/nie	nie	tak	-
.... poprawy dostępności wewnątrzregionalnej, np. skrócenia i/lub przyspieszenia czasu przejazdu między ośrodkami gospodarczymi w obszarach przygranicznych	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
.... poprawy dostępności wewnątrzregionalnej – np. włączenia regionu do europejskich sieci transportowych, powodującej zwiększenie dostępności regionu z zewnątrz	tak/nie	tak/nie	nie	nie	-
... wzrostu potencjału w dziedzinie prowadzenia działalności gospodarczej w strefie pogranicza, w tym przyciągania inwestorów lub turystów	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... wzrostu możliwości integracji transgranicznego rynku pracy i/lub stymulowania transgranicznych powiązań handlowych i biznesowych	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
Działanie 1.2: Infrastruktura ochrony środowiska					
Wskaźniki produktu					
Liczba projektów poprawiających integrację transgraniczną, w tym...	szt.	13	10	10	76,90
...studiów, strategii lub projektów ramowych	szt.	1	0	0	0,00
... Infrastruktura gospodarowania odpadami i zasobami wodnymi	szt.	6	7	7	116,67
... Liczba zawartych umów o współpracę dot. ochrony środowiska i współpracy między służbami ratowniczymi	szt.	4	2	2	50,00
... Inne projekty w zakresie ochrony środowiska	szt.	2	1	1	50,00
Wskaźniki rezultatu					
Liczba ludności obsługiwana przez nową/udoskonaloną infrastrukturę ochrony środowiska [mierzona liczbą gospodarstw domowych]	szt.	1000	628	696	69,60

Tereny bezpośrednio korzystające z nowej/udoskonalonej infrastruktury ochrony środowiska (km2)	km ²	15	39 364,10	39 364,10	262 427,33
Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	5	4	4	80,00
Liczba przestarzałych lub nieefektywnych instalacji infrastrukturalnych lub nielegalnych składowisk odpadów, zamkniętych w wyniku nowych inwestycji	szt.	5	1	69	1380,00
Ocena oddziaływania					
Projekt przyczyni się do podniesienia jakości informacji strategicznych wykorzystywanych podczas podejmowania decyzji dotyczących środowiska naturalnego – mniejszych niedoborów informacyjnych	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... zapobiegania minimalizacji lub eliminowania ryzyka skażenia środowiska	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... poprawy atrakcyjności regionu dla inwestycji i/lub celów turystyki	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
Priorytet 2. Rozwój społeczno-gospodarczy					
Działanie 2.1 Rozwój zasobów ludzkich					
Wskaźniki produktu					
Liczba projektów, w tym...	szt.	14	10	10	71,43
...transgraniczne projekty rozwoju zasobów ludzkich	szt.	3	4	4	133,33
...wspólne przedsięwzięcia dotyczące wspierania przedsiębiorczości oraz rozwoju MŚP	szt.	6	3	3	50,00
...wspólne ośrodki informacyjne lub umowy o wymianie informacji (między instytucjami badawczymi, instytucjami z rynku pracy, grupami MŚP, uzdrowiskami...)	szt.	1	0	0	0,00
...inicjatywy rozwoju turystyki w tym marketing	szt.	3	0	0	0,00
...inne projekty dotyczące zasobów ludzkich/przedsiębiorczości	szt.	1	1	1	100,00
Wskaźniki rezultatu					
Liczba MŚP zaangażowanych w projekty transgraniczne (oddzielnie Polska/Słowacja)	szt.	80+ (40/40)	23	23	28,75
Liczba osób uczestniczących w szkoleniach transgranicznych (oddzielnie mężczyźni/kobiety, w podziale Polska/Słowacja)	szt.	150 75/75 75/75	460	460	306,67
Liczba osób zdobywających kwalifikacje	os.	20	668	668	3340,00

Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	50	5	5	10,00
Ocena oddziaływania					
Projekt przyczyni się doopracowania albo do wprowadzenia na rynek nowych produktów lub usług, także w turystyce	tak/nie	tak/nie	nie	tak	-
... dostosowania produktów i firm turystycznych do możliwości stworzonych przez zintegrowany region przygraniczny	tak/nie	tak/nie	nie	tak	-
... dalszej profesjonalizacji sektora turystycznego	tak/nie	tak/nie	nie	tak	-
... wzrostu mobilności transgranicznej	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... poprawy informacji o rynku pracy i/lub usprawnienia usług zatrudnienia w obszarze przygranicznym	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... rozwoju społeczno-gospodarczego regionu przygranicznego	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... bardziej zintegrowanych reakcji na potrzeby biznesu (rekrutacji pracowników, dostępu do odpowiedniego wsparcia badawczego tp..)	tak/nie	tak/nie	nie	nie	-
Działanie 2.2 Ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturowego					
Wskaźniki produktu					
liczba projektów związanych z dziedzictwem naturalnym i kulturowym, w tym	szt.	9	15	15	166,67
...studia, strategie lub projekty ramowe związane z problemami transgranicznymi	szt.	1	1	1	100,00
...inicjatywy wzbogacające, chroniące lub wykorzystujące dziedzictwo kulturowe	szt.	5	11	11	220,00
...inicjatywy umożliwiające zintegrowane zarządzanie środowiskowe chronionymi ekosystemami i krajobrazami	szt.	3	1	1	33,33
Wskaźniki rezultatu					
Liczba organizacji zaangażowanych w inicjatywy ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego	szt.	12	15	15	125,00
Liczba odnowionych obiektów historycznych i kulturowych	szt.	4	4	4**	100,00
Liczba transgranicznych sieci tematycznych utworzonych w dziedzinie ochrony dziedzictwa naturalnego i kulturowego	szt.	3	3	3	100,00
Utworzenie struktur współpracy w dziedzinie rozwoju turystyki oraz wspólne kampanie promocyjne (sieci, fora)	szt.	5	3	3	60,00

Liczba utworzonych nowych produktów turystycznych	szt.	8	11	11	137,50
Liczba inicjatyw służących promocji turystyki	szt.	5	9	9	180,00
Ocena oddziaływania					
Projekt przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu pogranicza, w tym zwiększenia potencjału działalności turystycznej	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... poprawy koordynacji, promocji i zarządzania instytucjami kulturalnymi lub zasobami dziedzictwa naturalnego	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... wzrostu dostępności dziedzictwa i kultury regionu dla odwiedzających	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
Działanie 2.3 Wsparcie inicjatyw lokalnych (mikroprojekty)					
Wskaźniki produktu					
Liczba wspieranych mikroprojektów, w tym...	szt.	170	113	113	66,47
...projekty społeczne lub kulturalne	szt.	70	53	53	75,71
...projekty edukacyjne	szt.	30	22	22	73,33
...projekty przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki	szt.	60	28	28	46,66
...inne mikroprojekty	szt.	10	11	11	110,00
Wskaźniki rezultatu					
Liczba zaangażowanych organizacji	szt.	90	191	191	212,22
Liczba utworzonych sieci lub partnerstwa na rzecz współpracy transgranicznej	szt.	70	57	57	81,43
Liczba osób zaangażowanych w transgraniczne przedsięwzięcia realizowane w ramach projektów - oddzielnie mężczyźni /kobiety w Polsce/Słowacji	os.	3000 (1500/1500, 1500/1500)	ok.26 500	ok. 26 500	883,33
Ocena oddziaływania					
Projekt przyczyni się dorozwoju społeczno-gospodarczego regionu pogranicza	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... zwiększenia liczby i różnorodność organizacji zaangażowanych w wymianę transgraniczną, w tym udziału organizacji, które poprzednio nie uczestniczyły	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
... budowy podstaw dla silniejszej integracji regionu poprzez wzrost wzajemnej świadomości i znajomości	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-

... generowania powiązań i pomysłów, które prowadzą do długofalowej współpracy, w tym także, potencjalnie do realizacji kolejnego, większego projektu Interreg	tak/nie	tak/nie	tak	tak	-
Priorytet 3. Pomoc Techniczna					
Działanie 3.1 Zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola					
Wskaźniki produktu***					
Utworzenie Wspólnego Sekretariatu Technicznego (wraz z KPK)		1	1	1	100,00%
W pełni funkcjonalny instrument dla mikroprojektów		1	1	1	100,00%
Utworzone systemy monitoringu i kontroli		1	1	1	100,00%
Wskaźniki rezultatu***					
Osiągnięcie realnego, wspólnego zarządzania programem	-	-	tak	tak	-
Skuteczne funkcjonowaniem programu mierzone stosunkiem całkowitej liczby zatwierdzonych projektów do całkowitej liczby projektów zakończonych	-	-	tak	tak	-
Działanie 3.2 Promocja i ocena					
Wskaźniki produktów***					
Liczba imprez promocyjnych	szt.	10	19	19	190,00
Liczba wydanych biuletynów	szt.	-	8	8	-
Założenie strony internetowej programu	szt.	1	1	1	100%
Wskaźniki rezultatu***					
Zakres, w jakim zostały zrealizowane cele jakościowe i ilościowe na poziomie priorytetów i działań***	-	-	w pkt III 2	w pkt III 2	-
Komentarz	<p>*skrócenie czasu przejazdu podane jest liczbą projektów, które przyniosły taki rezultat (w dwóch projektach nastąpiło skrócenie czasu przejazdu pomiędzy dwoma punktami do 20,7 min, w jednym projekcie nastąpiła skrócenie czasu przejazdu o 1,33 min)</p> <p>**dotyczy odtworzenia przez beneficjenta 3 obrzędów i 7 pieśni galicyjskim w ramach projektu</p> <p>*** informacja nt. osiągniętych celów Programu zawarta jest w podrozdziale III 2 (pkt III 2).</p>				

IV. POSTĘP FINANSOWY PROGRAMU

1. Ogólne informacje dotyczące postępu finansowego

W ramach Programu przekazano do Komisji Europejskiej wnioski o refundacji w wysokości dofinansowania z EFRR 20 702 615,31 euro, co stanowi realizację 103,50% alokacji EFRR na lata 2004-2006 r.

Najwięcej środków EFRR wydatkowano w ramach Priorytetu 1 "Rozwój infrastruktury" – 11 515 546,38 euro, co stanowi 104,68% dostępnej w ramach tego Priorytetu alokacji, w tym najwięcej w ramach działania 1.1 „Infrastruktura techniczna i komunikacyjna” – 6 347 131,91 euro (105,78% alokacji EFRR dla działania).

Najmniej środków z EFRR wykorzystano w ramach Priorytetu 3 „Pomoc Techniczna” – 1 411 344,30 euro, co stanowi 100,80 % zobowiązań z EFRR na lata 2004-2006 dla tego Priorytetu.

103%-wy poziom wydatków poświadczony przez IZ do IP jest wynikiem nadkontraktacji środków EFRR w Programie.

Wartość płatności dokonanych z kont programowych po polskiej stronie Programu wyniosła 41 129 246,60 PLN, co dało 101,61% realizacji zobowiązań EFRR (przyjęto kurs EUR/PLN = 3,7745 PLN z 27.11. 2008 r.).

2. Porównanie zakładanego stopnia realizacji zobowiązań z osiągniętym w danym okresie sprawozdawczym.

W ramach Programu wykorzystano 28 061 415,90 euro, co stanowi 105,22 % realizacji budżetu programu Instytucja Płatnicza przekazała do Komisji Europejskiej wnioski o refundację z EFRR w wysokości 20 702 615,31 euro, co stanowi realizację 103,50% zobowiązań na lata 2004-2006 r.

Realizacja budżetu polskiej części Programu wyniosła 56 509 398,61 PLN, co stanowi 104,7% wykonania planu finansowego.

Do obliczenia procentu realizacji planu finansowego budżetu Programu przypadającego na stronę polską zastosowano przyjęty dla sprawozdania kurs przeliczeniowy 1 euro = 3,7745 PLN z dnia 27 listopada 2008 r.

3. Załączniki:

Załącznik 1. Zestawienie faktycznie poniesionych i poświadczonych przez Instytucję Płatniczą wydatków kwalifikowalnych (w euro) w ramach Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006 w latach 2004-2009

Załącznik 2. Zestawienie całkowitych kosztów kwalifikowalnych (zobowiązania) dla lat 2004 – 2006 i certyfikowanych przez Instytucję Płatniczą (w euro) od uruchomienia Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006.

V. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ ZARZĄDZAJĄCĄ I KOMITET MONITORUJĄCY DLA ZAPEWNIENIA PRAWIDŁOWOŚCI I SPRAWNOŚCI WDRAŻANEGO PROGRAMU

1. Działania Komitetu Monitorującego i Instytucji Zarządzającej służące poprawie wdrażania programu

Po rozpoczęciu realizacji Programu i zatwierdzeniu kluczowych dokumentów, Instytucja Zarządzająca oraz Komitet Monitorujący monitorowały wdrażanie Programu. Celem usprawnienia jego funkcjonowania, bardziej efektywnego wykorzystywania dostępnych środków oraz uwzględnienia zachodzących przemian wprowadzały niezbędne modyfikacje.

Z inicjatywy Instytucji Zarządzającej Komitet Monitorujący podejmował decyzje o przesunięciu funduszy pomiędzy Działaniami. Dwukrotnie przesunął środki z Działania 2.1 do Działania 2.2: najpierw 515 049,26 euro (15.02 – 01.03.2006 r.), później dodatkowo 115 937 euro (18.11.2008 r.). Przesunięcie kwot było spowodowane wystąpieniem mniejszego niż oczekiwano zainteresowania wnioskodawców Działaniem 2.1, podczas gdy w Działaniu 2.2 liczba projektów rekomendowanych do realizacji przez Komitet Sterujący zdecydowanie przewyższała wcześniejsze założenia. Ponadto Komitet podjął decyzję o przesunięciu środków w wysokości 78 316,04 EUR z Działania 3.2 do Działania 3.1 (25.10.2007 r.). Przeprowadzona zmiana miała na celu umożliwienie efektywnego wykorzystania środków w ramach Priorytetu 3.

We wczesnej fazie wdrażania Programu Instytucja Zarządzająca podkreśliła konieczność uwzględnienia problematyki Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura. Komitet Monitorujący wprowadził w tym zakresie odpowiednie zmiany do Uzupełnienia Programu (27-28.10.2005 roku), celem zapewnienia przestrzegania przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska. W związku z tym od 2005 r. jednym z wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie projektów składanych przez beneficjentów było Oświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci NATURA 2000 (tj. właściwego terytorialnie wojewody po stronie polskiej oraz Ministerstwa Ochrony Środowiska po stronie słowackiej) zgodnie z zapisami Dyrektywy 92/43/EWG dotyczącej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny.

Komitet Monitorujący podjął również decyzję dot. modyfikacji wartości niektórych wskaźników określonych w Uzupełnieniu Programu oraz dokonał niewielkich zmian w regulaminie Podkomitetu Sterującego (rozszerzenie składu członków Podkomitetu – obie decyzje podjęto 27-28.10.2005 roku).

Działania Komitetu Monitorującego zmierzające do przedłużenia kwalifikowalności wydatków z programu do 30 czerwca 2009 roku nie powiodły się w związku z negatywnym stanowiskiem Instytucji Krajowej w tej kwestii. Natomiast wystąpienie do Komisji Europejskiej dot. przedłużenia kwalifikowalności wydatków z Pomocy

Technicznej programu do końca 2009 roku (decyzja KM z dnia 30.12.2008 r.) nie spotkało się z jej akceptacją ze względu na fakt, iż wystąpienie dot. przedłużenia okresu kwalifikowalności wydatków dotyczyło jedynie Pomocy Technicznej, a nie całego Programu.

2. Informacja o dokonanych modyfikacjach/usprawnieniach systemu wdrażania.

Późne zatwierdzenie Programu (15.11.2004 r.) skutkowało powstaniem opóźnień na kolejnych etapach jego wdrażania, m.in. kontraktowania i wydatkowania środków.

Celem usprawnienia realizacji Programu Instytucja Zarządzająca podjęła intensywne prace zmierzające do wyeliminowania barier utrudniających proces kontraktowania i sporządzania wniosków płatniczych.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wdrożyło w roku 2006 zatwierdzony przez Radę Ministrów „Program naprawczy zwiększający absorpcję funduszy strukturalnych w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004 – 2006” oraz program „Uproszczenia i naprawy wdrażania programów IW INTERREG IIIA 2004 – 2006”.

Działania wynikające z ww. programów to:

1. Umożliwienie częstszego niż raz na kwartał przekazywania wniosków o płatność przez beneficjentów oraz Instytucje Pośredniczące i Instytucję Krajową oraz Instytucję Zarządzającą do Instytucji Płatniczej, a dalej do Komisji Europejskiej.
2. Ograniczenie kontroli projektów (z wymaganych każdorazowo po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność pośrednią - do jednej kontroli na zakończenie realizacji projektu).
3. Dopuszczenie roboczej weryfikacji zbiorczych wniosków o refundację od Instytucji Pośredniczących (przyjmowanie wniosków o płatność drogą pocztą elektroniczną), poświadczanie wydatków niezrefundowanych, a także poprawę nieistotnych błędów we wnioskach o płatność bez ponownego odsyłania ich do Instytucji Pośredniczących.
4. Stosowanie uproszczonych wzorów dokumentów finansowych, m.in. formularza wniosku beneficjenta o płatność i instrukcji.
5. Stosowanie rozwiązań umożliwiających IZ weryfikację dokumentacji na podstawie losowo wybranej próby dokumentów.
6. Stosowanie uproszczonych wzorów dokumentów oraz wydłużonych terminów sprawozdawczych.
7. Stosowanie uproszczeń w zakresie przepływów finansowych w stosunku do projektów Pomocy Technicznej, poprzez przekazywanie przez IZ środków na rachunki beneficjentów Pomocy Technicznej (innych niż IZ i IPOś) z pominięciem przepływu środków przez rachunek Instytucji Pośredniczącej.
8. Badanie wielkości oszczędności w poszczególnych działaniach w ramach Programu, wynikające z przetargów i rezygnacji realizacji projektów oraz podejmowanie działań dla ich efektywnego wykorzystania.

W celu realizacji ww. działań Instytucja Zarządzająca wprowadziła zmiany w obowiązujących porozumieniach warunkujących administracyjnie efektywne wdrażanie Programu. W 2006 roku IZ wprowadziła aneksy, odpowiednio:

- Do Porozumień Trójstronnych w sprawie zarządzania finansowego Programem IW INTERREG III A Polska – Republika Słowacka, zawartych pomiędzy Ministrem Finansów, Ministrem Gospodarki i Pracy a Wojewodami.
- Do Porozumienia w sprawie określenia wzorów dokumentów mających zastosowanie we wdrażaniu Programu INTERREG III A Polska – Słowacja zawartych pomiędzy Ministrem Finansów i Ministrem Gospodarki i Pracy.

27 maja 2008 r. został również zatwierdzony zmodyfikowany Podręcznik procedur Instytucji Zarządzającej² INTERREG IIIA.

W ciągu całego okresu sprawozdawczego dodatkowo Instytucja Zarządzająca prowadziła na bieżąco monitoring tygodniowy do końca 2007 roku, a od 2008 roku dekadowy realizacji projektów, tj. kontraktowania, aneksowania umów, weryfikacji wniosków o płatność i refundacji środków w województwach małopolskim, podkarpackim i śląskim. Na podstawie miesięcznych postępów finansowych przesyłanych przez Instytucję Pośredniczącą IZ przygotowywała informację miesięczną z realizacji Programu. Ponadto apelowano do Instytucji Pośredniczących o to, aby w pierwszej kolejności podpisywane były umowy z beneficjentami na te projekty, w których możliwe było szybkie wygenerowanie wniosków o płatność. W ramach działań nadzwyczajnych organizowano spotkania w celu rozwiązania problemów dotyczących konkretnego beneficjenta/projektu. Poprzez rozmowy z beneficjentami badano możliwość składania wniosków o płatność, dzięki czemu beneficjenci mieli świadomość konieczności zachowania zasady n+2.

W wyniku doświadczeń zgromadzonych w trakcie pierwszego naboru, w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą został zmodyfikowany pakiet dokumentów dla wnioskodawców (formularz wniosku do drugiego naboru, instrukcja do formularza wniosku oraz podręcznik dla beneficjentów). Dokumenty te zostały zastosowane w trakcie drugiego naboru projektów.

W ramach przygotowania do drugiego naboru mikroprojektów został także zmodyfikowany pakiet dokumentów dla wnioskodawców (wytyczne dla wnioskodawców, formularz wniosku, instrukcja wypełniania wniosku). Dokumenty te zostały zastosowane w trakcie drugiego naboru mikroprojektów.

Działania podejmowane przez Instytucję Zarządzającą przyczyniły się do istotnego zwiększenia liczby przekazywanych do IZ wniosków o płatność i pozwoliły na terminowe przekazywanie zbiorczych wniosków o refundację do Komisji Europejskiej na kwotę pozwalającą sprostać wymaganiom wynikającym z zasady n+2.

Instytucje Pośredniczące organizowały spotkania z beneficjentami mające na celu wyeliminowanie błędów w sporządzaniu wniosków o płatność, raportów z realizacji projektów oraz utrzymywały stałe konsultacje telefoniczne.

Po stronie słowackiej Instytucja Krajowa podejmowała regularne działania mające na celu usprawnienie realizacji programu. Od 2004 roku przez cały okres realizacji programu utrzymywała stałe kontakty z potencjalnymi wnioskodawcami, a następnie z beneficjentami, organizując szkolenia, spotkania, seminaria oraz odpowiadając na pytania telefonicznie i drogą elektroniczną.

Szczególną uwagę zwracano na wnioski o płatność składane przez beneficjentów. Instytucja Krajowa opublikowała na swojej stronie internetowej instrukcje dot. prawidłowego wypełniania takich wniosków oraz udzielała bezpośrednio wyjaśnień, co zasadniczo zredukowało liczbę błędów formalnych i merytorycznych popełnianych przez beneficjentów.

Wszystkie zalecenia formułowane przez organy kontrolne były uwzględniane i konsekwentnie wdrażane. Regularnie modyfikowano podręcznik dot. procedur wewnętrznych w Departamencie Współpracy Transgranicznej MBiRR odpowiedzialnym za koordynację działań Instytucji Krajowej programu. Działania te umożliwiły szybsze dokonywanie oceny projektów, przygotowywanie umów oraz certyfikowanie wydatków.

VI. MONITORING I EWALUACJA

1. Opis przyjętego systemu monitoringu

System sprawozdawczości zakładał bieżący przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie Programu.

Istotą sprawozdawczości było sprawozdanie z postępu realizacji projektu, priorytetu, działania i Programu.

² Podręcznik ten dotyczył również innych programów, w których polskie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pełniło funkcję Instytucji Krajowej

Sprawozdania monitoringowe w Polsce i w Republice Słowackiej dotyczyły wdrażania odpowiednio projektu, programu na poziomie działania w regionie oraz całości Programu w danym kraju.

Podmioty składające sprawozdania w ramach realizacji Programu w danym kraju sporządzały je po zakończeniu każdego okresu sprawozdawczego tj.:

- 1) Sprawozdania okresowe,
- 2) Sprawozdania roczne,
- 3) Sprawozdania końcowe po zakończeniu realizacji projektu/Programu.

Sprawozdania beneficjenta/Euroregionu z realizacji projektu, Instytucji Pośredniczących z realizacji Programu w regionie, Instytucji Zarządzającej/Instytucji Krajowej z Programu w danym kraju sporządzano na podstawie wzorów określonych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jako Instytucję Zarządzającą (PL) oraz Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego jako Instytucję Krajową (SK) w wersji pisemnej i elektronicznej.

Sprawozdania beneficjentów końcowych - Euroregionów odpowiedzialnych za wdrażanie mikroprojektów (sporządzane według właściwej instrukcji) przedkładane były do Instytucji Pośredniczących. Ww. sprawozdania służyły informowaniu o postępach i ewentualnych trudnościach wynikłych podczas realizacji projektu oraz przekazywaniu danych niezbędnych z punktu widzenia wymogów sprawozdawczości wobec Komisji Europejskiej.

Instytucje zaangażowane w proces monitorowania w Polsce i w Republice Słowackiej:

1) Instytucja Płatnicza (Ministerstwo Finansów PL) prowadziła monitoring finansowy wdrażania Programu, którego przedmiotem były zobowiązania finansowe (przestrzeganie limitów), płynność dostępu środków (na rachunkach bankowych w momencie płatności) i terminowość ich wydatkowania (zasada wygasania środków „n+2”). Instytucja Płatnicza prowadziła stały monitoring finansowy postępu wydatkowania i certyfikacji środków do Komisji Europejskiej.

Do zadań Instytucji Płatniczej należało w szczególności:

- utworzenie osobnego rachunku bankowego dla środków EFRR w ramach INTERREG i dysponowanie środkami zgromadzonymi na tym rachunku,
- weryfikowanie rozliczeń wydatków dostarczonych przez IZ,
- poświadczania przed KE, że rozliczenia wydatków zostały sporządzone na podstawie rzetelnej i weryfikowalnej dokumentacji,
- przygotowywanie i przesyłanie wniosków o dokonanie płatności do KE w celu zwrotu kosztów poniesionych przez Beneficjentów Końcowych,
- otrzymywanie płatności z KE oraz przekazywanie ich do Urzędów Wojewódzkich (Instytucji Pośredniczących) oraz Instytucji Subpłatniczej
- dostarczanie KE – nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku – prognozy wniosków o dokonanie płatności na rok bieżący oraz następny (opartej na informacjach otrzymanych z IZ),
- gromadzenie, poprzez oddzielne kanały monitorowania finansowego, informacji statystycznych i finansowych,
- prowadzenie rachunkowości, sporządzanie sprawozdań oraz archiwizowanie dokumentów zgodnie z rozporządzeniami KE.

W Republice Słowackiej odpowiednikiem Instytucji Płatniczej była Instytucja Subpłatnicza (w Ministerstwie Finansów SK).

Do zadań Instytucji Subpłatniczej należało:

- współpraca przy przygotowaniu wszystkich roboczych i księgowych procedur na Słowacji w połączeniu ze zgodą na płatności: zaliczkową, okresowe i końcową oraz wykonanie tych czynności;
- założenie rachunku bankowego na środki pieniężne EFRR w ramach INTERREG na Słowacji oraz obsługa rachunku;
- przyjęcie wniosku o płatność końcową od Jednostki Płatniczej znajdującej się w Ministerstwie Budownictwa i Rozwoju Regionalnego (SK)

- potwierdzenie Instytucji Zarządzającej Programem (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego PL), że wykazy o wydatkach zostały sporządzone na podstawie uwierzytelnionych dokumentów;
- zestawienie i przedłożenie do Instytucji Płatniczej wniosku o płatność (za pośrednictwem Instytucji Krajowej) na pokrycie kosztów poniesionych przez końcowych beneficjentów;
- przyjęcie środków finansowych INTERREG od Instytucji Płatniczej i ich przekazanie do Jednostki Płatniczej;
- przekazywanie rocznych prognoz wydatków na rok bieżący i przyszły Instytucji Zarządzającej najpóźniej do 30 marca każdego roku;
- przygotowanie sprawozdań o rozbieżnościach finansowych oraz ich doręczenie do Instytucji Zarządzającej (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego PL);
- zbieranie informacji statystycznych i finansowych za pomocą oddzielnych kanałów kontrolnych;
- prowadzenie księgowości, wykazów i archiwowanie dokumentów zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej.

2) Instytucja Zarządzająca (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego PL) prowadziła monitoring realizacji w oparciu o wskaźniki ilościowe i jakościowe z realizacji Programu, zdefiniowane w Programie i Uzupelnieniu Programu.

Na podstawie informacji dotyczących realizowanych projektów, otrzymanych od Instytucji Pośredniczących w Polsce, od Instytucji Krajowej po stronie słowackiej, Instytucja Zarządzająca we współpracy ze Wspólnym Sekretariatem Technicznym, dysponującym bazą danych dla Programu, wykonywała następujące czynności:

- sporządzała zbiorcze okresowe sprawozdania z realizacji Programu po stronie polskiej,
- przygotowywała zbiorcze roczne raporty i raport końcowy z wdrażania całego Programu,
- przekazywała raporty roczne i raport końcowy Komisji Europejskiej oraz Instytucji Płatniczej (Ministerstwu Finansów) po zatwierdzeniu ich przez Komitet Monitorujący.

Dodatkowo sprawozdania z realizacji Programu po stronie polskiej przekazywane były:

- Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty (PWW), której funkcje pełnił Departament Koordynacji i Wdrażania Funduszy UE (DKF) w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego (MRR).
- Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów.

Na zlecenie Komisji Europejskiej, Instytucji Zarządzającej PWW lub Instytucji Płatniczej, Instytucja Zarządzająca sporządzała raporty *ad hoc* oraz raporty z wybranych aspektów wdrażania Programu. Po stronie słowackiej

Instytucja Krajowa wspomagała prace Instytucji Zarządzającej w celu sprawnego i efektywnego wdrażania Programu. Instytucja Krajowa współpracowała z innymi organami w zakresie monitorowania i kontroli, a także weryfikacji i uwierzytelnianiu płatności po stronie słowackiej.

3) Instytucja Pośrednicząca (PL)

Urząd Wojewódzki

Prowadził monitoring realizacji Programu w województwie, w szczególności:

- weryfikował i zatwierdzał sprawozdania monitoringowe z realizacji projektów przekazane przez beneficjenta końcowego/Euroregion
- sporządzał sprawozdania monitoringowe z realizacji Programu w województwie i przekazywał je Instytucji Zarządzającej.
- weryfikował i poświadczal wydatki beneficjenta końcowego/Euroregionu,
- dokonywał refundacji beneficjentowi końcowemu z konta programowego wojewody.

Obowiązki beneficjentów końcowych, Euroregionów, Instytucji Pośredniczących zostały szczegółowo opisane w umowach/porozumieniach regulujących kwestie realizacji projektów pod względem finansowym, przepływu środków, monitorowania i kontroli w ramach wdrażania Programu w Polsce, zawieranych między poszczególnymi instytucjami zgodnie z właściwością.

W Republice Słowackiej Instytucją Pośredniczącą była Jednostka Płatnicza usytuowana w Ministerstwie

Budownictwa i Rozwoju Regionalnego. Jednostka ta była w pełni niezależna od wydziału tego samego ministerstwa, działającego jako Instytucja Krajowa.

Najważniejsze zadania Jednostki Płatniczej to:

- przekazywanie słowackim beneficjentom końcowym środków finansowych z INTERREG i współfinansowania dla nich z budżetu państwa,
- informowanie Instytucji Subpłatniczej o stwierdzonych rozbieżnościach;
- przeprowadzenie zaplanowanej kontroli finansowej przed przekazaniem pomocy końcowemu beneficjentowi – stwierdzenie zgodności z ustawą budżetową;
- przedłożenie zestawienia wniosków płatniczych dla Instytucji Subpłatniczej oraz przygotowanie zestawienia wydatków na podstawie informacji Instytucji Krajowej oraz ich przedłożenie do Instytucji Subpłatniczej;
- prowadzenie księgowości, ewidencja i archiwizacja dokumentów zgodnie z przepisami Wspólnoty i obowiązującymi ustawami Republiki Słowackiej.

Po stronie słowackiej jednostkami pośredniczącymi były także VUC (Prešov, Žilina), których głównym zadaniem było zarządzanie działaniem 2.3 (Mikroprojekty).

System raportowania pozwalał na weryfikację nieprawidłowości w procesie wdrażania i monitorowania postępu wdrażania Programu.

2. Opis działań związanych z monitoringiem i ewaluacją

Działania podjęte w zakresie monitoringu w okresie sprawozdawczym objęły:

- przygotowanie sprawozdań okresowych oraz rocznych z realizacji Programu,
- miesięczne sprawozdania z postępu finansowego Programu,
- monitoring dekadowy z postępu realizacji projektów,
- comiesięczne zestawienia dotyczące realizacji mikroprojektów oraz spotkania z przedstawicielami Euroregionów: Beskidy, Tatry i Karpacki.

Po stronie polskiej wzory ww. sprawozdań w 2005 roku wypracowała powołana w tym celu grupa robocza ds. sprawozdawczości i monitoringu. Wzory te odpowiadały wymogom Komisji Europejskiej w tym zakresie.

Po stronie słowackiej opracowano formularze sprawozdań monitorowania, które końcowi beneficjenci wypełniali i przesyłali do Instytucji Krajowej.

Po stronie słowackiej opracowano formularze sprawozdań monitorowania, które końcowi beneficjenci wypełniali i przesyłali do Instytucji Krajowej.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 31 października 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju (NPR), trybu kontroli realizacji oraz trybu rozliczeń, po stronie polskiej rozpoczęto prace nad odpowiednimi zmianami wzorów sprawozdań z realizacji Programu, dla beneficjenta i Wojewody oraz Instytucji Zarządzającej. Nowe wzory dokumentów finansowych i sprawozdań, obowiązujące od dnia 28 maja 2007 roku, wykorzystywane były w sprawozdawczości krajowej celem dostosowania ich do wymogów art. 37 rozporządzenia 1260/1999.

Wytyczne

Instytucja Zarządzająca opracowała *Wytyczne do monitorowania wskaźników w ramach Programów INTERREG IIIA*.

Ewaluacja

Przed przedłożeniem programu do Komisji Europejskiej przeprowadzona została ewaluacja ex-ante dokumentów programowych.

Ewaluacja ex-post zostanie przeprowadzona przez niezależną instytucję oceniającą i obejmie kwestie wykorzystania zasobów i skuteczności oraz efektywności pomocy, a także jej wpływ. Zgodnie z artykułem 43 rozporządzenia nr 1260/1999, ewaluacja ex-post należy do obowiązków Komisji Europejskiej i powinna zostać przeprowadzona przy współpracy z państwami członkowskimi i Instytucją Zarządzającą.

W celu koordynowania działań ewaluacyjnych w ramach NPR/PWW powołana została Krajowa Jednostka Oceny (KJO), która wyznacza standardy oceny programu w ramach NPR, wspomaga prace IZ. KJO umiejscowiona jest w Departamencie Koordynacji Polityki Strukturalnej MRR (PL). Kwestie ewaluacji programu będą poruszane w ramach grupy sterującej ewaluacją NPR/PWW powołanej przez KJO.

Zadania KJO:

- rozpowszechnianie wiedzy na temat stosowanych w Unii Europejskiej standardów ewaluacji skuteczności i efektywności wykorzystania funduszy strukturalnych UE,
- koordynacja działań z zakresu ewaluacji,
- organizowanie i nadzór nad przebiegiem ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju.

Procedury przeprowadzania ewaluacji Programu będą prowadzone według standardów i wytycznych opracowanych przez KJO, zawartych w Poradniku KJO pt. *Ewaluacja Narodowego Planu Rozwoju i programów operacyjnych w Polsce*, maj 2005 r.

Z inicjatywy Departamentu Współpracy Terytorialnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w 2010 roku zostało wykonane badanie ewaluacyjne typu ex-post odnośnie do wszystkich programów współpracy transgranicznej realizowanych w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A 2004-2006. Badaniem objęty został również Program IW INTERREG Polska-Słowacja. Niniejsza ewaluacja pozwoliła na zgromadzenie wiedzy i dotychczasowych doświadczeń, na zidentyfikowanie zarówno dobrych praktyk, jak i słabych stron zrealizowanych projektów. W dalszej kolejności zebrane wyniki badania mają posłużyć Zamawiającemu do dokonania potrzebnych i możliwych zmian w systemie wdrażania Programu perspektywy finansowej 2007-2013. Badaniu podlegać będą wszystkie polskie podmioty, które były włączone w proces realizacji Programu na poziomie centralnym i regionalnym, beneficjenci końcowi a także beneficjenci ostateczni (w ograniczonym zakresie).

Badanie obejmowało polskie części obszarów objętych Programem wraz z obszarami przyległymi do głównego obszaru wsparcia (objęte tzw. zasadą 20 % elastyczności). Celem głównym badania było uzyskanie pogłębionej wiedzy na temat efektów projektów realizowanych w ramach Programu, tj., w jakim stopniu przyczyniły się one do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej na obszarach objętych wsparciem. Ponadto Wykonawca badania dokonał oceny systemu realizacji Programu (etap programowania, wdrażania, monitorowania, kontroli, audytu i ewaluacji).

System informatyczny

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w zakresie zarządzania i systemów kontroli pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych, na każdym poziomie zarządzania, w Programie Instytucje Pośredniczące w Polsce tj. Małopolski Urząd Wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki i Śląski Urząd Wojewódzki oraz Instytucja Krajowa - MBiRR na Słowacji, były zobowiązane do prowadzenia elektronicznych baz danych pozwalających na zidentyfikowanie wszystkich operacji finansowych dokonywanych w poszczególnych projektach.

Szczegółowy zakres informacji wymaganych przez Komisję Europejską (KE) został określony w załączniku IV do powyższego rozporządzenia.

Treść dokumentów elektronicznych udostępnianych przez ww. instytucje na potrzeby monitorowania finansowej realizacji projektów zawierała dane finansowe o każdym zakontraktowanym projekcie, w tym m.in. dane o wydatkach projektodawców ujętych w kolejnych wnioskach beneficjentów o płatność, kwotach certyfikowanych, ewentualnych potrąceniach.

Elektroniczne bazy danych w celu zapewnienia przejrzystości posiadały jednolitą formę prezentacji danych. Ponadto z uwagi na fakt, że wymagane w bazach informacje mogły być udostępniane na szczególne żądanie KE w celu przeprowadzenia kontroli dokumentacji lub kontroli na miejscu, bazy musiały być na bieżąco aktualizowane.

Wspólny Sekretariat Techniczny opracował i prowadził bazę danych dotyczącą powierzonych mu zadań, tj.

przede wszystkim zawierającą rejestr wszystkich złożonych projektów, dane nt. ich oceny i decyzji Komitetu Sterującego.

Na prośbę IZ Instytucje Pośredniczące w Polsce i Instytucja Krajowa na Słowacji prowadziły bazy danych, obejmujące wszystkie punkty ujęte w zał. IV do Rozporządzenia Komisji (WE) 438/2001. Bazy były systematycznie aktualizowane, każdorazowo po operacji finansowej dokonanej w projekcie. Dane przekazywano IZ w formie elektronicznej lub papierowej.

Załącznik 3. Uchwały Komitetu Monitorującego

Załącznik 4. Lista członków Komitetu Monitorującego

VII. INFORMACJA O PRZEPROWADZONYCH KONTROLACH I STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCIACH W TRAKCIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Informacje wstępne

Kontrole systemu zarządzania i kontrole oraz kontrole na miejscu realizacji projektu

Instytucje zaangażowane w zarządzanie i wdrażanie Programu Polska-Republika Słowacka wykonywały swoje obowiązki w zakresie kontroli na podstawie art. 4 Rozporządzenia KE (WE) nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r. Instytucje te są uprawnione do kontroli realizacji projektów.

Po stronie polskiej Instytucja Zarządzająca w swoich działaniach kontrolnych, koncentrowała się na badaniu systemu wdrażania Programu poprzez badanie realizacji zadań w instytucjach zaangażowanych w realizację Programu.

Kontrola wydatkowania środków prowadzona była również przez Instytucję Zarządzającą Podstawami Wsparcia Wspólnoty, utworzoną w ramach Departamentu Koordynacji i Wdrażania Funduszy UE w MRR. Do jej zadań należało prowadzenie monitoringu i kontroli środków wydatkowanych z EFRR, w tym Programu INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006.

Elementem systemu kontroli środków pochodzących z UE po stronie polskiej było ponadto zobowiązanie każdej z instytucji uczestniczących w realizacji Programu (Instytucji Zarządzającej, Instytucji Płatniczej, Instytucji Pośredniczących, Euroregionów) do opracowania podręcznika, zawierającego wszelkie procedury związane z procesem realizacji programu oraz systemem kontroli w ramach Programu, w tym te dotyczące weryfikacji dostarczania towarów i usług współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych.

Za kontrolę z art. 10 Rozporządzenia KE (WE) nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r. odpowiedzialny był Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, który realizował swoje zadania za pośrednictwem Departamentu Ochrony Interesów Finansowych UE (wcześniej Departament Certyfikacji i Poświadczeń Środków z Unii Europejskiej) w Ministerstwie Finansów i urzędów kontroli skarbowej.

Po stronie słowackiej za przeprowadzenie kontroli były odpowiedzialne następujące instytucje:

- a) Instytucja Krajowa
- b) Ministerstwo Finansów i współpracujące instytucje (wydział kontroli finansowej w Zwoleniu, Wydział kontroli finansowej w Koszycach, Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego RS)
- c) Najwyższy Urząd Kontroli SR (odpowiednik polskiego NIK).

Ad. a) Za kontrolę wydatków zgodnie z Art. 4 Rozporządzenia KE (WE) nr 438/2001 odpowiadała Instytucja Krajowa, tj. Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego RS, Departament Współpracy Transgranicznej. Procedury wewnętrzne dot. wykonywania kontroli określa Podręcznik procedur ww. departamentu.

Ad. b) Po stronie słowackiej za wykonywanie kontroli i audytu zgodnie z Art. 10 Rozporządzenia KE (WE) nr 438/2001 odpowiadała sekcja audytu i kontroli, działająca w ramach Ministerstwa Finansów Republiki Słowackiej (MF RS). Resort ten odpowiedzialny był za planowanie kontroli, monitorowanie oraz raportowanie jej wyników.

Ad. c) Za zamknięcie pomocy zgodnie z Art. 15 odpowiada Najwyższy Urząd Kontroli RS.

Szczegółowe informacje na temat systemu kontroli finansowej Programu zawierały przesyłane corocznie do Komisji Europejskiej raporty z art. 5 Rozporządzenia KE (WE) nr 438/2001.

Kontrole Instytucji Zarządzającej

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca prowadziła kontrole prawidłowości i efektywności zadań realizowanych w ramach Programu oraz realizacji projektów Pomocy Technicznej przez Instytucje Pośredniczące (Małopolski, Podkarpacki i Śląski Urząd Wojewódzki), Euroregiony oraz Wspólny Sekretariat Techniczny.

Dodatkowo na zlecenie IZ w 2008 r. wykonany został także audyt zewnętrzny kontroli realizacji zadań wykonywanych przez Śląski Urząd Wojewódzki.

Kontrole systemowe przeprowadzone i zlecone przez IZ nie wykazały nieprawidłowości systemowych w kontrolowanych instytucjach. W przypadku, gdy sformułowano zalecenia pokontrolne, zostały one zrealizowane przez kontrolowanych.

Kontrole Instytucji Pośredniczących:

Małopolski Urząd Wojewódzki (MUW)

MUW w latach 2006-2009 przeprowadził 27 kontroli na miejscu realizacji projektów. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości podlegających raportowaniu w programie. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 12 przypadkach sformułowano zalecenia pokontrolne, zrealizowane przez kontrolowanych.

Podkarpacki Urząd Wojewódzki (PUW)

PUW w latach 2006-2008 przeprowadził 18 kontroli na miejscu realizacji projektów. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości podlegających raportowaniu w programie. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 5 przypadkach sformułowano zalecenia pokontrolne, zrealizowane przez kontrolowanych.

Śląski Urząd Wojewódzki (SUW)

SUW w latach 2006-2009 przeprowadził 26 kontroli na miejscu realizacji projektu. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych stwierdzono dwie nieprawidłowości podlegające raportowaniu w programie. Nieprawidłowości dotyczyły: projektu Gminy Świnna - INT/PL/SL/1.2/05/201 pt. "Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Pewel Mała, znajdującym się na terenie Gminy Świnna - etap II", całkowita kwota zwrotu środków nienależnie wypłaconych wynosiła 115 519,42 PLN - EFRR (30 605,22 euro) oraz projektu Fundacji Bielska Białej - INT/PL/SL/2.1/05/10 pt. "Stworzenie Beskidzkiego Centrum Informacji i Inicjatyw Transgranicznych w Bielsku Białej", całkowita kwota nieprawidłowości wynosiła 64 133,58 PLN - EFRR (15 067,21 euro). W wyniku przeprowadzonych kontroli dla 15 projektów sformułowano zalecenia pokontrolne, zrealizowane przez kontrolowanych.

Kontrole Instytucji Płatniczej

Instytucja Płatnicza przeprowadziła 7 kontroli w następujących instytucjach:

- Instytucji Zarządzającej (kontrola funkcjonowania systemu sprawozdawczości i monitoringu, wnioski o refundację od Instytucji Zarządzającej/Krajowej do Instytucji Płatniczej/Subpłatniczej, w szczególności przepływy środków finansowych w ramach Priorytetu Pomoc Techniczna). Ponadto w okresie od 25 do 26 stycznia 2010 r. Instytucja Płatnicza przeprowadziła w Instytucji Zarządzającej kontrolę końcową wniosku o płatność końcową..
- Instytucji Pośredniczącej w województwie małopolskim, podkarpackim i śląskim (kontrola systemu zarządzania i kontroli, systemu ewidencjonowania, usuwania oraz raportowania o wykrytych nieprawidłowościach, systemu monitoringu i sprawozdawczości, weryfikacji wniosków o płatność od Beneficjentów do Instytucji Pośredniczącej).

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości podlegających raportowaniu do KE. W wyniku przeprowadzonych kontroli we wszystkich przypadkach sformułowano zalecenia pokontrolne, zrealizowane przez kontrolowanych.

Instytucja Płatnicza wypełniając zapisy wytycznych zamknięcia pomocy dla Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG tj. weryfikacji prac Instytucji Subpłatniczej pod kątem spełnienia warunków z art. 9 par. 2 Rozporządzenia 438/2001, w październiku 2008 r. spotkała się z Instytucją Subpłatniczą i weryfikowała procedury certyfikacji, tak aby mieć pewność co do poprawności jej działań.

Kontrole zgodnie z art. 10 Rozporządzenia 438/2001

Departament Ochrony Interesów Finansowych UE wraz z urzędami kontroli skarbowej przeprowadził w Programie audyt systemów zarządzania i kontroli. Czynności sprawdzające były prowadzone w Instytucji Zarządzającej, Instytucjach Pośredniczących, Instytucjach wdrażających mikroprojekty, instytucjach uczestniczących we wdrażaniu Programu oraz we Wspólnym Sekretariacie Technicznym.

Kontrole przeprowadzone przez inne podmioty:

W 2006 roku po stronie polskiej przeprowadzona została kontrola Najwyższej Izby Kontroli (NIK) obejmująca wybrane instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu – Instytucję Zarządzającą, Instytucje Pośredniczące, Wspólny Sekretariat Techniczny. Kontrola dotyczyła prawidłowości wdrażania i koordynacji realizowanej w Polsce Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A w okresie od 1 maja 2004 roku. NIK pozytywnie ocenił działania ww. instytucji. Sformułował zalecenia pokontrolne, dot. m.in. poprawy harmonizacji prac nad opracowaniem procedur i wzorów dokumentów oraz przestrzegania terminowości wykonywanych zadań.

Kontrole Komisji Europejskiej

W dniach od 26 do 30 maja 2008 roku Komisja Europejska przeprowadziła kontrolę Instytucji Zarządzającej, Instytucji Płatniczej oraz 10 projektów w ramach Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006 realizowanych na terenie województw podkarpackiego i śląskiego. W wyniku przeprowadzonych prac Komisja wydała pięć rekomendacji, które zostały wdrożone.

2. Zapewnienie wykorzystania EFRR zgodnie z zasadami zarządzania finansowego

W imieniu polskiego Ministerstwa Finansów (jako Instytucji Płatniczej) został założony wspólny rachunek w Narodowym Banku Polskim. Funkcjonował on niezależnie od rachunków stosowanych dla przekazywania środków z budżetu państwa. Instytucja Płatnicza przysyłała do Komisji Europejskiej plan finansowy za rok bieżący oraz prognozy na rok następny, nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku. Instytucja Subpłatnicza przysyłała do Instytucji Płatniczej (za pośrednictwem Instytucji Zarządzającej) plan finansowy za rok bieżący oraz prognozy na rok następny, nie później niż do dnia 30 marca każdego roku.

Instytucja Płatnicza poświadcziała deklaracje wydatków okresowych i końcowych zgodnie z art. 9 rozporządzenia nr 438/2001.

Komisja Europejska przekazywała środki EFRR w ramach INTERREG na specjalny rachunek Instytucji Płatniczej w Polsce w ramach zobowiązania przyjętego przez Komisję Europejską zgodnie z zasadami Programu. Instytucja Płatnicza przekazywała środki EFRR INTERREG na rachunki utworzone na szczeblu Urzędów Wojewódzkich, rachunek bankowy w MRR dla środków Pomocy Technicznej oraz na konto bankowe Instytucji Subpłatniczej na Słowacji. Instytucja Płatnicza przekazywała Komisji Europejskiej (na podstawie dokumentów otrzymanych od Instytucji Zarządzającej) poświadczone wnioski o płatności okresowe oraz wnioski o dokonanie wypłaty salda końcowego.

Skarb Państwa Republiki Słowackiej przekazywał środki Komisji Europejskiej ze specjalnego rachunku Instytucji Subpłatniczej na rachunek przychodów Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego, działającego jako Instytucja Pośrednicząca w ramach Instytucji Subpłatniczej. Przekazane sumy były równe zatwierdzonym kwotom przypadającym do wypłaty beneficjentom końcowym.

Płatności na rzecz beneficjentów końcowych w Republice Słowackiej były przekazywane przez Skarb Państwa z konta wydatków Ministerstwa Budownictwa i Rozwoju Regionalnego działającego jako Instytucja Pośrednicząca podległa Instytucji Subpłatniczej, jednocześnie z przekazaniem środków Komisji Europejskiej na konto przychodów tego Ministerstwa ze specjalnego konta Instytucji Subpłatniczej.

Po stronie polskiej na rachunku Programu narosły odsetki w wysokości 129 521,67 euro (489 703,96 zł). Zostały one wykorzystane na dofinansowanie łącznie 14 projektów.

Tabela 8. Odsetki po stronie polskiej (w PLN)

Program	Numer projektu	Nazwa beneficjenta	Kwota współfinansowania ze środków krajowych			Wartość dofinansowania z odsetek
			Budżet państwa	Budżet jednostek samorządu terytorialnego	Inne krajowe środki publiczne	
PL-SK	INT/PL/PDK/2.3/05/05	Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska	8 449,90	12 674,85	0,00	8 449,90
	INT/PL/PDK/2.2/05/212	Gmina Miasta Sanok	0,00	536 648,19	0,00	415 013,98
	IG-2004/PL-SK/3.1/2/06	Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie	525,38	0,00	0,00	525,38
Odsetki wykazane w Poświadczeniu nr 7/PL-SK/08/I			8 975,28	549 323,04	0,00	423 989,26
PL-SK	TA/PL/MAZ/3.1/05/15	Departament Współpracy Terytorialnej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	2 885,41	0,00	0,00	2 885,41
	TA/PL/SL/3.1/05/18	Śląski Urząd Wojewódzki	3 529,29	0,00	0,00	3 529,29
	TA/PL/SL/3.1/05/18	Śląski Urząd Wojewódzki	609,00	0,00	0,00	609,00
	TA/PL/PDK/3.1/05/16	Podkarpacki Urząd Wojewódzki	731,69	0,00	0,00	731,69
	TA/PL/SL/3.1/08/50	Stowarzyszenie Region Beskidy	4 084,58	0,00	0,00	4 084,58
	TA/PL/SL/3.2/06/30	Stowarzyszenie Region Beskidy	2 851,25	0,00	0,00	2 851,25
	TA/PL/SL/3.1/06/39	Stowarzyszenie Region Beskidy	7 954,74	0,00	0,00	7 954,74
	TA/PL/SL/3.2/06/42	Stowarzyszenie Region Beskidy	3 177,88	0,00	0,00	1 245,30
INT/PL/PDK/2.3/05/05	Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska	6 515,70	9 773,55	0,00	6 515,70	
Odsetki wykazane w Poświadczeniu nr 8/PL-SK/08/I			32 339,54	9 773,55	0,00	30 406,96
PL-SK	TA/PL/MAZ/3.1/05/15	Departament Współpracy Terytorialnej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	38 272,62	0,00	0,00	7 156,78
Odsetki wykazane w Poświadczeniu nr 1/PL-SK/09/II			38 272,62	0,00	0,00	7 156,78
PL-SK	TA/PL/MAZ/3.2/05/13	Władza Wdrażająca Programy Europejskie	18791,59	0	0	18791,59
	INT/PL/SL/2.1/05/10	Fundacja Rozwoju Miasta Bielska-Białej	0	0	21980,44	9 359,37
Odsetki wykazane w Poświadczeniu nr 2/PL-SK/09/I			18791,59	0	21980,44	28150,96
Suma						489 703,96

3. Przedstawienie najważniejszych problemów, które pojawiły się podczas procesu zarządzania pomocą, wraz z rekomendacjami oraz podjętymi środkami zaradczymi

Późne uruchomienie procesu wdrażania Programu skutkowało opóźnieniami w procesie kontraktowania i wydatkowania środków EFRR. IZ podjęła szereg działań mających na celu przyspieszenie wdrażania Programu, w tym w szczególności kontraktowania oraz wydatkowania środków, realizując założenia „Programu naprawczego zwiększającego absorpcję funduszy strukturalnych w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004 – 2006” oraz programu „Uproszczenia i naprawa wdrażania programów IW INTERREG IIIA 2004 – 2006” (szerzej omówione w rozdziale. V pkt. 2).

Oprócz działań wymienionych w rozdz. V pkt. 2 podejmowano następujące działania:

- angażowanie służb Euroregionów w celu wsparcia procesu przygotowania wniosków o płatność dla beneficjentów. W wykonaniu tego zadania udział wzięli jeden z trzech uczestniczących w Programie Euroregionów – Euroregion Tatry.
- IZ organizowała spotkania i formułowała apele o intensyfikację działań Instytucji Pośredniczących oraz Instytucji Krajowej w obszarze kontraktowania środków i generowania wniosków o refundację z EFRR.

Ponadto istotnym problemem, jaki pojawił się w trakcie realizacji programu, było zachwianie płynności finansowej na rachunkach programowych Instytucji Pośredniczących. W celu przywrócenia tej płynności i co za tym idzie, efektywniejszego realizowania programu, umożliwiono Instytucjom Pośredniczącym zaciąganie pożyczek i realizowanie wniosków na bieżące płatności zgodnie z zapotrzebowaniem.

Problemem zagrażającym sprawnej realizacji programu był także sygnalizowany przez Instytucje Pośredniczące niedobór kadrowy w części obowiązków związanych z wdrażaniem Programu.

Instytucje Pośredniczące oraz Euroregiony podjęły działania dla rozwiązania powyższego problemu poprzez: zatrudnianie stażystów, zawieranie umów zewnętrznych oraz prowadzenie konsultacji z beneficjentami dotyczących prawidłowej prezentacji danych we wnioskach o płatność.

4. Przedstawienie finansowych skutków ewentualnych nieprawidłowości oraz działań służących ich skorygowaniu oraz, o ile nastąpiły, związanych z nimi zmian dokonanych w zakresie zarządzania i kontroli.

Podczas realizacji Programu po stronie polskiej zidentyfikowano 10 nieprawidłowości ze skutkiem finansowym w łącznej wysokości 104 270,88 euro (EFRR: 93 313,61 euro). Nieprawidłowości zostały zidentyfikowane podczas kontroli z Art. 4 Rozporządzenia KE nr 438/2001 oraz na podstawie kontroli z Art. 10 ww. Rozporządzenia.

Wszelkie nieprawidłowości wymienione w tabeli 2.10.1 (dotyczące strony polskiej) zostały odpowiednio wykazane w Poświadczeniach od Instytucji Zarządzającej do Instytucji Płatniczej, a kwoty nieprawidłowości pomniejszły przekazane wnioski o płatność.

Tabela 9. Nieprawidłowości po stronie polskiej w podziale na priorytety i działania

Priorytet/Działanie	Liczba nieprawidłowości ze skutkiem finansowym	Kwota nieprawidłowości ze skutkiem finansowym z EFRR (euro)
Priorytet 1	3	61 883,95
Działanie 1.1	1	15 437,33
Działanie 1.2	2	46 446,62
Priorytet 2	5	31 023,69
Działanie 2.1	2	15 911,37
Działanie 2.2	2	14 645,19
Działanie 2.3	1	467,13
Priorytet 3	2	405,97
Działanie 3.1	1	51,70
Działanie 3.2	1	354,27
Łącznie	10	93 313,61

Do przeliczeń zastosowano miesięczny kurs księgowy Komisji Europejskiej z miesiąca, w którym Poświadczenie od Instytucji Zarządzającej obejmujące daną nieprawidłowość zostało przekazane do Instytucji Płatniczej.

W okresie sprawozdawczym zgodnie z Rozporządzeniem KE nr 2035/2005 następujące nieprawidłowości spełniły przesłanki kwalifikujące do zgłoszenia do Centralnego Kontaktowego Biura Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).

Tabela 10. Nieprawidłowości po stronie polskiej kwalifikujące się do zgłoszenia do biura OLAF

Kod OLAF/AFIS	Kod nieprawidłowości (zgodnie ze SION)	Działanie	Nr projektu	Kwota nieprawidłowości z EFRR (euro)
PL/20009/79/10048/FD/1	INT/08/P12/00046	2.2	INT/PL/PDK/2.2/05/212	14 640,79
PL/2008/015/FD/1	INT/08/P15/00001	1.2	INT/PL/SL/1.2/05/201	34 134,93
PL/2009/148/10138/FD/1	INT/09/P15/00013	2.1	INT/PL/SL/2.1/05/10	15 868,91
PL/2010/2/10002/FD/1	INT/09/P15/00015/1	1.1	INT/PL/SL/1.1/05/237	15 437,33
PL/2010/1/10001/FD/1	INT/10/P09/00001/1	1.2	INT/PL/MP/1.2/05/299	12 311,69

Do przeliczeń zastosowano miesięczny kurs księgowy Komisji Europejskiej z miesiąca, w którym Poświadczenie od Instytucji Zarządzającej obejmujące daną nieprawidłowość zostało przekazane do Instytucji Płatniczej.

VIII. WYKORZYSTANIE POMOCY TECHNICZNEJ

Stopień wykorzystania Pomocy Technicznej

Ze środków Pomocy Technicznej korzystały następujące instytucje: IZ, IK, WST, IPoś: Małopolski Urząd Wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki, Śląski Urząd Wojewódzki, VUC Žilina, VUC Prešov, Punkt Informacyjny regionu Prešovskiego, Punkt Informacyjny regionu Žiliny, Euroregiony: Beskidy, Tatry i Karpacki. Budżet Pomocy Technicznej zatwierdzony został przez Komitet Monitorujący na jego pierwszym posiedzeniu, 20 grudnia 2004 roku. Dla efektywnego wykorzystania środków PT w okresie realizacji Programu, budżet ten był kilkakrotnie modyfikowany przez KM. Ostatnia modyfikacja budżetu PT miała miejsce 2 lipca 2008 r. (Uchwała KM 6/2008). Zadania finansowane ze środków PT realizowane były w ramach projektów przygotowywanych przez ww. instytucje, zatwierdzanych przez Komitet Monitorujący. Podział środków na Działania 3.1 i 3.2, określony w Uzupelnieniu Programu i zatwierdzony na pierwszym posiedzeniu KM, został poddany jednej modyfikacji: przesunięto kwotę w wysokości 78 316,04 euro z Działania 3.2 do Działania 3.1 (uchwała KM nr 6/2007 z 25.10.2007 roku).

Tabela 11. Ilość i wartość projektów Pomocy Technicznej zatwierdzonych przez KM do realizacji od początku uruchomienia Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006

Priorytet i działanie	Ilość projektów zatwierdzonych do realizacji od początku uruchomienia Programu	Wartość EFRR projektów zatwierdzonych do realizacji od początku uruchomienia Programu (w PLN)	Wartość projektów zatwierdzonych w stosunku do polskiej części budżetu PT na lata 2004-2006 w%
Działanie 3.1	17	2 805 728,99	101,42%
Działanie 3.2	12	877 682,79	103,50%
Priorytet 3	29	3 683 411,78	101,91%

Do obliczenia % realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 zastosowano kurs sprawozdawczy euro=3,7745 PLN z dnia 27.11. 2008

Łącznie od początku uruchomienia Programu w zakresie Pomocy Technicznej (PT) KM zatwierdził 29 polskich projektów PT na kwotę dofinansowania w wysokości - 3 683 411,78 PLN, co stanowi 101,91% kwoty EFRR polskiej części wspólnego budżetu PT przypadającej na lata 2004-2006.

Tabela 12. Realizacja projektów Pomocy Technicznej w Programie IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006

Priorytet i działanie	Ilość umów o dofinansowanie z EFRR podpisanych z beneficjentami od uruchomienia Programu	Wartość umów o dofinansowanie z EFRR podpisanych z beneficjentami od uruchomienia Programu (w PLN,)	Wartość umów o dofinansowanie z EFRR podpisanych z beneficjentami od początku uruchomienia Programu w stosunku do polskiej części budżetu PT 2004-2006 w %
Działanie 3.1	16	2 782 970,03	100,59%
Działanie 3.2	11	863 464,03	101,83%
Priorytet 3*	27	3 646 434,06	100,88%

Do obliczenia % realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 zastosowano kurs sprawozdawczy euro = 3,7745 PLN.

* Tabela nie zawiera dwóch projektów Pomocy Technicznej E. Beskidy w Działaniu 3.1 i 3.2, które Instytucja Pośrednicząca uznała za niezrealizowane.

Z 29 zakontraktowanych projektów Pomocy Technicznej w Priorytecie 3 dwa projekty zostały uznane za niezrealizowane. Były to projekty Euroregionu Beskidy:

- w Działaniu 3.1 projekt TA/PL/SL/3.1/05/08 „Pomoc Techniczna dla Stowarzyszenia „Region Beskidy” w Bielsku -Białej na realizację zadań związanych z zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i kontrolą mikroprojektów w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG IIIA Polska-Słowacja”,
- w Działaniu 3.2 projekt TA/PL/SL/3.2/05/12 „Promocja i ocena programu INTERREG IIIA Polska - Republika Słowacka”.

Tabela 13. Liczba i wartość zrealizowanych projektów Pomocy Technicznej w Programie IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006

Priorytet i działanie	Ilość zakończonych projektów od uruchomienia Programu	Wielkość dofinansowania z EFRR projektów zakończonych (w PLN)	Wielkość dofinansowania z EFRR projektów ukończonych w stosunku do alokacji 2004-2006 w %
Działanie 3.1	16	2 760 676,47	99,78%
Działanie 3.2	11	854 415,50	100,75%
Priorytet 3	27	3 615 091,97	100,01%

Do obliczenia % realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 zastosowano kurs sprawozdawczy euro = 3,7745 PLN.

W ramach Priorytetu 3 Pomoc Techniczna zrealizowano 27 projektów, w tym

w Działaniu 3.1 - 16 projektów:

- 1 projekt Wspólnego Sekretariatu Technicznego,
- 1 projekt Instytucji Zarządzającej,
- 3 projekty Instytucji Pośredniczących w województwach: małopolskim, podkarpackim, śląskim,
- 3 projekty Euroregionu Tatry,
- 4 projekty Euroregionu Karpackiego,
- 4 projekty Euroregionu Beskidy,

w Działaniu 3.2 - 11 projektów:

- 1 projekt Wspólnego Sekretariatu Technicznego,
- 3 projekty Euroregionu Tatry,
- 3 projekty Euroregionu Karpackiego,
- 4 projekty Euroregionu Beskidy.

IX. WYPEŁNIANIE ZOBOWIĄZAŃ W ZAKRESIE INFORMACJI I PROMOCJI PROGRAMU

Opis działań podjętych w ramach informacji i promocji programu.

Działania informacyjne i promocyjne realizowano na podstawie *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 roku* w sprawie prowadzenia przez państwa członkowskie działań informacyjnych i reklamowych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych. Zapisy dotyczące sposobu upowszechniania informacji i promocji Programu zawarte były w podstawowych dokumentach programowych, którymi są *Program I W INTERREG IIIA Polska- Republika Słowacka 2004-2006* (pkt 3.2 *Promocja programu i rozpowszechnianie informacji*) oraz *Uzupełnienie Programu* (pkt 5 *Strategia informacyjna i komunikacyjna*).

Celem tych działań określonych w Uzupełnieniu Programu było zwiększenie świadomości społecznej i przejrzystości działań UE oraz rozpowszechnianie informacji dotyczących Programu. Grupy docelowe to przede wszystkim potencjalni beneficjenci, a także instytucje uczestniczące w Programie, media i społeczeństwo.

Zgodnie z ww. dokumentami za działania w tym zakresie odpowiadała Instytucja Zarządzająca, która wiele z nich powierzyła WST. Bardzo aktywnie w prace dot. rozpowszechniania informacji oraz promocji zaangażowane były wszystkie pozostałe instytucje funkcjonujące w strukturach Programu. Po stronie polskiej były to: Regionalne Punkty Kontaktowe (Urzędy Marszałkowskie województw: śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego), Instytucje Pośredniczące (Urzędy Wojewódzkie ww. województw), Euroregiony: Beskidy, Tatry i Karpacki. Po stronie słowackiej działania prowadziła i koordynowała Instytucja Krajowa, wspomagana przez: VUC Žilina i VUC Prešov oraz Punkty Informacyjne (Agencje Rozwoju Regionalnego w Dolnym Kubinie i Svidniku).

W ramach działań informacyjnych prowadzono szkolenia dla wnioskodawców i beneficjentów, organizowano konferencje, drukowano publikacje, biuletyny nt. Programu, ulotki informacyjne, przygotowano materiały promocyjne, publikowano informacje w mediach, utworzono i aktualizowano strony internetowe, zawierające informacje nt. Programu i projektów.

Najbardziej intensywna akcja informacyjno – promocyjna prowadzona była w trakcie I fazy realizacji Programu (przed i podczas naborów projektów), celem poinformowania jak największej grupy osób o możliwościach uzyskania wsparcia oraz zaszczepienia w świadomości opinii publicznej podstawowych pojęć i skojarzeń związanych z działaniami UE w zakresie współpracy transgranicznej.

Szkolenia i konferencje:

Szkolenia dla wnioskodawców prowadzono przed ogłoszeniem naboru projektów oraz w trakcie jego trwania (w 2004 i 2005 roku), równoległe po stronie polskiej i słowackiej. Dotyczyły one warunków, na jakich instytucje mogą korzystać ze środków programu, kwalifikowalności projektów, kosztów, beneficjentów, kryteriów oceny i wyboru wniosków, wypełniania formularza wniosku, harmonogramu zatwierdzania wniosków oraz podstawowych wymogów w zakresie realizacji projektów. Osobne szkolenia poświęcono przygotowaniu studium wykonalności projektów infrastrukturalnych. Szkolenia prowadzili pracownicy IZ, IK, WST, RPK, VUC Žilina i VUC Prešov, Punktów Informacyjnych oraz zaproszeni eksperci zewnętrzni. Prowadzone były w regionach przygranicznych w takich miastach jak: Bielsko-Biała, Kraków, Rzeszów, Nowy Targ, Nowy Sącz, Žilina, Prešov, Kežmarok, Svidnik, Dolny Kubin. Przykładowo w 2004 roku przed pierwszym naborem projektów tylko po stronie polskiej w takich szkoleniach wzięło udział ok. 840 osób.

Szczególnie dużo uwagi podczas szkoleń dla wnioskodawców poświęcano na omówienie kryteriów oceny i wyboru projektów oraz związane z tym procedury. Zostały one opisane i były powszechnie dostępne m.in. w następujących dokumentach: Dokumencie Programowym, Uzupelnieniu Programu, Podręczniku Beneficjenta. Kryteria te nie zmieniły się od początku funkcjonowania Programu, znane i dostępne były już przed uruchomieniem pierwszego naboru projektów.

Szkolenia dla beneficjentów organizowane były przede wszystkim przez instytucje, które zawarły z nimi umowy dot. realizacji projektów. Po stronie polskiej były to Instytucje Pośredniczące, natomiast po stronie słowackiej Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego. Spotkania dotyczyły szczegółowych wymogów związanych z realizacją projektów, z uwzględnieniem działań informacyjnych i promocyjnych, wypełniania wniosków o płatność oraz sporządzania raportów okresowych i końcowych. Prowadzone były systematycznie od 2005 do 2008 roku.

Dodatkowo po stronie polskiej spotkania informacyjne dla wnioskodawców i beneficjentów mikroprojektów prowadziły Euroregiony: Beskidy, Tatry i Karpacki.

Szkolenia dla instytucji zaangażowanych w struktury Programu dotyczyły takich zagadnień jak: Prawo zamówień publicznych, ocena formalna i merytoryczna projektów, weryfikacja studium wykonalności, pomoc publiczna *de minimis*, kwalifikowalność wydatków w ramach EFRR. Specjalne warsztaty zorganizowano dla członków paneli ekspertów po stronie słowackiej (Žilina i Prešov, 17-18.05.2005 r.).

Oprócz szkoleń organizowano również konferencje, których celem było upowszechnienie wiedzy nt. Programu i jego efektów wśród mieszkańców po obu stronach granicy. Należały do nich m.in.:

- międzynarodowa konferencja dot. współpracy transgranicznej (Warszawa, 20.12.2005 r.), organizowana przez IZ,
- konferencja „Euroregiony razem” (Trenčín, 05-06.09.2007 r.), organizator: Stowarzyszenie Region Białe Karpaty,
- konferencja „Szlak wokół Tatr” (Kežmarok, 11.07.2008 r.), organizator: Stowarzyszenie Region Tatry,
- konferencja „Międzynarodowa współpraca w regionie pogranicza polsko – słowackiego” (Strečno, 22 – 23.11.2007 r.), organizator: miasto Strečno,
- międzynarodowa konferencja „Od Inicjatywy INTERREG do Europejskiej Współpracy Terytorialnej” (Warszawa, 09-10.11..2006 r.), organizator: IZ,

konferencje podsumowujące realizację programu:

- Bielsko – Biała, 30.03.2007 r., organizator: Urząd, Marszałkowski Województwa Śląskiego,
- Kraków, 06.07.12.2007 r., organizator: Małopolski Urząd Wojewódzki,

- Žilina, 07.12.2007 r., organizator: VUC Žilina,
- Prešov, 31.10.2007 r., organizator: VUC Prešov,
- Czarna, 05.11.2008 r. - konferencja podsumowująca realizację całego Programu., organizator: – IZ/WST.

Publikacje i materiały promocyjne:

Zgodnie z zapisami Uzupełnienia Programu, realizowano szeroko zakrojone działania w zakresie wydawania publikacji i materiałów promujących Program. Na wstępie opracowano identyfikację wizualną Programu (logo), a następnie opracowano i wydano:

- 80.000 egz. ulotek informacyjnych dot. możliwości ubiegania się o dofinansowanie z EFRR w ramach Programu,
- publikację „Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG III – Polskie doświadczenia w latach 2004-2006”,
- 6.000 egz. (połowa w języku polskim i połowa w języku słowackim) broszur informacyjnych zawierających: *Program, Uzupełnienie Programu*,
- 6.000 egz. (połowa w języku polskim i połowa w języku słowackim) broszur informacyjnych zawierających: *Podręcznik Beneficjenta, Wniosek i Instrukcję do wniosku*,
- 6.000 egz. płyt CD (połowa w języku polskim i połowa w języku słowackim) zawierających: *Program, Uzupełnienie Programu, Podręcznik Beneficjenta, Wniosek i Instrukcję do wniosku*,
- 4.500 egz. Wytycznych do opracowania studium wykonalności dla projektów infrastrukturalnych w ramach Inicjatywy INTERREG IIIA w Polsce,
- trzy numery biuletynu dotyczące realizacji Programu o łącznym nakładzie 5 050 egz. (w jęz. polskim i słowackim),
- publikację podsumowującą „Realizacja Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006 w województwie małopolskim”,
- 500 egz. publikacji podsumowującej realizację projektów w ramach Programu (w j. polskim i słowackim),
- publikację Kraju Żylińskiego „Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka”
- publikację Kraju Preszowskiego „Fundusze Unii Europejskiej – instrument rozwoju regionalnego i współpracy transgranicznej”,
- monografię Instytucji Krajowej „Z inicjatywą do Inicjatyw”,
- 75 egz. map obszaru wsparcia: administracyjną, komunikacyjną i w zakresie ochrony środowiska,
- mapy *Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000* (10 egz. w formie książkowej i 15 wiszących) w obszarze wsparcia,
- 1 000 plakatów zawierających logo programu (połowa w języku polskim i połowa w języku słowackim),
- materiały promujące Program (flagi: UE, programu, narodowe, proporzycyki, tablice, stojaki na mat. informacyjne, długopisy, ołówki, notatniki, teczki papierowe itd.).

W dystrybucję ww. materiałów zaangażowane były wszystkie powyżej określone instytucje wchodzące w skład struktur Programu. Materiały informacyjne były dostępne w siedzibach oraz na stronach internetowych tych instytucji. Materiały rozpowszechniane były wśród wnioskodawców oraz beneficjentów na obszarze wsparcia, podczas licznych szkoleń, konferencji oraz spotkań Komitetu Sterującego, Komitetu Monitorującego, Podkomitetu Sterującego i grup roboczych.

Strony internetowe:

Ogłoszenia o naborach wniosków, główne dokumenty programowe, wykaz zatwierdzonych projektów, wzory formularzy, instrukcje, aktualności, powyżej wymienione opracowane materiały informacyjne i inne dane związane z realizacją Programu publikowano na stronach internetowych instytucji zaangażowanych w Program. Były one powszechnie dostępne na stronach Instytucji Zarządzającej www.interreg.gov.pl, Instytucji Krajowej www.build.gov.sk, WST www.plsk.wvpe.gov.pl oraz pozostałych instytucji realizujących Program (Regionalnych Punktów Kontaktowych, Instytucji Pośredniczących, VUC Žilina i VUC Prešov, Punktów Informacyjnych). Po stronie słowackiej dodatkowo wszystkie istotne informacje o programie publikowano na stronie www.strukturalnefondy.sk, na której zebrane są informacje nt. wszystkich programów z udziałem Słowacji w ramach Funduszy Strukturalnych.

Dodatkowo po stronie polskiej informacje nt. mikroprojektów dostępne były na stronach internetowych Euroregionów: Beskidy, Tatry i Karpackiego.

Adresatem tego działania byli przede wszystkim wnioskodawcy i beneficjenci Programu, ale także szerszy odbiorca zainteresowany sposobem wykorzystania środków UE, np. media, organizacje pozarządowe, studenci itp.

Media:

Informacje dot. Programu były szeroko nagłaśniane w mediach na obszarach przygranicznych. Przede wszystkim ogłoszenia o rozpoczęciu naborów projektów oraz mikroprojektów umieszczano w prasie regionalnej i lokalnej wraz z odnośnikami do właściwych stron internetowych (po stronie słowackiej m.in. w gazetach: Hospodarske Noviny, Obecne Noviny, SME, Podduklianske Noviny, Noviny Dukla, Vecernik, Spektrum, a po stronie polskiej m.in. w gazetach: Gazeta Wyborcza Rzeszów, Gazeta Wyborcza Kraków, Gazeta Wyborcza Katowice/Bielsko-Biała, Gazeta Codzienna Nowiny, Dziennik Polski, Tygodnik Podhalański). Prowadzono monitoring artykułów prasowych na temat realizacji projektów na terenie danego regionu. Ponadto emitowano spoty reklamowe w regionalnym radiu (np. w lutym 2005 r. w słowackim radio Regina emitowany był program poświęcony warunkom aplikacji do Programu), telewizji publicznej (Katowice, Kraków, Rzeszów) i komercyjnej (np. realizacja cyklu programów telewizyjnych w TVN). W mediach pojawiały się także informacje nt. realizacji poszczególnych projektów. W 2008 roku Instytucja Krajowa przeprowadziła w prasie kampanię informacyjną dot. przedsięwzięć zrealizowanych w ramach programu, które służyć mogą jako przykłady „dobrych praktyk”.

Adresatem tego działania byli wnioskodawcy i beneficjenci Programu oraz opinia publiczna.

Ewaluacja realizacji działań informacyjnych i promocyjnych w ramach Programu

Celem właściwego przygotowania Strategii Komunikacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 w IV kwartale 2007 roku firma zewnętrzna (CASE-Doradcy) dokonała ewaluacji wykonania Strategii Informacji i Promocji Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-06. Ewaluacja ta wykazała, iż:

- Działania informacyjno-promocyjne doprowadziły do osiągnięcia zakładanych rezultatów. Zastosowanie wielu różnorodnych kanałów komunikacji i produktów było sposobem dotarcia do szerokiej grupy potencjalnych wnioskodawców.
- Zapisane w Planie działania kluczowe wskaźniki celów bezpośrednich zostały osiągnięte, tzn.: informacje na temat Programu przekazano potencjalnym wnioskodawcom, liczba wydrukowanych ulotek i broszur oraz odwiedzin strony internetowej Programu oraz liczba wniosków o wsparcie osiągnęły zakładane wielkości.

X. INFORMACJA O ZGODNOŚCI REALIZACJI PROGRAMU Z ZASADAMI POLITYK WSPÓLNOTOWYCH

1. Zgodność realizowanego programu z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych

Dokumenty programowe przygotowane dla Programu Polska – Republika Słowacka zapewniały zgodność z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych. Instytucje Zarządzająca i Krajowa odpowiadały za przestrzeganie stosowania przepisów w zakresie zamówień publicznych. W związku z koniecznością zharmonizowania prawa polskiego z prawem wspólnotowym, przygotowana została ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. nr 19 poz. 177). Od momentu wejścia w życie ww. ustawy, tj. od 2 marca 2004 r., wszystkie wydatki poniesione w ramach projektów, których realizacja wymagała przeprowadzenia postępowania w trybie zawartym w ustawie, mogły zostać uznane za kwalifikowalne. Każdy beneficjent w umowie o dofinansowanie projektu został zobligowany do stosowania procedur przetargowych, w tym zasady nadzoru i kontroli zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych i stosownymi rozporządzeniami.

W dniu 11 czerwca 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - *Prawo zamówień publicznych i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 82 poz. 560)* zmieniająca zapisy ustawy z 29 stycznia 2004 r. Najistotniejszą zmianą jest podniesienie progu stosowania przepisów Prawa zamówień publicznych. Dotychczas określona w art. 4 pkt. 8 kwota 6.000 euro, po przekroczeniu, której powstawał obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych, została podniesiona do 14.000 euro. Wprowadzono także szereg zmian mających na celu ułatwienie dostępu do środków publicznych małym firmom oraz wydatkowania środków pochodzących z programów operacyjnych UE, gdyż część beneficjentów nie będzie zobowiązana do stosowania przepisów Prawa zamówień publicznych, ponieważ uzyskane środki nie przekroczą kwoty wskazanej w art. 4 pkt. 8.

W sytuacji, gdy beneficjent naruszał procedury ustawy lub obowiązki w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielanie zamówień publicznych wynikające z umowy o dofinansowanie projektu, Instytucja Zarządzająca mogła rozwiązać umowę o dofinansowanie, jeżeli naruszenie to zostałoby stwierdzone prawomocną decyzją organu upoważnionego do orzekania ws. prawidłowości prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W dniach 24.10.2008 r. oraz 27 grudnia 2008 r. weszły w życie kolejne nowelizacje ustawy Prawo zamówień publicznych. Wprowadzone zmiany miały na celu usunięcie niezgodności z prawem europejskim w związku z zastrzeżeniami zgłoszonymi przez Komisję Europejską, doprowadzenie do usprawnienia prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia oraz zmianę przepisów, które w ocenie zamawiających lub wykonawców wywoływały wątpliwości interpretacyjne.

2. Zgodność programu z polityką ochrony środowiska.

Dokumenty programowe przygotowane dla Programu IW INTERREG IIIA Polska – Republika Słowacka 2004-2006 zapewniały zgodność z prawodawstwem w zakresie polityki ochrony środowiska.

Projekty współfinansowane z Programu spełniały wymagania dotyczące wspólnotowego prawa w zakresie ochrony środowiska, co wiązało się z koniecznością wykazania przez beneficjenta wpływu projektu (inwestycji) na środowisko. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko było przeprowadzane w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko* (Dz. U. nr 257 poz. 2573).

Ocena bądź raport oddziaływania na środowisko była przedmiotem analizy w trakcie oceny formalnej i technicznej dokonywanej przez Wspólny Sekretariat Techniczny Programu Polska – Republika Słowacka, a stopień powiązania projektu z polityką ochrony środowiska był punktowany w trakcie oceny technicznej.

Od 2005 r. jednym z wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie projektu w ramach programów INTERREG III A składanych przez beneficjentów było *Oświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów sieci NATURA 2000* (tj. właściwego terytorialnie wojewody po stronie polskiej oraz Ministerstwa Ochrony Środowiska po stronie słowackiej) zgodnie z zapisami Dyrektywy 92/43/EWG dotyczącej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny.

3. Zgodność realizowanego programu z polityką równych szans.

Dokumenty programowe przygotowane dla Programu Polska – Republika Słowacka zapewniały zgodność z prawodawstwem w zakresie polityki równości szans. W Polsce za promocję i koordynację równouprawnienia kobiet i mężczyzn odpowiedzialny był Sekretariat Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn znajdujący się w strukturach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Monitoring respektowania reguły równych szans dokonywany był w oparciu o sprawozdania z realizacji projektów, działania i programu i prowadzony był w sposób ciągły. W trakcie ewaluacji technicznej wniosków, Wspólny Sekretariat Techniczny dokonywał oceny stopnia powiązania projektu z polityką równych szans i znajdowało to odzwierciedlenie w punktacji wniosku.

Zrównoważony udział kobiet i mężczyzn zapewniony był przy tworzeniu składów Komitetu Monitorującego i Sterującego. Komitet Monitorujący nadzorował stosowanie zasady polityki równych szans, co dodatkowo wzmacniało zapewnienie równouprawnienia we wdrażaniu Programu Polska – Republika Słowacka.

4. Zgodność programu z zasadami pomocy publicznej.

Zgodnie z wymogiem określonym w art. 12 rozporządzenia ogólnego w sprawie funduszy strukturalnych (WE) nr 1260/1999 oraz w pkt 7 wytycznych dla inicjatywy INTERREG III Dz.U C 143 z 23.05.2000 r. (str. 6), w ramach Programu INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka przestrzegane były przepisy art. 87 i 88 Traktatu WE. Odpowiednie władze państw członkowskich zaangażowanych w tą inicjatywę potwierdzały, iż każda pomoc przyznana w ramach tego Programu będzie zgodna z przepisami określonymi jednym z rozporządzeń Komisji przyjętych w ramach rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie stosowania art. 92 i 93 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w odniesieniu do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz. U.L 142 z 14.5.1998, str. 8).

W Programie IW INTERREG Polska-Republika Słowacka nie przewidziano pomocy wykraczającej poza ramy określone w powyższych rozporządzeniach. W przypadku pomocy przekraczającej pomoc publiczną de minimis lub pomoc objętą jednym z rozporządzeń dotyczących wyłączeń grupowych, wymagane byłoby każdorazowe powiadomienie i zgoda Komisji Europejskiej.

XI. OŚWIADCZENIE INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ

Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Data:

Pieczęć i podpis:

Imię i nazwisko osoby, która złożyła oświadczenie*	Iwona Brol
Adres	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Współpracy Terytorialnej 00-926 Warszawa ul. Wspólna 2/4
Numer telefonu kontaktowego i faksu	Tel.: + 48 22 330 31 05 Fax.: +48 22 330 31 56
Adres poczty elektronicznej	lwona.Brol@mrr.gov.pl

wypełnić, jeśli osoba ta nie jest tożsamy z osobą wymienioną w pkt. 5

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

1. Załącznik 1. Zestawienie faktycznie poniesionych i poświadczonych przez Instytucję Płatniczą wydatków kwalifikowalnych (w euro) w ramach Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006, w latach 2004-2009.
2. Załącznik 2. Zestawienie całkowitych kosztów kwalifikowalnych (zobowiązania) dla lat 2004 – 2006 i certyfikowanych przez Instytucję Płatniczą (w euro) od uruchomienia Programu IW INTERREG IIIA Polska-Republika Słowacka 2004-2006.
3. Załącznik 3. Zestawienie decyzji podjętych przez Komitet i Sterujący.
4. Załącznik 4. Zestawienie decyzji podjętych przez Komitet Monitorujący.
5. Załącznik 5. Aktualna lista członków Komitetu Monitorującego.

**ZALĄCZNIK 1. ZESTAWIENIE FAKTYCZNIE PONIESIONYCH I POŚWIADCZONYCH PRZEZ INSTYTUCJĘ PŁATNICZĄ
WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH (W EURO)
W RAMACH PROGRAMU IW INTERREG IIIA POLSKA-REPUBLIKA SŁOWACKA 2004-2006
W LATACH 2004-2009**

Priorytet/Działanie	Publiczne w latach 2004-2009		Wydatki ogółem w latach 2004- 2009	Publiczne od uruchomienia Programu		Wydatki ogółem od uruchomienia Programu
	Wspólnotowe	Inne publiczne		Wspólnotowe	Inne publiczne	
1	2	3	4	5	6	7
Priorytet 1	11 515 546,38	4 161 633,88	15 677 180,26	11 515 546,38	4 161 633,88	15 677 180,26
Działanie 1.1	6 347 131,91	2 247 320,63	8 594 452,54	6 347 131,91	2 247 320,63	8 594 452,54
Działanie 1.2	5 168 414,47	1 914 313,25	7 082 727,72	5 168 414,47	1 914 313,25	7 082 727,72
Priorytet 2	7 775 724,63	2 725 724,53	10 501 449,16	7 775 724,63	2 725 724,53	10 501 449,16
Działanie 2.1	2 065 906,53	694 437,09	2 760 343,62	2 065 906,53	694 437,09	2 760 343,62
Działanie 2.2	3 728 686,62	1 354 080,21	5 082 766,83	3 728 686,62	1 354 080,21	5 082 766,83
Działanie 2.3	1 981 131,48	677 207,23	2 658 338,71	1 981 131,48	677 207,23	2 658 338,71
Priorytet 3	1 411 344,30	471 442,18	1 882 786,48	1 411 344,30	471 442,18	1 882 786,48
Działanie 3.1	1 127 509,89	376 830,70	1 504 340,59	1 127 509,89	376 830,70	1 504 340,59
Działanie 3.2	283 834,41	94 611,48	378 445,89	283 834,41	94 611,48	378 445,89
PROGRAM	20 702 615,31	7 358 800,59	28 061 415,90	20 702 615,31	7 358 800,59	28 061 415,90

**ZALĄCZNIK 2. ZESTAWIENIE CAŁKOWITYCH KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH (ZOBOWIĄZANIA) DLA LAT 2004-2006 I
CERTYFIKOWANYCH PRZEZ INSTYTUCJĘ PŁATNICZĄ (W EURO)
OD URUCHOMIENIA PROGRAMU IW INTERREG IIIA POLSKA-REPUBLIKA SŁOWACKA 2004-2006**

Priorytet/Działanie	Całkowite koszty kwalifikowalne - zobowiązania na lata 2004-2006	Koszty kwalifikowalne certyfikowane przez Instytucję Płatniczą od uruchomienia Programu	% kosztów kwalifikowalnych	Inne	Kody kategorii interwencji
1	2	3	4	5	6
Priorytet 1	14 667 928	15 677 180,26	106,88	0,00	
Działanie 1.1	8 000 688	8 594 452,54	107,42	0,00	312,318,3122,3123
Działanie 1.2	6 667 240	7 082 727,72	106,23	0,00	344,345,353
Priorytet 2	10 134 205	10 501 449,16	103,62	0,00	
Działanie 2.1	2 892 338	2 760 343,62	95,44	0,00	21,23,163,164,174,324
Działanie 2.2	4 574 968	5 082 766,83	111,10	0,00	171,172,1306,1310,1311
Działanie 2.3	2 666 899	2 658 338,71	99,68	0,00	173,323
Priorytet 3	1 866 827	1 882 786,48	100,85	0,00	
Działanie 3.1	1 411 764	1 504 340,59	106,56	0,00	41,411
Działanie 3.2	455 063	378 445,89	83,16	0,00	41,415
PROGRAM	26 668 960	28 061 415,90	105,22	0,00	

**ZALĄCZNIK 3. ZESTAWIENIE DECYZJI PODJĘTYCH PRZEZ KOMITET STERUJĄCY
a/ podczas spotkań**

Termin,	Miejsce	KS zatwierdził
17.02.2005	Szczyrk	<ul style="list-style-type: none"> • Pięć projektów parasolowych (Działanie 2.3): - Euroregionu Tatry, - Euroregionu Beskidy - Euroregionu Karpacki - VUC Žilina - VUC Prešov • Formularz wniosku o dofinansowanie projektów obowiązujący podczas naboru projektów
06-07.07.2005	Senec	Projekty złożone w pierwszym naborze (Działania: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2)
02-03.03.2006	Złockie	Projekty złożone w drugim naborze (Działania: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2) oraz projekty rezerwowe

b) w trybie obiegowym

Lp.	Termin	Nr uchwały ³	KS zatwierdził
1.	17-31.01.2006	-	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany w projekcie parasolowym VUC Žilina • zmiany w projekcie parasolowym VUC Prešov • projekt parasolowy VUC Žilina /VUC Prešov
2.	23.06– 07.07.2006;	1/2006	Zmianę w projekcie Euroregionu Tatry (INT/PL/MP/2.2/05/219)
3.	15-29.11.2006	2/2006	Zmianę w projekcie Gminy Łękawica (INT/PL/SL/1.2/05/216)
4.	02-20.08.2007	1/2007	Zmianę w projekcie Małopolskiej Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej (INT/PL/MP/1.2/05/234)
5.	04-18.10.2007	2/2007	Zmianę w projekcie Fundacji Rozwoju Miasta Bielska – Białej (INT/PL/SL/2.1/05/10)
6.	12-27.12.2007	1/2008	Zmianę w projekcie Gminy Krynica – Zdrój (INT/PL/MP/2.2/05/61)
7.	28.01-08.02.2008	2/2008	Zmianę w projekcie Małopolskiej Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej (INT/PL/MP/1.2/05/234)

³ decyzje Komitetu Sterującego podejmowane w trybie obiegowym formalizowano w formie uchwały od czerwca 2006 roku

ZALĄCZNIK 4. ZESTAWIENIE DECYZJI PODJĘTYCH PRZEZ KOMITET MONITORUJĄCY

a/ podczas spotkań

Lp.	Termin	Miejsce	KM zatwierdził:
1.	20.12.2004	Katowice	<ul style="list-style-type: none"> • regulamin Komitetu Monitorującego, • regulamin Komitetu Sterującego, • regulamin Podkomitetu Sterującego, • Uzupełnienie Programu • budżet pomocy technicznej.
2.	27.10.2005	Stara Lesna	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany w Uzupełnieniu Programu • zmiany w regulaminie Podkomitetu Sterującego • słowackie wnioski Pomocy Technicznej na rok 2006 oraz poprawione projektów PT na rok 2005
3.	26-27.10.2006	Krasiczyn	<ul style="list-style-type: none"> • zmodyfikowany budżet Pomocy Technicznej. • projekty Pomocy Technicznej: 9 projektów w działaniu 3.1 (w tym 3 polskie i 6 słowackich) oraz 4 w działaniu 3.2 (w tym 3 polskie i 1 słowacki) • dwa poprawione wnioski Wspólnego Sekretariatu Technicznego
4.	8-9.11.2007	Žilina	<i>spotkanie informacyjne dot. głównie stanu realizacji programu (nie podjęto decyzji)</i>
5.	12.03.2008	Zakopane	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany w dwóch projektach Pomocy Technicznej Euroregionu Beskidy (uchwała 2/2008) • dwa nowe projekty Pomocy Technicznej Euroregionu Beskidy na rok 2008 (uchwała 3/2008)

b) w trybie obiegowym

Lp.	Termin (procedury obiegowej lub data uchwały)	Nr uchwały ⁴	KM zatwierdził
1.	23.03.– 07.04.2005	-	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany w regulaminie KM • 6 słowackich projektów PT: VUC Prešov , VUC Žilina, Infopunkt Dolny Kubin, Infopunkt Svidnik, WST SK, Instytucja Krajowa
2.	04.06- 20.06.2005	-	<ul style="list-style-type: none"> • kryteria wyboru projektów przez Komitet Sterujący • kryteria wyboru projektów przez Podkomitet Sterujący, • raport roczny z realizacji Programu w 2004 r. • polskie projekty Pomocy Technicznej, • budżet Pomocy Technicznej dla Programu z modyfikacją dotyczącą realokacji środków na wdrażanie mikroprojektów z 2008 r. na 2005 r., • regulamin WST
3.	01.09- 15.09.2005	-	Projekty PT dla Instytucji Pośredniczących (Urzędy Wojewódzkie: MP, SL, PDK)

⁴ decyzje Komitetu Monitorującego podejmowane w trybie obiegowym formalizowano w formie uchwały od kwietnia 2006 roku

4.	16.01-30.01.2006	-	listę słowackich członków i obserwatorów Grupy Roboczej ds. celu III w perspektywie finansowej 2007-2013 Programu Polska-Republika Słowacka
5.	15.02-01.03.2006	-	zmiany Uzupełnienia Programu: przesunięcie środków w wysokości 515 049,26 euro z Działania 2.1 do Działania 2.2.
6.	08.05.2006	1/2006	<ul style="list-style-type: none"> • 6 polskich projektów Pomocy Technicznej Euroregionów: Beskidy, Karpacki i Tatry w Działaniach: 3.1 – 3 projektów i 3.2 – 3 projektów • zmiany w projekcie Instytucji Zarządzającej w Działaniu 3.1.
7.	09.06.2006	2/2006	słowacki projekt PT Instytucji Krajowej w Działaniu 3.2.
8.	30.06.2006	3/2006	raport roczny z realizacji Programu w 2005 r.
9.	16.10.2006	4/2006	polski projekt PT Euroregionu Karpackiego w Działaniu 3.1.
10.	18.05.2007	1/2007	zmiany w projekcie Instytucji Zarządzającej (Działanie 3.1) oraz w budżecie Pomocy Technicznej
11.	06.06.2007	2/2007	zmiany w projekcie Euroregionu Beskidy (Działanie 3.2)
12.	29.06.2007	3/2007	raport roczny z realizacji Programu w 2006 r.
13.	27.06.2007	4/2007	dwa projekty PT (działanie 3.2): VUC Prešov i VUC Žilina
14.	25.10.2007	5/2007	dwa słowackie projekty PT Instytucji Krajowej (Działanie 3.1 oraz 3.2)
15.	25.10.2007	6/2007	zmiany Uzupełnienia Programu: przesunięcie kwoty w wysokości 78 316,04 euro z Działania 3.2 do Działania 3.1
16.	23.11-07.12.2007	7/2007	protokół z czwartego posiedzenia Komitetu Monitorującego (Žilina, 8 – 9 listopada 2007 r.)
17.	21.12.2007	8/2007	zmiany w projektach PT Euroregionu Beskidy na rok 2007 (Działanie 3.1 oraz 3.2)
18.	18.02.2008	1/2008	zmiany w projektach PT WST oraz w budżecie Pomocy Technicznej
19.	27.05.2008	4/2008	<ul style="list-style-type: none"> • zmodyfikowany projekt VUC Žilina na lata 2007-2008 • zmodyfikowany projekt VUC Prešov na lata 2007-2008 • zmodyfikowany projekt Punktu Informacyjnego w regionie Preszowskim na lata 2007-2008 • zmodyfikowany projekt Punktu Informacyjnego w regionie Żylińskim na lata 2007-2008 • zmodyfikowany projekt WST (Działanie 3.1) • zmodyfikowany projekt WST (Działanie 3.2) • zmodyfikowany budżet Pomocy Technicznej.
20.	27.06.2008	5/2008	raport roczny z realizacji Programu w 2007 r.
21.	02.07.2008	6/2008	zmiany w budżecie Pomocy Technicznej Programu oraz w projekcie PT Instytucji Krajowej
22.	14.08.2008	7/2008	zmiany w projekcie PT Instytucji Krajowej
23.	18.11.2008	8/2008	zmiany w projekcie PT Instytucji Zarządzającej.
24.	18.11.2008	9/2008	zmianę Uzupełnienia Programu: przesunięcie środków z EFRR w wysokości 115 937 euro z działania 2.1 do działania 2.2,
25.	30.12.2008	10/2008	wystąpienie Instytucji Zarządzającej do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wydłużenie do 31 grudnia 2009 r. okresu kwalifikowalności wydatków z Pomocy Technicznej w ramach Programu

ZALĄCZNIK 5. AKTUALNA LISTA CZŁONKÓW KOMITETU MONITORUJĄCEGO

LP.	IMIĘ I NAZWISKO	INSTYTUCJA
1.	Mgr. Andrea Rajčáková	Ministry of Construction and Regional Development of SR
2.	Mgr. Marcela Zubriczká	Ministry of Finance of SR
3.	PhDr. Miroslava Hrušková	Ministry of Environment of SR
4.	Ing. Erika Lamačková	Žilina Self-Governing Region
5.	Ing. Lenka Vaničková	Žilina Self-Governing Region
6.	Mgr. Alexandra Tarkovičová	Prešov Self-Governing Region
7.	Mgr. Patrícia Hnátová	Prešov Self-Governing Region
8.	Iwona Brol	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego RP
9.	Aleksandra Antosiewicz	Ministerstwo Finansów RP
10.	Stanisław Pajor	Małopolski Urząd Wojewódzki
11.	Jarosław Reczek	Podkarpacki Urząd Wojewódzki
12.	Zygmunt Łukaszczyk	Śląski Urząd Wojewódzki
13.	Jacek Woźniak	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
14.	Bogdan Rzońca	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
15.	Małgorzata Staś	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
16.	Marcin Filip	Stowarzyszenie „Region Beskidy”
17.	Barbara Zajdel	Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska
18.	Antoni Nowak	Związek Euroregion „Tatry”